

**IZMJENE I DOPUNE
ZAKONA O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA
I
ZAKONA O SUDSKOM REGISTRU
IZ 2019.**

Priručnik za polaznike/ice

Izrada obrazovnog materijala:

Željka Bregeš i Tina Jakupak,

Trgovački sud u Zagrebu

veljača 2020.

Copyright 2020.

Pravosudna akademija

Ulica grada Vukovara 49, 10 000 Zagreb, Hrvatska

TEL 00385(0)1 371 4540 FAKS 00385(0)1 371 4549 WEB www.pak.hr

SADRŽAJ

1. UVOD	6
2. ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA	7
2.1. OPĆENITO	7
2.2.1. POJAM TRGOVCA	8
2.2.2. PODRUŽNICA	10
2.3. TVRTKA	10
2.4. PREDMET POSLOVANJA I SJEDIŠTE TRGOVAČKOG DRUŠTVA	11
2.4.1. PREDMET POSLOVANJA	11
2.4.2. SJEDIŠTE	13
2.5. SUDSKI REGISTAR	13
2.6. JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO	14
2.7. TAJNO DRUŠTVO	14
2.8. DIONIČKO DRUŠTVO	15
2.8.1. IZMJENE I DOPUNE KOJIMA SE U HRVATSKI SUSTAV PRENOSE DIREKTIVE	15
2.8.2. Ostale izmjene i dopune odredbi ZTD-a (dioničko društvo)	31
2.9. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU	35
2.9.1. Osnivanje društva s ograničenom odgovornošću	35
2.9.2. Osnivanje društva na daljinu bez punomoćnika	37
2.9.3. Poslovni udjeli	39
2.9.4. Organi društva	40
2.9.5. Prestanak društva	41
2.10. POVEZANA DRUŠTVA	43
2.11. GOSPODARSKO INTERESNO UDRUŽENJE	45
2.12. INOZEMNA TRGOVAČKA DRUŠTVA I INOZEMNA ULAGANJA	45
2.13. PREKRŠAJI I KAZNENA DJELA	46
2.14. OSTALE IZMJENE	46
3. ZAKON O SUDSKOM REGISTRU	47
3.1. OPĆENITO	47
3.2. POJMOVI	50
3.2.1. Značenje pojedinih izraza	50
3.2.2. Oblik isprave za upis u sudski registar – čl. 2.a ZSR	50
3.2.3. Javnost registra - pristup podacima – čl. 4. ZSR-a	51
3.2.4. Dostupnost podataka - preuzimanje izvadaka – čl. 4.a., 5. i 5.a. ZSR	52
3.2.5. Subjekti upisa	52

3.2.6.	Nadležnost i sastav suda.....	52
3.2.7.	Provedba rješenja o upisu	53
3.2.8.	Pravni lijekovi	53
3.2.9.	Objava upisa	53
3.3.	PODACI KOJI SE UPISUJU U SUDSKI REGISTAR	53
3.4.	POSTUPAK UPISA U SUDSKI REGISTAR.....	57
3.4.1.	OSNIVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA NA DALJINU BEZ PUNOMOĆNIKA 58	
3.4.2.	ODLUKE U POSTUPKU UPISA U REGISTAR	77
3.4.3.	POSTUPCI BRISANJA I PROMJENE PODATAKA U REGISTRU	77
3.5.	PRAVILNIK O NAČINU UPISA U SUDSKI REGISTAR	79
3.6.	PRAVILNIK O PODUZIMANJU RADNJI U POSTUPKU OSNIVANJA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA NA DALJINU.....	85
3.7.	PRAVILNIK O IZNOSU NAKNADE ZA POHRANU I ČUVANJE POSLOVNIH KNJIGA I DOKUMENTACIJE DRUŠTVA NAKON NJEGOVA BRISANJA IZ SUDSKOG REGISTRA	85
	LITERATURA	86

Ovaj tekst ukratko prikazuje strukturu i analizira najvažnije odredbe Zakona o trgovačkim društvima i Zakona o sudskom registru u svezi s izmjenama i dopunama navedenih zakona iz travnja 2019. S tim u vezi razrađuju se i odredbe Pravilnika o načinu upisa u sudski registar i Pravilnika o poduzimanju radnji u postupku osnivanja trgovačkih društava na daljinu.

U ovom priručniku nije prikazana cjelokupna pravna materija iz područja prava društava, budući je navedeno preopširno, već su odabrana najvažnija pravna pitanja koja zavređuju posebnu pozornost s posebnim naglaskom na posljednje izmjene. Zato je radionica konceptijski osmišljena tako da se svim sudionicima pruži prilika za stručnu raspravu i razmjenu praktičnih iskustava i da ona svojim sadržajem pomogne svim sudionicima radionice.

Radionica je podijeljena u dvije tematske cjeline: Zakon o trgovačkim društvima i Zakon o sudskom registru. O svakoj tematskoj cjelini predviđena je rasprava i rješavanje hipotetskih slučajeva koji se odnose na izloženu materiju, odnosno koji su povezani s tom materijom, prema metodi okruglog stola. Tijekom radionice obraditi će i sudska praksa.

Priručnik je strukturiran na način da se prvo obrađuju izmjene Zakona o trgovačkim društvima i to redom, po člancima od početka zakona. Nakon toga slijedi dio koji se odnosi na Zakon o sudskom registru koji je također analiziran u dijelu izmjena redom po broju članaka. Također se analiziraju i obrađuju podzakonski propisi, ranije spomenuti.

Pripremljeni materijali temelje se na zakonima i podzakonskim propisima koji obrađuju ovo područje prava i na tome kako se ti propisi primjenjuju u praksi prvostupanjskih i drugostupanjskih sudova, te na suvremenoj hrvatskoj pravnoj književnosti.

1. UVOD

Pravni sustav prava društava temeljen na Zakonu o trgovačkim društvima i Zakonu o sudskom registru započeo je donošenjem ta dva zakona 1993. odnosno 1995.

Zakon kojim se uređuje pravo trgovačkih društava - Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19, dalje u tekstu ZTD) - posljednji puta je promijenjen u travnju prošle godine. ZTD propisuje kriterije tko se smatra trgovcem, zatim kome se to svojstvo potpuno uskraćuje (individualni poljodjelci-čl. 3. st. 1. ZTD-a), te kome se može priznati (osobe koje se bave slobodnim zanimanjima) uz uvjet da je svojstvo trgovca određeno posebnim propisima. ZTD-om se uređuje osnivanje i ustroj pravnih osoba, a iste se smatraju trgovačkim društvima: javno trgovačko društvo, komanditno društvo, dioničko društvo, društvo s ograničenom odgovornošću/jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, gospodarsko interesno udruženje. Societas Europea (SE) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj je društvo koje je prema svom ustroju dioničko društvo, a Europsko gospodarsko udruženje je po svom ustroju gospodarsko interesno udruženje. Oba tipa društva smatraju se trgovačkim društvima. Sva trgovačka društva su pravno samostalna i imaju svoju imovinu koja je odvojena od imovine njezinih članova. Trgovačka društva zadržavaju pravnu samostalnost i onda kada stoje u odnosu ovisnosti prema vladajućem društvu i kada su povezana sa drugim društvima na temelju poduzetničkih ugovora.

Zakon koji je istovremeno mijenjan, a kojim se uređuje registarsko pravo je Zakon o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19, dalje u tekstu ZSR). Zakon o sudskom registru je temeljni propis registarskog prava kojim se uređuje osnivanje, ustroj i vođenje sudskog registra te postupak u registarskim stvarima. Odredbe Zakona o sudskom registru prate u cijelosti odredbe Zakon o trgovačkim društvima, pa tako i travanjske izmjene Zakona o trgovačkim društvima povlače za sobom i izmjene Zakona o sudskom registru.

Tijekom 2019. i početkom 2020. kao provedbeni propisi donesena su tri pravilnika i to: Pravilnik o poduzimanju radnji u postupku osnivanja trgovačkih društava na daljinu (Narodne novine broj 65/2019), Pravilnik o načinu upisa u sudski registar (Narodne novine broj 121/2019) i Pravilnik o iznosu naknade za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva nakon njegova brisanja iz sudskog registra (Narodne novine broj 6/2020).

2. ZAKON O TRGOVAČKIM DRUŠTVIMA

2.1. OPĆENITO

Hrvatski sabor je na 11. sjednici održanoj 11. travnja 2019. izglasao Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru. Oba zakona objavljena su 19. travnja 2019. u Narodnim novinama broj 40 te su stupili na snagu prvog dana od dana objave u Narodnim novinama.

Prijelaznim i završnim odredbama se propisuje stupanje na snagu Zakona prvoga dana od dana objave u Narodnim novinama iz razloga, kako to navodi predlagatelj zakona, što će se predloženim izmjenama i dopunama osuvremeniti i olakšati osnivanje društva s ograničenom odgovornošću i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću u Republici Hrvatskoj na način da će se te vrste trgovačkih društava moći osnovati elektroničkim putem na daljinu bez fizičkog pristupanja u sud, ured javnog bilježnika ili drugo nadležno tijelo, a time će hrvatsko gospodarstvo postati konkurentnije i privlačnije investitorima. Također, Republika Hrvatska je obvezna najkasnije do 15. lipnja 2019. implementirati odredbe Direktive (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara.

Ovim Zakonom u hrvatski pravni sustav prenose se:

1. Direktiva 2007/36/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 1. srpnja 2007. o izvršavanju pojedinih prava dioničara trgovačkih društava uvrštenih na burzu (SL L 184, 14.7.2007.) kako je zadnje izmijenjena Direktivom (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara (Tekst značajan za EGP) (SL L 132, 20.5.2017.)
2. Direktiva 2009/102/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. iz područja prava trgovačkih društava o društvima s ograničenom odgovornošću s jednim članom (kodificirana verzija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 258, 1.10.2009.)
3. Direktiva Vijeća 2013/24/EU od 13. svibnja 2013. o prilagođavanju određenih direktiva u području prava društava zbog pristupanja Republike Hrvatske (SL L 158, 10.6.2013.)
4. Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (kodificirani tekst) (Tekst značajan za EGP) (SL L 169, 30.6.2017.).

Članci IZID ZTD-a koji nisu odmah stupili na snagu:

- čl. 38. IZID ZTD koje se odnose na nagrade za rad članova Nadzornog odbora (čl. 269. ZTD) i čl. 40. IZID ZTD koji se odnosi na izvješće o primicima (novi čl. 272. r ZTD), a koji stupaju na snagu 1. svibnja 2020.;
- čl. 32. IZID ZTD (upis u registar dionica- čl. 226. ZTD), 41. IZID ZTD (ostvarivanje prava dioničara – čl. 274. ZTD), 44. IZID ZTD (sazivanje glavne skupštine – čl. 277. ZTD), 45. IZID ZTD (rok za sazivanje glavne skupštine – čl. 279. ZTD), 46. IZID ZTD (priopćenja za dioničare i članove nadzornog/upravnog odbora – čl. 281. ZTD), 47. IZID ZTD (priopćenja putem

financijskih odnosno kreditnih institucija i udruženja dioničara – čl. 284. ZTD), 48. IZID ZTD (poslovník, popis sudionika i potvrda o rezultatima glasovanja – čl. 285. ZTD), 50. IZID ZTD (ostvarivanje prava glasa putem posrednika i osoba koje djeluju na odgovarajući način – čl. 292. ZTD), čl. 51. IZID ZTD (informiranje dioničara i društva - čl. 297. a-f. ZTD), 57. (poziv diončarima – čl. 335. ZTD), 59. IZID ZTD (razlozi pobijanja – čl. 360. ZTD) i 88. IZID ZTD (ostali prekršaji - čl. 631. st. 1. ZTD) - stupaju na snagu 1. siječnja 2021.

U nastavku teksta autori će iznijeti najvažnije izmjene ZTD-a, a to su prije svega: pojam trgovac i trgovačko društvo; ukidanje trgovca pojedinca; podružnice i inozemne podružnice; tvrtka društva; predmet poslovanja i kasnije izmjene; objave upisa u sudski registar na internetskoj stranici sudskog registra; okončanje likvidacije: pohrana i čuvanje poslovnih knjiga; ugovor o tajnom društvu; članovi nadzornog odbora; sadržaj društvenog ugovora kod d.o.o./j.d.o.o. i temeljni kapital; glavne skupštine; raspolaganje poslovnim udjelom; prestanak društva po skraćenom postupku; izmjene vezano za izvješća društva o odnosima s povezanim osobama; prijenos direktiva.

2.2. OPĆE ODREDBE

2.2.1. POJAM TRGOVCA

Prema općoj definiciji trgovcima se uvijek smatraju one pravne osobe koji zadovoljavaju kriterije iz članka 3. stavak 1. ZTD-a („*da samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu*“). Ti kriteriji se moraju u cijelosti ispuniti kada se radi o trgovačkim društvima (uključujući i njihovim preddruštvima) koja su prema zakonu trgovci, neovisno o tome obavljaju li gospodarsku ili neku drugu djelatnost (odvjetničko društvo, zdravstveno, znanstveno istraživačko i sl).

Trgovcima se smatraju i osobe koje se bave slobodnim zanimanjima uređenim posebnim propisima, ako su trgovcima određeni u tim propisima (članak 3. stavak 2. ZTD).

Trgovačko društvo može se osnovati za obavljanje gospodarske ili bilo koje druge djelatnosti (članak 3. stavak 5. ZTD).

Trgovačko društvo je trgovac, neovisno o tome obavlja li gospodarsku ili neku drugu djelatnost (članak 3. stavak 6. ZTD).

Individualni poljodjelci nisu trgovci u smislu ovoga Zakona (članak 3. stavak 7. ZTD).

Posljednjim izmjenama ZTD-a brisane su odredbe o trgovcu pojedincu. Naime, odredbe kojima se uređivao status trgovca pojedinca pokazale su se kao suvišne u hrvatskom pravnom sustavu budući je na području cijele Hrvatske bilo upisano 10-ak. Dakle, s obzirom da taj pravni institut kod nas nije zaživio bilo ga je svrsishodno i ukinuti. Postojeći trgovci pojedinci brišu se iz sudskog registra po službenoj dužnosti danom stupanja na snagu IZID ZTD (20. travnja 2019.). Navedeno ne utječe na

njihova prava i obveze koje zadržavaju kao fizičke osobe koje nastavljaju obavljati gospodarsku djelatnost u skladu s propisima o obrtu. Člankom 92. IZID ZTD propisano je brisanje trgovca pojedinca iz sudskog registra po službenoj dužnosti danom stupanja na snagu zakona te položaj osoba koje su imale taj status nakon brisanja iz sudskog registra.

Trgovcima se smatraju i obrtnici koji samostalno i trajno obavljaju gospodarsku djelatnost sa svrhom stjecanja dobiti, a što ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

Isto svojstvo imaju i kreditne unije iako ne obavljaju gospodarsku djelatnost, jer su ustrojene radi unapređenja i zaštite međusobnih interesa njezinih članova po načelu financijske uzajamnosti.

Svojstvo trgovca ima i zadruga neovisno od toga što zapravo funkcionira zbog zadovoljavanja specifičnih interesa zadrugara.

Poduzeće nije trgovačko društvo. Isto se prema ranijim propisima (Zakon o poduzećima) smatralo pravnom osobom.

Tajno društvo nije trgovačko društvo. Ono nastaje ugovorom između poduzetnika i tajnoga člana.

Pravna osoba nije ni predduštvo. Predduštvo koje nastaje sklapanjem društvenog ugovora, odnosno usvajanjem statuta i preuzimanjem dionica od strane osnivača trgovačkog društva. Upisom trgovačkoga društva u sudski registar predduštvo prestaje. Prava i obveze predduštva prava su i obveze trgovačkoga društva. Predduštvo prestaje i odlukom članova o odustajanju od osnivanja pravne osobe i pravomoćnom odlukom registarskog suda kojom se odbija upis društva u sudski registar.

Društva osoba su: javno trgovačko društvo, komanditno društvo i gospodarsko interesno udruženje. Ta društva osnivaju najmanje dvije osobe, nemaju organe upravljanja nego društvima uglavnom neposredno upravljaju i zastupaju ih njegovi članovi. Pravni odnosi između članova društva uređuju se ugovorom za koji nije propisan sadržaj niti oblik. S obzirom na personalni karakter tih društava nije propisan minimalni iznos osnivačkog uloga (novac, stvari, prava, rad i druge usluge ili dobra) čiju vrijednost sporazumno određuju članovi. Prema trećima ta društva odgovaraju cijelom svojom imovinom, ali uz društva za obaveze odgovaraju i njegovi članovi, u pravilu neograničeno i solidarno cijelom svojom imovinom (članovi javnog trgovačkog društva, komplementari u komanditnom društvu). Zbog izražene povezanosti članova društva osoba ulozi članova se ne mogu prenijeti na druge osobe bez suglasnosti ostalih članova društva.

Društva kapitala su: dioničko društvo i društvo s ograničenom odgovornošću, kao i jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću. Za razliku od društava osoba za društva kapitala je propisana visina minimalnih uloga i temeljnog kapitala, a može ih osnovati i samo jedna osoba. Ako ograničenja nisu predviđena društvenim ugovorom ili statutom društva, članovi društva mogu bez suglasnosti ostalih članova slobodno raspolagati svojim udjelima. Za obaveze društva nastale prema trećima

društva odgovaraju svojom imovinom. Članovi društva kapitala u pravilu ne odgovaraju za obveze društva (iznimka postoji u slučajevima proboja pravne osobnosti - čl.10.ZTD).

Na osobe koje se smatraju trgovcima primjenjuju se norme trgovačkog prava. Norme trgovačkog ugovornog prava primjenjuju se na poslove koje trgovci sklapaju između sebe u obavljanju djelatnosti koje čine predmet poslovanja barem jednoga od njih ili su u vezi s obavljanjem tih djelatnosti. Trgovačkim ugovorima smatraju se i oni pravni poslovi koje trgovci sklapaju sa javnopravnim subjektima, kada ti subjekti nastupaju kao ugovorna strana pravnog posla na koji se primjenjuju pravila trgovačkog prava (opremanje objekata, nabavka materijala i sl.).

Trgovačko društvo može u pravnom prometu stjecati prava i preuzimati obveze, može biti vlasnikom pokretnih i nepokretnih stvari, te može tužiti i biti tuženo pred državnim ili izbranim sudom te sudjelovati u drugim postupcima (čl. 5. ZTD-a). Trgovačko društvo kao pravna osoba ima pravo na zaštitu svojih prava osobnosti, a osobito pravo na ugled i dobar glas, čast, ime, odnosno tvrtku, poslovnu tajnu, slobodu privređivanja i dr. (čl. 19. ZOO-a). Trgovačkom društvu priznata je stranačka sposobnost (čl. 77. st. 1. ZPP) sve dok postoji kao pravna osoba. Stranka u postupku može biti i trgovačko društvo u stečaju ili likvidaciji sve do zaključenja tih postupaka i brisanja trgovačkog društva iz sudskog registra. Nakon zaključenja stečajnog postupka i brisanja stečajnog dužnika (trgovačkog društva) iz sudskog registra, nepodijeljena imovina bivšeg stečajnog dužnika jest stečajna masa u ime i za račun koje se mogu voditi sporovi. Stranačku sposobnost, međutim, nema podružnica trgovačkog društva. Okolnost da trgovačka društva u pravnom prometu stječu prava i preuzimaju obveze znači da imaju poslovnu sposobnost.

2.2.2. PODRUŽNICA

Odredba članka 7. st.1. ZTD-a je izmijenjena na način da više nije potrebno da podružnica bude izvan sjedišta društva. To znači da društvo može imati podružnicu i u sjedištu društva. Razlog tome je da društvo može imati podružnicu u istom mjestu gdje ima sjedište za obavljanje različite djelatnosti. Time se olakšava organizacija poslovanja.

Što se tiče prijave za upis podružnice u sudski registar, više se ne moraju navoditi djelatnosti podružnice. S tim u vezi promijenjene su odredbe vezano za upis u sudski registar (čl. 8. ZTD). Navedeno je u svezi s izmjenama odredbi o predmetu poslovanja.

2.3. TVRTKA

Sljedeća bitna izmjena ZTD-a je u dijelu pojma tvrtke odnosno razlikovanja tvrtke.

Prema ranijem zakonu tvrtka trgovačkog društva morala se razlikovati od tvrtke drugog trgovca upisane u sudski registar kod istog registarskog suda. Prema zadnjim izmjenama zakona iz travnja 2019. tvrtka trgovačkog društva mora se jasno razlikovati od tvrtke drugog trgovca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj. Dakle, niti

jedna tvrtka više ne može postojati s istim nazivom na području cijele Hrvatske. Do sada je ista tvrtka mogla postojati u Rijeci i u Splitu, primjerice.

Što je s postojećim, već upisanim istim ili sličnim tvrtkama? Postojeće tvrtke zadržavaju sva svoja prava, pa tako i pravo na upotrebu svoje već upisane tvrtke i izmjene istih nisu potrebne.

Ovakvo zakonsko rješenje je logičnije budući je sudski registar jedinstven na području cijele Republike Hrvatske i možda je tako odredba trebala glasiti od početka.

U dijelu upotrebe tvrtke važno je spomenuti i izmjenu u čl. 15. ZID-a vezano za korištenje riječi „Hrvatska“ (te njene izvedenice i dr.). Do sada je na unošenje u tvrtku naziva "Hrvatska" (i njenih izvedenica) bila potrebna suglasnost Vlade Republike Hrvatske ili državnog organa kojeg ona ovlasti. Izmjenama je uneseno stvarno stanje i suglasnost za korištenje riječi „Hrvatska“ (te njene izvedenice i dr.) izdaje ministarstvo nadležno za poslove uprave, kao što je uostalom to i bio slučaj u praksi.

2.4. PREDMET POSLOVANJA I SJEDIŠTE TRGOVAČKOG DRUŠTVA

2.4.1. PREDMET POSLOVANJA

Možda najveća izmjena u ovom Zakonu, osim odredbi kojima su prenesene direktive, jesu odredbe o predmetu poslovanja. Radi se o izmjeni kojom se predmet poslovanja upisuje u sudski registar kao evidencijski podatak, a ne više u glavnu knjigu. Osim toga, olakšava se utvrđenje predmeta poslovanja, te kasnije izmjene. Članovi društva određuju predmet poslovanja sukladno cilju koje društvo obavlja. Stoga je određivanje predmeta poslovanja odluka članova društva, unutarnja odluka društva, koja nema utjecaja prema trećima. S tim u vezi pravni poslovi koje društvo sklopi izvan utvrđenog predmeta poslovanja su valjani. S obzirom na javnost sudskog registra i njegovu funkciju da služi trećima da saznaju podatke o društvu, nije potrebno, prema mišljenju zakonodavca, upisivati predmet poslovanja u glavnu knjigu sudskog registra (osim u točno propisanim slučajevima). Navedenim izmjenama, osim što se htjelo olakšati, htjelo se i pojeftiniti način izmjene predmeta poslovanja jer sada za izmjene predmeta poslovanja više nije potrebno mijenjati društveni ugovor/izjavu o osnivanju.

Predmet poslovanja trgovačkoga društva utvrđuje se u dioničkom društvu statutom, a u ostalim trgovačkim društvima odlukom članova društva koja se prilikom osnivanja donosi kako se sklapa društveni ugovor (što znači jednoglasno), a mijenja se većinom koja je potrebna za izmjenu društvenog ugovora (čl. 33. st. 1. ZTD).

Važno je istaknuti još jednom da za izmjenu predmeta poslovanja nije potrebna izmjena društvenog ugovora.

Predmet poslovanja može se utvrditi navođenjem djelatnosti koje trgovačko društvo namjerava obavljati ili općom odredbom bez tog navođenja (čl. 33. st. 2. ZTD-a).

Sada postoje dvije mogućnosti:

- prva mogućnost je da članovi društva prilikom osnivanja i donošenju društvenog ugovora kao sastavni dio istog donesu i odluku o predmetu poslovanja (kao do sada), ili,
- kao druga (nova) mogućnost, mogu odlučiti da pored društvenog ugovora donese se posebna odluka kojom se utvrđuje predmet poslovanja.

Za obje mogućnosti odluka mora biti jednoglasna. Ako se radi o izmjenama predmeta poslovanja, tada se odluka o promjeni predmeta poslovanja donosi većinom koja je potrebna za izmjenu društvenog ugovora.

U tom smislu promijenjen je čl. 34. ZTD-a na način da propisuje da predmet poslovanja upisuje se kao evidencijski podatak u sudskom registru. Trgovačko društvo dužno je dostavljanjem odluke kojom se utvrđuje predmet poslovanja, a za dioničko društvo statuta, te popisa djelatnosti izvijestiti registarski sud o tome koje djelatnosti čine utvrđeni predmet poslovanja društva. Na isti je način trgovačko društvo dužno izvijestiti registarski sud i o svakoj izmjeni utvrđenog predmeta poslovanja. Propisuje li se drugim propisom da se neka djelatnost upisuje u sudski registar, a nije riječ o djelatnostima za koje je potrebna suglasnost nadležnog tijela, smatra se da je udovoljeno zahtjevu za upisom ako je djelatnost u pogledu koje se takva obveza propisuje navedena u statutu odnosno odluci kojom se utvrđuje predmet poslovanja, a statut odnosno odluka su zajedno s popisom djelatnosti dostavljeni registarskom sudu radi upisa kao evidencijskog podatka u sudskom registru.

Dakle, prema izmjenama zakona u sudski registar za d.o.o. i j.d.o.o. uz prijavu se dostavlja:

1. odluka kojom se utvrđuje predmet poslovanja,
2. popis djelatnosti.

Kod d.d. dostavlja se:

Statut

Samo se u točno propisanim slučajevima (čl. 34. st.3. ZTD-a) zahtjeva upis predmeta poslovanja u glavnu knjigu. Tako je propisano da ako je za pojedine djelatnosti zakonom propisano da se mogu obavljati samo na temelju suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela, predmet poslovanja u dijelu u kojem se odnosi na te djelatnosti upisuje se u glavnu knjigu sudskog registra. Upis tih djelatnosti u sudski registar provest će se samo na temelju prethodne suglasnosti ili dozvole toga nadležnog tijela. U tom slučaju treba se donijeti odluka o promjeni djelatnosti, popis djelatnosti, odluka o promjeni društvenog ugovora i čistopis društvenog ugovora.

Za predmet poslovanja bitno je da se sastoji od djelatnosti društva.

2.4.2. SJEDIŠTE

U odnosu na sjedište društva brisana je odredba čl. 38. st. 2. ZTD-a te je propisano da nije potrebna ranija (administrativna) obveza ishođenja prethodne suglasnosti Ministarstva financija za prijenos sjedišta trgovačkog društva u inozemstvo. Ta izmjena potaknuta je ulaskom Hrvatske u EU jer se mora poštovati sloboda kretanja kapitala (jedna od četiri slobode uz slobodu kretanja robe, slobodu kretanja ljudi, slobodu pružanja usluga) i mogućnost slobodnog nastana. Naime, ranije je bilo propisano da za prijenos sjedišta trgovačkoga društva u inozemstvo potrebna je prethodna suglasnost Ministarstva financija.

2.5. SUDSKI REGISTAR

Članak 61. ZTD-a pravno se poboljšava budući je zakonom dopušteno da upis u sudski registar obavljaju i druge za to ovlaštene osobe na sudu (sudski savjetnik i ovlašteni registarski referent).

Nadalje propisuje se u čl. 62. da prijava za upis u sudski registar podnosi se na način propisan zakonom kojim se uređuje postupak po kojem postupaju sudovi u registarskim stvarima.

Isprave na koje se prijava poziva podnose se uz prijavu u izvorniku, ovjerenoj preslici, odnosno prijepisu, ili u drugom zakonom propisanom obliku.

Ako ovim Zakonom nije drugačije određeno, prijavu za upis podnosi za:

- javno trgovačko društvo svi njegovi članovi
- komanditno društvo svi komplementari
- za dioničko društvo svi članovi uprave i predsjednik nadzornog odbora, odnosno svi izvršni direktori i predsjednik upravnog odbora,
- za društvo s ograničenom odgovornošću svi članovi uprave, a ako ono ima nadzorni odbor i predsjednik toga odbora.

Ako zakonom nije drugačije određeno, prijava se podnosi u roku od 15 dana od dana kada se ispune pretpostavke za upis koje su propisane ovim ili posebnim zakonom.

Brisana je odredba o pohrani potpisa u sudski registar.

U odnosu na objavu upisa ovom izmjenom predviđa se da se upis, umjesto u „Narodnim novinama“, objavljuje na mrežnoj stranici sudskog registra. Smatra se da je upis objavljen istekom dana kad je objavljen na internetskoj stranici sudskog registra. Naravno, bez odgađanja se radi objava, što je registarskim sucima poznato, a propisano je ZSR-om.

U ostalom dijelu upućuje se na odredbe Zakona o sudskom registru.

O ovome će više biti riječi u nastavku priručnika u poglavlju 3. Zakon o sudskom registru.

2.6. JAVNO TRGOVAČKO DRUŠTVO

Javno trgovačko društvo (dalje u tekstu: jtd) je trgovačko društvo u koje se udružuju dvije ili više osoba zbog trajnog obavljanja djelatnosti pod zajedničkom tvrtkom, a svaki član društva odgovara vjerovnicima društva neograničeno solidarno cijelom svojom imovinom. Ako članovi društva svoju odgovornost za obaveze društva drugačije ugovore ili je isključe, takve pogodbe prema trećima nemaju učinka.

U dijelu koji se odnosi na jtd uređene se odredbe koje se odnose na:

- predmet poslovanja – čl. 70. ZTD – u skladu s ranije navedenim izmijenjenim odredbama za predmet poslovanja trgovačkih društva općenito uređuje se prijava za upis koja mora sadržavati sjedište i poslovnu adresu (bez predmeta poslovanja; upis u glavnu knjigu potreban je samo ako jad obavlja djelatnosti za koje je potrebna suglasnost (kao i za druga društva); uz prijavu je potrebno priložiti odluku o utvrđivanju predmeta poslovanja;
- razlozi za prestanak društva – čl. 97. t.4. ZTD - radi se o nomotehničkom uređenju te kao jedan od razloga za prestanak društva umjesto „stečaj društva“ je „otvaranje stečajnog postupka“ jer se stečajni postupak mora provesti nad jtd kao i nad svakim drugim društvom neovisno o obliku;
- nastavljanje društva nakon stečaja – čl. 112. ZTD – ako se nakon pravomoćnosti rješenja o potvrdi stečajnog plana donese rješenje o zaključenju stečajnog postupka, članovi mogu odlučiti da nastave društvo; radi se nomotehničkom poboljšanju i usklađuju s odredbama Stečajnog zakona;
- čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije nakon prestanka društva – čl. 127. st. 2. ZTD - povjerava se čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva Hrvatskoj gospodarskoj komori. Hrvatska gospodarska komora dužna je zaprimljene isprave čuvati i postupati s njima u skladu s pravilima kojima se uređuje postupanje s arhivskim gradivom i arhivama. Naknada za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva podmiruje se na teret društva prije njegova brisanja, u iznosu koji pravilnikom odredi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

2.7. TAJNO DRUŠTVO

Izmjene odredaba pojma tajnog društva nisu bile predviđene do konačnog prijedloga zakona. Na inzistiranje Ministarstva financija odredbe o tajnom društvu su izmijenjene na način da je dodan stavak 5. u članku 148. koji propisuje da ako je javni bilježnik sudjelovao u sastavljanju, potvrdi ili ovjeri ugovora o tajnom društvu, dužan je bez odgađanja dostaviti jedan primjerak ugovora nadležnoj ispostavi Ministarstva financija, Porezne uprave prema sjedištu poduzetnika. Ako u sastavljanju, potvrdi ili ovjeri nije sudjelovao javni bilježnik, poduzetnik je dužan

ugovor o tajnom društvu dostaviti nadležnoj ispostavi Ministarstva financija, Porezne uprave u roku od 15 dana od dana sklapanja ugovora.

Ministarstvo financija inzistiralo je na ovoj odredbi radi nadziranja plaćanja poreznih obveza.

2.8. DIONIČKO DRUŠTVO

Najopširnije izmjene i dopune ZTD-a su u dijelu koji se odnosi na dioničko društvo. Te izmjene i dopune možemo podijeliti u dva dijela:

1. izmjene i dopune kojima se u hrvatski sustav prenose direktive
2. ostale izmjene i dopune

Tako ćemo ih obraditi u nastavku teksta.

2.8.1. IZMJENE I DOPUNE KOJIMA SE U HRVATSKI SUSTAV PRENOSE DIREKTIVE

Kao što je već ranije u tekstu rečeno glavni povod za izmjene ZTD-a bio je prijenos direktiva u naš pravni sustav i to prije svega rješenja iz Direktive (EU) 2017/828 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o izmjeni Direktive 2007/36/EZ u pogledu poticanja dugoročnog sudjelovanja dioničara (dalje u tekstu: Direktiva 2017/828), kao i drugih ranije spomenutih direktiva.

Direktivom 2017/828 izmijenjena je i dopunjena Direktiva 2007/36 u pogledu utvrđenja identiteta dioničara, prijenosa informacija i olakšavanja izvršavanja prava dioničara; transparentnosti institucionalnih ulagatelja, upravitelja imovinom i savjetnika pri glasovanju; te politike primitaka.

Od strane Europskog parlamenta i Vijeća uočeni su nedostaci u odnosu na sudionike i to u odnosu na trgovačka društva i njihove odbore, dioničare (institucionalni ulagatelji i upravitelji imovinom) te ovlaštene zastupnike s pravom glasa.

Utvrđeni nedostaci odnose se uglavnom na dva problema:

1. nedovoljno sudjelovanje dioničara i
2. nedostatak odgovarajuće transparentnosti.

Glavni cilj izmjena Direktive o pravima dioničara je pridonijeti dugoročnoj održivosti trgovačkih društava u Europskoj Uniji, stvaranju privlačnog okruženja za dioničare i poboljšanju prekograničnog glasovanja povećanjem učinkovitosti lanca vlasničkih ulaganja kako bi se pridonijelo rastu, stvaranju radnih mjesta i konkurentnosti EU-a.

S tim u vezi postavljeno je 5 ciljeva koje je trebalo ostvariti Direktivom:

- 1) povećati razinu i kvalitetu sudjelovanja vlasnika imovine i upravitelja imovinom u njihovim društvima u koja ulažu;
- 2) stvoriti bolju poveznicu između plaće i uspješnosti direktora trgovačkih društava;

- 3) povećati transparentnost i nadzor dioničara u vezi s transakcijama s povezanim strankama;
- 4) osigurati pouzdanost i kvalitetu savjeta ovlaštenih zastupnika s pravom glasa;
- 5) omogućiti prijenos prekograničnih informacija (uključujući glasovanje) u cijelom lancu ulaganja, a posebno utvrđivanjem identiteta dioničara.

Cilj izmjene Direktive je prije svega povećati transparentnost i osigurati jačanje postojećih prava dioničara. U tu svrhu izmjena Direktive o pravima dioničara primjeren je pravni instrument jer se njime državama članicama omogućava fleksibilnost, dok se istovremeno omogućava potrebna razina usklađenosti

Republika Hrvatska podržala je Direktivu jer unosi pozitivne promjene s ciljem uključivanja dioničara u pitanja ulaganja, te normativna poboljšanja usmjerena na dugoročnu uspješnost trgovačkih društava i ulagatelja. Predložena Direktiva zahtijevala je odgovarajuće normativne dopune hrvatskog zakonodavstva, među ostalim Zakona o trgovačkim društvima.

U daljnjem tekstu analiziraju se izmjene ZTD-a u dijelu kojim se prenosi navedena direktiva to na slijedeći način:

1. Upis u registar dionica
2. Politika primitaka društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja
3. Poslovi s povezanim osobama
4. Izvješće o primicima
5. Ostvarivanje prava dioničara
6. Informiranje dioničara i društva

2.8.1.1. Upis u registar dionica – čl. 226. ZTD-a

Ovom izmjenom u hrvatski pravni sustav prenose se odredbe Direktive 2017/828. Dodatno se uređuju pravila uz upis dionica u registar dionica, kao i pravila o tome koje su obveze dioničara u pogledu dostave podataka društvu o imatelju dionica. Uređuju se i posljedice propuštanja postupanja u skladu s ovom odredbom.

Članak 226. ZTD-a – odnosi se na sva dionička društva, a sve kako bi društvo raspolagalo sa više podataka o dioničarima sukladno direktivi.

Člankom 226. ZTD-a propisuje se:

- podaci o poštanskoj i elektroničkoj adresi na način da: dionice se upisuju u registar dionica društva s oznakom imena i prezimena, prebivališta, odnosno tvrtke i sjedišta te poštanske adrese i adrese elektroničke pošte imatelja dionica, ako je društvo izdalo dionice bez nominalnog iznosa njihov broj, a ako je riječ o dionicama s nominalnim iznosima njihov broj i nominalni iznos. Dioničari su dužni te podatke dostaviti društvu. Statutom se može odrediti pod kojim pretpostavkama je dopušteno upisati dionice u registru dionica na svoje ime ako one pripadaju nekom drugom. Ako su dionice upisane u registru dionica na investicijski fond u smislu Zakona o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom i Zakona o alternativnim investicijskim

fondovima, a imatelji njihovih udjela ili dionica nisu isključivo institucionalni ulagatelji, smatra se da je dioničar investicijski fond u smislu navedenih Zakona neovisno o tome što su ulagatelji zajednički imatelji tih dionica. Ako investicijski fond nema pravnu osobnost, smatra se da su to dionice društva za upravljanje investicijskim fondom

- prava i obveze iz dionice: u odnosu prema društvu priznaju se prava i obveze iz dionice samo onome tko je upisan u registru dionica. Ako je društvo izdalo dionice kao vrijednosne papire u nematerijaliziranom obliku, mjerodavno je stanje na računu dioničara kojeg za dionice društva vodi zakonom za to ovlaštena pravna osoba

- propisani su slučajevi kada se dioničaru uskraćuje prava glasa, vezano za upis u registar dionica i to su:
 1. pravo glasa iz dionica nema osoba na koju su dionice upisane u registru dionica ako prekorači gornju granicu koja je određena statutom ili prekrši obvezu otkriti kome pripadaju dionice koje su na nju upisane u registru dionica koja je određena statutom (u skladu sa stavkom 1. trećom rečenicom ovoga članka);

 2. dionice ne daju nadalje pravo glasa nakon što je protekao rok za davanje obavijesti uz prijetnju gubitka prava glasa iz dionica u skladu sa stavkom 3. četvrtom rečenicom ovoga članka sve dok se društvu ne dadu te obavijesti;

- saznanje društva o podacima o dioničarima: kada se prenosi dionica, brisanje ranijeg dioničara i upis novoga provodi se u registru na temelju zahtjeva kome se mora pridonijeti dokaz o tome da je dionica prenesena. (...). Posrednici su dužni uz naknadu za to potrebnih troškova dati društvu sve potrebne podatke za vođenje registra dionica. Zatraži li to društvo, svatko tko je upisan u registru dionica dužan ga je bez odgađanja obavijestiti jesu li to njegove dionice. Ako je posrednik povodom postupka prijenosa dionica samo privremeno upisan u registar dionica, taj upis sa sobom ne povlači obveze iz stavka 2. ovoga članka i članka 297.b ZTD-a i ne dovodi do primjene ograničenja iz statuta.

Pojam '*posrednik*' sada se koristi umjesto kreditnih i financijskih institucija koje se brinu o dionicama.

Ove izmjene odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 2021.

Napušten je izraz '*knjiga dionica*' i sad se svugdje u tekstu koristi naziv '*registar dionica*'.

2.8.1.2. Politika primitaka društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja – čl. 247.a ZTD-a

Dodavanjem ove odredbe u hrvatski pravni sustav prenosi se već ranije spomenuta direktiva na način da se (samo) u društvima dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja uredi politika primitaka, osigura redovito izvještavanje o istoj te glasovanje na glavnoj skupštini o politici primitaka i o izvješću o primicima. Dioničarima se pruža mogućnost da sudjeluju u utvrđivanju čvrstih mjerila, da se radi o uspostavljenom sustavu.

Detaljno se u više točaka i podtočaka određuju sastavni dijelovi politike primitaka članova uprave. Nema općenitih odredaba. Pri tom je važno napomenuti da je politika primitaka mora biti javno dostupna.

Nadzorni odbor društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja utvrđuje politiku primitaka članova uprave surađujući s glavnom skupštinom, a glavna skupština je ta koja odobrava politiku primitaka.

Ako se radi o monističkom sustavu tada upravni odbor odlučuje o sustavu primitaka izvršnih direktora.

Zakonom je određena mogućnost da nadzorni odbor (odnosno upravni odbor u monističkom sustavu) odustane od odnosno zakonski termin je 'odstupi od politike primitaka' ako

- to zahtjeva dugoročna dobrobit društva
- to je predvidjela politika primitaka (navodi se u kojem dijelu se odstupa i po kojem postupku).

Time se nadzornom odboru (odnosno upravnom odboru u monističkom sustavu) postavljaju određene granice.

Obveza nadzornog odbora da utvrđuje i odobrava politiku primitaka počinje 1. svibnja 2020. (čl. 93. IZID ZTD), što znači da su glavne skupštine tih društava koje su u obvezi navedeno trebale predvidjeti i odlučiti na glavnim skupštinama provedenim tijekom 2019. Prijelaznom odredbom (čl. 93. IZID ZTD) se uređuje prijelazni režim u svezi obveze nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora da utvrđuje odnosno odobrava politiku primitaka, a do tada društvo se može obvezati isplatiti primitke članovima uprave i nadzornog odbora u skladu s praksom koja je do tada postojala.

U smislu navedenog dodan je stavak 3. u čl. 269. ZTD-a na način da je propisano da društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja moraju najmanje svake četiri godine odlučivati o primitcima članova nadzornog odbora. Dopuštena je odluka kojom se potvrđuje ranija odluka.

Trebaju se u razumljivom obliku navesti barem oni podaci koji se spominju u odredbi članka 247.a stavka 1. druge rečenice ZTD-a.

Odluka ne bi bila pobjorna ako se prekrše pravila o podacima iz članka 247.a st.1. ZTD-a.

2.8.1.3. Poslovi s povezanim osobama – čl. 263.a do d. ZTD-a

Odredbe o unutarnjem postupku u vezi s poslovanjem društva s povezanim osobama primjenjuju se na društva dionice koje su uvrštene na uređeno tržište vrijednosnih papira radi trgovanja. Međutim, moguće je da i druga društva navedeno

vedu u svoje akte, statute prije svega. Radi se o vrlo važnim odredbama, a sve kako ne bi dolazilo do krivog prikazivanja financijskih i drugih rezultata poslovanja.

Definicija 'poslova s povezanim osobama' (čl. 263.a ZTD-a) propisuje ispunjenje dvije pretpostavke, kumulativno ispunjene, to su pravni poslovi ili radnje (ne i propuštanje):

1. kojima se predmet ili neka druga imovinska vrijednost naplatno ili besplatno otuđuje, opterećuje ili prepušta i
2. koji se poduzimaju s povezanim osobama - „povezanim poduzećima ili osobama“.

Poslovi s povezanim osobama nisu redoviti poslovi društva koje ono poduzima s povezanim osobama pod uobičajenim tržišnim uvjetima. Također stavkom 3. propisano je koji poslovi s povezanim osobama to **nisu**:

1. poslovi s društvima kćerima, pod uvjetom da je društvo izravno ili neizravno njihov jedini član ili da u tim društvima kćerima ni jedna s društvom povezana osoba nema udio izravno ni neizravno,
2. poslovi s kojima se treba suglasiti ili ih odobriti glavna skupština,
3. svi poslovi i radnje koji se poduzimaju na temelju suglasnosti ili odobrenja glavne skupštine, a posebno a) radnje povezane s povećanjem ili smanjenjem temeljnog kapitala (članci 304. do 354. ZTD-a), poduzetničkim ugovorima (članci 479. do 492. ZTD-a) te poslovi koji se poduzimaju na temelju tih ugovora, b) prijenos cijele imovine društva odnosno strukturne promjene (članak 552. ZTD-a), c) stjecanje vlastitih dionica (članak 233. stavak 1. ZTD-a), d) ugovori na koje se primjenjuju pravila o nastavku osnivanja (iz članka 194.a ZTD-a), prijenos dionica manjinskih dioničara (u skladu s člancima 300.f do 300.k ZTD-a), f) poslovi u okviru pripajanja, spajanja, podjele i preoblikovanja u skladu s ZTD-om,
4. poslovi kojima se utvrđuju primici članova uprave ili članova nadzornog odbora (u skladu s člankom 247.a stavkom 2. i člankom 269. stavkom 3. ZTD-a),
5. poslovi koje sklopi kreditna institucija na temelju mjera kojima je cilj zaštita njihove stabilnosti i koje je donijelo ili odobrilo nadležno tijelo zaduženo za bonitetni nadzor u smislu prava Europske unije,
6. poslovi koji se nude svim dioničarima pod jednakim uvjetima.

Navedenim odredbama pokušava se spriječiti da o takvim poslovima odlučuju samo osobe koje vode poslove društva.

Odredbom 263.b ZTD-a propisuje se da nadzorni odbor društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja treba se prethodno suglasiti s poslovima koje društvo poduzima s povezanim osobama ako vrijednost tog posla samostalno ili zajedno s drugim poslovima koje je društvo poduzelo s povezanom osobom u zadnjih dvanaest mjeseci prije nego što se taj posao poduzima premašuje 2,5% zbroja dugotrajne i kratkoročne imovine utvrđene zadnjim godišnjim financijskim izvješćima. Dugotrajna i kratkoročna imovina određuju se u skladu s propisima o računovodstvu koji su na snazi u vrijeme primjene. Uskrati li nadzorni odbor prethodnu suglasnost

poslu s povezanim osobama, uprava može zahtijevati da odluka glavne skupštine nadomjesti prethodnu suglasnost nadzornog odbora. Dioničaru je isključeno pravo glasa kad se glasuje o toj odluci ako je on ujedno i povezana osoba s kojom društvo poduzima posao. Osim toga propisano je da članu nadzornog odbora isključeno je pravo glasa kad se glasuje o odluci o davanju prethodne suglasnosti ako je on ujedno i povezana osoba s kojom društvo poduzima posao. Isto tako propisano je da ako je društvo kao vladajuće društvo dužno utvrditi konsolidirano godišnje financijsko izvješće u skladu s člankom 250.b ZTD-a, umjesto zbroja dugotrajne i kratkoročne imovine utvrđene zadnjim godišnjim financijskim izvješćima društva treba uzeti zbroj dugotrajne i kratkoročne imovine koncerna utvrđen zadnjim konsolidiranim godišnjim financijskim izvješćima vladajućeg društva koncerna.

U članku 263.c ZTD-a određuje se postupak davanja prethodne suglasnosti, a člankom 263. d ZTD-a propisana je obveza društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja da mora bez odgode objaviti poslove s povezanim osobama za koje je potrebna suglasnost na internet stranicama ili na drugi način koji će omogućiti javnosti dostupnost obavijesti (mora biti dostupna javnosti najmanje pet godina od dana objave).

Sukladno čl. 272. h ZTD-a za poslove s povezanim osobama na odgovarajući se način primjenjuju odredbe čl. 263. a. do d. ZTD-a na monistički ustrojena dionička društva odnosno na njihov upravni odbor (nadležnost). Isto tako na upravni odbor se na odgovarajući način primjenjuje i odredba čl. 247. a ZTD-a (politika primitaka).

2.8.1.4. Izvješće o primicima – čl. 272.r ZTD-a

Izmjenama i dopunama ZTD iz 2019. unesen je novi pododjeljak 2.c koji obuhvaća čl. 272. r ZTD – Izvješće o primicima. Navedena odredba stupa na snagu 1. svibnja 2020.

Prosječni primici iz čl. 272.r ZTD-a, računaju se na temelju prosječnih primitaka za razdoblje sve do isteka pete poslovne godine od poslovne godine koja prethodi glavnoj skupštini održanoj nakon 1. svibnja 2020. (čl. 94. IZID ZTD).

Uprava i nadzorni odbor, odnosno izvršni direktori i upravni odbor, društva dionice koje su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja sastavljaju jednom godišnje jasno i razumljivo izvješće o svim primicima koje je društvo ili neko drugo društvo u sastavu istoga koncerna isplatilo ili se obvezalo isplatiti svakom trenutnom i bivšem članu uprave i nadzornog odbora, odnosno izvršnom direktoru i članu upravnog odbora tijekom posljednje poslovne godine. Detaljno je propisano što sadrži izvješće o primicima. Navedeno je propisano kako bi se moglo pratiti uspješnost i svrhovitost korporativnog upravljanja. Ovakvim propisivanjem dobivaju se detaljni podaci o svim primicima članova uprave, direktnim i indirektnim, kao i mogućim pogodnostima, a sve radi izbjegavanja isplata koje nisu bile do sada evidentirane.

Izvješće o primicima sadrži ime i prezime svake osobe (trenutačni i bivši član uprave i nadzornog odbora, odnosno izvršni direktor i član upravnog odbora) i najmanje sljedeće podatke, ako ih društvo uopće ima:

1. sve fiksne i varijabilne dijelove primitaka, njihove postotne udjele u ukupnom primitku, objašnjenje kako su usklađeni s važećom politikom primitaka, uključujući način na koji podupiru dugoročnu uspješnost društva te kako su se primjenjivala mjerila za ocjenu te uspješnosti,
2. usporedni prikaz godišnjih izmjena primitaka, prihoda, odnosno dobiti društva i prosječnih primitaka radnika zaposlenih na puno radno vrijeme za posljednjih pet poslovnih godina, uključujući objašnjenje kako su se radnički primici uzimali u obzir pri izračunu prosječnih primitaka te koji je krug radnika bio uključen u taj izračun,
3. broj dionica i opcija na dionice koje im je društvo dalo ili im se obvezalo dati te glavne uvjete za ostvarivanje prava, uključujući cijenu po kojoj se ona ostvaruju i datum kad se ostvaruju te svaku izmjenu tih uvjeta,
4. je li društvo i kako zahtijevalo vraćanje varijabilnih dijelova primitka,
5. je li društvo odstupilo od politike primitaka u skladu s odredbama ovog zakona (247. a ZTD) objašnjenje zašto je to bilo nužno te od kojih se točno dijelova politike primitaka odstupilo,
6. objašnjenje kako se uvažila odluka glavne skupštine iz odredbe članka 276.a stavka 4. ZTD-a.

Izvešće o primicima ispituje revizor koji ispituje i godišnja financijska izvješća društva. Revizor je, sukladno zakonu, dužan sastaviti izvještaje o ispitivanju izvješća o primicima i to izvještaje priložiti izvješću o primicima. Iz izvješća je potrebno ukloniti sve osobne podatke odnosno izvještaje o primicima ne smije sadržavati podatke koji se tiču obiteljskih prilika pojedinih članova uprave i nadzornog odbora, odnosno izvršnih direktora i članova upravnog odbora. Društvo je dužno ukloniti iz izvješća o primicima sve osobne podatke koji su bili dostupni preko internetske stranice nakon što protekne rok od 10 godina. Također izvještaje ne smije sadržavati podatke koji se odnose na poslovanje društva, a koji podaci predstavljaju poslovnu tajnu.

2.8.1.5. Ostvarivanje prava dioničara - više odredaba ZTD-a

Ostvarivanje prava dioničara

Člankom 274. ZTD-a propisuje se obveza društva da elektronički potvrdi prispijeće glasa osobe koja ga je dala elektroničkom komunikacijom. Ovom odredbom prenose se u hrvatski pravni sustav odredbe Direktive 2017/828.

Ako zakonom nije drugačije određeno, dioničari u stvarima društva svoja prava ostvaruju na glavnoj skupštini. Statutom se može predvidjeti ili ovlastiti upravu, odnosno upravni odbor da omogući dioničarima da elektroničkom komunikacijom ostvaruju sva ili samo neka prava u cijelosti ili djelomično i kada osobno ni putem punomoćnika na njoj ne sudjeluju u mjestu gdje se održava. Ostvaruje li se pravo glasa elektroničkom komunikacijom, društvo je dužno osobi koja je dala glas elektronički potvrditi da mu je prispio tako dan glas.

Statutom se može predvidjeti ili ovlastiti upravu, odnosno upravni odbor da omogući dioničarima da smiju svoje glasove dati pisanim putem ili putem elektroničke komunikacije kada ne sudjeluju na glavnoj skupštini. Na odgovarajući se način primjenjuje odredba stavka 1. treće rečenice ovoga članka.

Odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 2021.

Dakle, navedenim izmjenama dopunjuju se ranije izmjene navedene odredbe vezane za elektroničku komunikaciju.

Nadležnost glavne skupštine

U dijelu koji se odnosi na nadležnost glavne skupštine u članku 275. st. 1. ZTD-a dodana je točka 3. sukladno kojoj je glavna skupština nadležna donositi odluke o politici primitaka i o izvješćima o primicima za članove uprave i članove nadzornog odbora, odnosno izvršne direktore i članove upravnog odbora, društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja.

Odredbom se u hrvatski pravni sustav prenose odredbe Direktive 2017/828.

Glasovanje o politici primitaka i o izvješću o primicima

U odnosu na politiku primitaka dodan je članak 276.a ZTD-a vezano za glasovanje na glavnoj skupštini o politici primitaka i izvješću o primicima. Tako je navedenom zakonskom odredbom određeno da glavna skupština društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja najmanje jednom u svake četiri godine odlučuje hoće li odobriti politiku primitaka za članove uprave, odnosno izvršne direktore, koju joj je podastro nadzorni odbor, odnosno upravni odbor, a uvijek kad se ona znatno izmijeni. Odlukom glavne skupštine ne preuzimaju se obveze niti se stječu prava. Ona nije pobojna (na temelju odredbi članka 360. ZTD-a).

Nadalje je propisano da odluka glavne skupštine i politika primitaka objavljuju se i čine besplatno dostupnim na razdoblje od barem deset godina, odmah nakon održane glavne skupštine na internetskim stranicama društva s naznakom datuma do kojeg će one važiti.

Ako glavna skupština nije odobrila politiku primitaka, nadzorni odbor, odnosno upravni odbor, podastrijet će na prvoj narednoj glavnoj skupštini svoju preispitanu politiku primitaka te će se o njoj glasovati.

Glavna skupština društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja odlučuje hoće li odobriti izvješća o primicima za prošlu poslovnu godinu koja su utvrđena i revidirana u skladu s odredbama članka 272.r ZTD-a. Na odgovarajući način primjenjuje se odredbe o tome da se tom odlukom ne preuzimaju ni obveze niti prava.

Mikro, mali i srednji poduzetnici, kako su određeni zakonom kojim se uređuje računovodstvo, dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja nisu dužni donositi odluku o odobrenju izvješća o primicima za prošlu poslovnu godinu ako je

izvješće o primicima za proteklu poslovnu godinu bilo podastrto za raspravu na glavnoj skupštini kao zasebna točka dnevnog reda.

Sazivanje glavne skupštine

U dijelu koji se odnosi na sazivanje glavne skupštine propisano je da poziv na glavnu skupštinu mora se objaviti u glasilu društva. Ako su dioničari društvu poimenično poznati, glavnu se skupštinu može sazvati preporučenim pismom pri čemu se dan odašiljanja pisma smatra danom objave poziva. Stavak je dopunjen na način da je propisano da je dovoljno poslati preporučeno pismo dioničarima koji su upisani u registru dionica.

Na taj način da se u naš pravni sustav implementira Direktiva 2017/828.

Tako se mijenja stavak 6. članka 277. i propisuje se da

- poziv za glavnu skupštinu mora se i dalje objaviti u glasilu društva;
- ako su dioničari poznati, glavna skupština može se sazvati preporučenim pismom i dalje s tim da je dovoljno je poslati preporučeno pismo dioničarima koji su upisani u registru dionica; dan odašiljanja pisma se i dalje smatra danom objave poziva.

Ta odredba stupa na snagu 1. siječnja 2021.

U pogledu rokova za sazivanje glavne skupštine i dokazivanje imatelja dionica na donositelja u članku 279. st. 3. ZTD-a odredbe su izmijenjene na način da nakon 1. siječnja 2021. za imatelje dionica koje glase na donositelja statutom se može odrediti kako se mora dokazati pravo sudjelovanja na skupštini ili pravo glasa. U tom slučaju na odgovarajući se način primjenjuje ono što je propisano za produljenje roka za sazivanje glavne skupštine.

Kod društava dionice kojih su uvrštene na uređenom tržištu radi trgovanja za to je dovoljna potvrda o pohrani dionica u skladu s odredbom članka 297.c stavka 2. ZTD-a. To konkretno znači da je posrednik dužan bez odgađanja dostaviti dioničaru na njegov zahtjev potvrdu o njegovim dionicama.

Kod društava dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja dokaz se mora odnositi na početak 21. dana prije održavanja skupštine i mora prispjeti društvu na adresu za to navedenu u pozivu najmanje šest dana prije dana održavanja skupštine, ako za to statutom nije predviđen neki kalendarskim danima određen kraći rok. U taj se rok ne uračunava dan prispjeća prijave društvu. U odnosu prema društvu za sudjelovanje na skupštini ili za korištenje pravom glasa vrijedi kao dioničar samo onaj tko je o tome društvu podnio potreban dokaz.

Do 1. siječnja 2021. vrijedi odredba da je kod društava dionice kojih su uvrštene na uređenom tržištu radi trgovanja za to je dovoljan poseban dokaz u pisanom obliku o posjedovanju udjela putem institucije koja vodi pohranu vrijednosnih papira.

Priopćenja za dioničare i članove nadzornog, odnosno upravnog odbora

U odnosu na priopćenja za dioničare i članove nadzornog odnosno upravnog odbora dolazi do izmjene tako da se u hrvatski pravni sustav prenose se odredbe

Direktive 2017/828 u vezi sa sazivanjem i održavanjem glavne skupštine dioničkog društva.

U članku 281. stavku 1., prvoj rečenici, riječi: „kreditnim odnosno financijskim institucijama“ zamjenjuju se riječima: „posrednicima, koji pohranjuju dionice društva“. Tako sada izmijenjen stavak 1. propisuje da uprava, odnosno izvršni direktori moraju najmanje 21 dan prije održavanja glavne skupštine priopćiti poziv na skupštinu posrednicima koji pohranjuju dionice društva i udrugama dioničara koje su se na posljednjoj glavnoj skupštini koristili pravom glasa u ime dioničara ili su zatražili da im se poziv priopći. U taj rok ne uračunava se dan kad je dano priopćenje. Ako je izmijenjen dnevni red glavne skupštine (u skladu s odredbom članka 278. stavka 2.), društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja dužna su priopćiti izmijenjeni dnevni red glavne skupštine. U priopćenju se mora navesti mogućnost da dioničari glasuju na glavnoj skupštini putem punomoćnika i putem udruge dioničara. Kod društava dionicama kojeg se trguje na uređenom tržištu u prijedlogu za izbor članova nadzornog, odnosno upravnog odbora moraju se navesti i podaci o njihovu članstvu u nadzornim, odnosno upravnim odborima drugih društava te drugim nadzornim tijelima u zemlji i u inozemstvu. Odredba stupa na snagu 1. siječnja 2021.

U cijelosti je brisan članak 284. ZTD-a koji je propisivao priopćenja putem financijskih odnosno kreditnih institucija i udruženja dioničara budući je navedeno zamijenjeno novim odredbama zakona kojim su uvedena rješenja iz Direktive.

Odredba 284. ZTD-a koja je bila pod naslovom *Priopćenja putem financijskih odnosno kreditnih institucija i udruženja dioničara* u cijelosti se briše. Dakle, s 1. siječnja 2021. briše u cijelosti odredba koja glasi: "Ima li financijska, odnosno kreditna institucija na početku 21. dana prije dana održavanja glavne skupštine u pohrani dionice koje glase na donositelja ili je u pogledu dionica koje glase na ime i koje joj ne pripadaju upisana u registru dionica, dužna je priopćenja iz članka 281. stavka 1. ovoga Zakona bez odgađanja proslijediti dioničarima. Statutom društva može se odrediti da se to čini samo elektroničkim putem u kom se slučaju financijsku, odnosno kreditnu instituciju ne može s tim u vezi na nekoj drugoj osnovi obvezati na što drugo. Odgovornost financijske odnosno kreditne institucije za štetu pričinjenu dioničarima zbog povrede obveza iz stavka 1. ovoga članka ne može se unaprijed isključiti ni ograničiti."

Poslovnik, popis sudionika i potvrda o rezultatima glasovanja

U članku 285. ZTD-a izmijenjen je naslov tako da umjesto dosadašnjeg naslova *Poslovnik i popis sudionika* sada novi glasi *Poslovnik, popis sudionika i potvrda o rezultatima glasovanja*. Uz navedeno mijenja se stavak 3. te se izraz „*skrbnik o dionicama*“ zamjenjuje s izrazom „*posrednik*“ (u odgovarajućem padežu). Sada odredba stavaka 3., koja se primjenjuje od 1. siječnja 2021., propisuje ako su posredniku ili udruzi dioničara dane punomoći za glasovanje na glavnoj skupštini i njihovi punomoćnici glasuju u ime onoga koga se to tiče, treba posebno navesti kod dionica s nominalnim iznosom taj iznos za svaku od njih a kod dionica bez spomenutog iznosa broj i rodove dionica glede kojih im je dano pravo da glasuju na glavnoj skupštini. Ne moraju se navesti imena dioničara koji su dali punomoć za glasovanje.

Također je dodan stavak 6., a koji određuje da svaki dioničar ima pravo zahtijevati u roku od mjesec dana nakon održane glavne skupštine da mu društvo potvrdi je li i kako dan njegov glas. Društvo je dužno dati dioničaru tu potvrdu bez odgađanja. Uz navedeno, izraz "skrbnik o dionicama" zamijenjen je izrazom "posrednik".

Odredba stupa na snagu 1. siječnja 2021.

Pravo glasa

U odsjeku zakona koji propisuje pravo glasa dodane su odredbe 291.a do 291.d, kao i odredba 292. ZTD-a. Navedenim odredbama definiraju se pojmovi:

1. institucionalni ulagatelj
2. upravitelj imovine
3. savjetnik pri glasovanju

i te iste odredbe primjenjuju se na navedene subjekte.

Tako se navedenim odredbama određuju politika sudjelovanja, izvješće o sudjelovanju, glasovanje, obveze izvješćivanja, te ostvarenje prava glasa putem navedenih subjekata.

Navedenim odredbama u ZTD su unesene odredbe ranije spomenute Direktive kojima se sustavno uređuje uloga institucionalni ulagatelj, upravitelja imovinom i savjetnika pri glasovanju, kao i posrednika u poslovima vezanim uz dionice društava koje su uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu vrijednosnih papira. Definicija *posrednika* nije dana u čl. 291.a ZTD-a, ali se ista nalazi u ostalim odredbama ZTD-a.

Tako u čl. 281. st.1 ZTD-a posrednikom se označava kreditna institucija: „Uprava, odnosno izvršni direktori moraju najmanje 21 dan prije održavanja glavne skupštine priopćiti poziv na skupštinu posrednicima koji pohranjuju dionice društva (...)“.

U članku 285. st. 3. ZTD-a posrednik je skrbnik dionica: „Ako su posredniku ili udruzi dioničara dane punomoći za glasovanje na glavnoj skupštini i njihovi punomoćnici glasuju u ime onoga koga se to tiče (...)“.

U članku 292. st.1. ZTD-a posrednik je onaj putem kojeg se ostvaruje pravo glasa: „Posrednik smije ostvarivati pravo glasa na temelju dionica koje mu ne pripadaju i u pogledu kojih nije kao njihov imatelj upisan u registru dionica samo ako je za to opunomoćen.“

U članku 297.a st. 4. ZTD-a posrednik je: „(...)osoba koja pohranjuje ili upravlja vrijednosnim papirima ili vodi depozitne račune za dioničare ili druge osobe ako te djelatnosti obavlja u vezi s dionicama društva koje ima sjedište u državi članici Europske unije ili u drugoj državi Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru, a tim dionicama trguje se na uređenom tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala.“ dok u st.5. je propisano: „Posrednik u lancu je osoba koja pohranjuje dionice društva za nekog drugog posrednika.“

Odredbom 291.a ZTD-a detaljno su definirani tko su i što rade institucionalni ulagatelj, upravitelj imovine i savjetnik pri glasovanju.

Institucionalni ulagatelj je:

- društvo koje ima odobrenje obavljati djelatnosti životnog osiguranja u smislu zakona kojim se uređuje osiguranje,
- društvo koje ima odobrenje obavljati djelatnosti reosiguranja u smislu djelatnosti koja se sastoji od prihvaćanja rizika koje je ustupilo društvo za osiguranje odnosno društvo za osiguranje iz treće zemlje ili drugo društvo za reosiguranje odnosno društvo za reosiguranje iz treće zemlje, pod uvjetom da te djelatnosti obuhvaćaju obveze životnog osiguranja, a koje nisu isključene na temelju zakona kojim je uređeno osiguranje,
- mirovinsko društvo, obvezni mirovinski fond te dobrovoljni mirovinski fond i institucija za strukovno mirovinsko osiguranje u smislu propisa kojim se uređuje osnivanje i poslovanje obveznih odnosno dobrovoljnih mirovinskih fondova,
- mirovinsko osiguravajuće društvo i institucija za strukovno mirovinsko osiguranje u smislu zakona kojim je uređeno osnivanje i poslovanje mirovinskih osiguravajućih društava.

Upravitelj imovine je:

- investicijsko društvo čija je redovna djelatnost ili poslovanje pružanje jedne ili više investicijskih usluga trećim stranama i/ili obavljanje jedne ili više investicijskih aktivnosti na profesionalnoj osnovi u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje tržište kapitala koje ulagateljima pruža usluge upravljanja portfeljem,
- upravitelj alternativnog investicijskog fonda (UAIF) kako je definiran zakonom kojim se uređuju alternativni investicijski fondovi (AIF) koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće od primjene tog zakona,
- društvo za upravljanje kako je definirano zakonom kojim se uređuje poslovanje društva za upravljanje otvorenim investicijskim fondom s javnom ponudom,
- društvo za investicije koje ima odobrenje za rad u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje društava za upravljanje investicijskim fondovima s javnom ponudom pod uvjetom da za svoje upravljanje nije odabralo društvo za upravljanje koje ima odobrenje za rad u skladu s tim zakonom.

Savjetnik pri glasovanju je:

osoba koja profesionalno i uz naplatu analizira izvješća i druge informacije društava kojih su dionice uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja provodi istraživanja, pruža usluge savjetovanja ili daje preporuke za glasovanje kako bi informirao ulagatelje u vezi s njihovim odlukama pri glasovanju.

U članku 291.b ZTD-a propisano je da su *institucionalni ulagatelji i upravitelji imovine*

- dužni javno objavljivati politiku sudjelovanja te su u njoj dužni navesti navedeno sve u sedam točaka navedenog stavka
- dužni izvještavati jednom godišnje kako provode svoju politiku sudjelovanja (u izvješću objašnjavaju kako općenito glasuju, kako su glasovali o važnijim odlukama i jesu li koristili usluge savjetnika pri glasovanju)
- dužni javno objavljivati kako su glasovali na glavnim skupštinama (osim ako njihovi glasovi nisu bili bitni zbog sadržaja odluka o kojima se glasovalo ili zbog njihova zanemarivo niskog sudjelovanja u društvu)
- dužni su navesti ako nisu postupili prema ranijim odrednicama i zašto su odstupili od istih
- sve navedene informacije moraju biti besplatno dostupne na internetskim stranicama institucionalnog ulagatelja i upravitelja imovine barem tri godine i moraju se najmanje jednom godišnje obnoviti - umjesto toga mogu uputiti na internetske stranice upravitelja imovine ako se na njima nalaze gore naveden informacije

U članku 291. c ZTD-a propisano je što su sve dužni činiti *institucionalni ulagatelji*:

- dužni su javno objaviti u kojoj su mjeri glavni elementi njihove strategije ulaganja u skladu s profilom i trajanjem njihovih obveza te kako oni pridonose srednjoročnim do dugoročnim kretanjima vrijednosti njihova portfelja
- ulagatelj je dužan javno objaviti podatke o dogovoru s upraviteljem imovine koji objašnjava kako upravitelj imovine usklađuje svoju strategiju ulaganja i odluke o ulaganju s profilom i trajanjem obveza institucionalnog ulagatelja, ukoliko upravitelj imovine radi za institucionalnog ulagatelja – ako dogovor s upraviteljem imovine ne sadrži podatke iz st. 2. (detaljno propisani), institucionalni ulagatelj mora objasniti zašto je došlo do toga
- dužni su na svojim internetskim stranicama objaviti i učiniti besplatno dostupnim sve navedene informacije, i to na razdoblje od barem tri godine te ih mora obnoviti najmanje jednom godišnje; može umjesto toga uputiti na internetske stranice upravitelja imovine ako se na njima nalaze navedene informacije

Upravitelji imovine, koji su sklopili dogovor s institucionalnim ulagateljima, su prema istoj odredbi dužni:

- jednom godišnje podnijeti institucionalnom ulagatelju izvješće ili objaviti na svojim internetskim stranicama javno dostupne informacije o tome u kojoj su mjeri njihova strategija ulaganja i njezina provedba u skladu s tim dogovorom i kako pridonose srednjoročnim do dugoročnim kretanjima vrijednosti njihova portfelja

Savjetnici pri glasovanju sukladno odredbi 291. d ZTD-a:

- dužni su jednom godišnje razjasniti jesu li primjenjivali i primjenjuju li pravila nekog kodeksa ponašanja ili koja pravila kodeksa ponašanja nisu primjenjivali i ne primjenjuju te koje su mjere poduzimali umjesto toga; ako savjetnici pri glasovanju ne primjenjuju kodeks ponašanja, dužni su javno razjasniti zašto tako postupaju
- dužni su objaviti jednom godišnje informacije točno propisane stavkom 2.

- informacije moraju biti javno i besplatno dostupne na internetskim stranicama savjetnika pri glasovanju najmanje tri godine od dana objave, a moraju se obnoviti najmanje jednom godišnje.
- dužni su bez odgađanja informirati svoje klijente o sukobu interesa, kao i o protumjerama koje su poduzeli.

Ostvarenje prava glasa putem posrednika i osoba koje djeluju na odgovarajući način

Članak 292. ZTD „Ostvarenje prava glasa putem posrednika i osoba koje djeluju na odgovarajući način“ pojam „kreditne/financijske institucije“ na svim mjestima zamijenjen je pojmom „posrednik“. Sadržajno nije mijenjan osim dodavanjem novog stavka 10.

Tako stavak 10. sada propisuje ako društvo da posredniku potvrdu navedenu u odredbama članka 274. stavka 1. treće rečenice ili članka 285. stavka 6. ovoga Zakona, on ju je dužan bez odgađanja proslijediti dioničaru. Na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 297. a stavka 3. ZTD-a. Navedena odredba u primjeni je od 1. siječnja 2021. Radi se o potvrdi da je društvu dostavljen elektronički glas kada je to omogućeno statutom.

2.8.1.6. Informiranje dioničara i društva – čl. 297. a do 297.f ZTD-a

U dijelu ZTD-a koji se odnosi na glavnu skupštinu dodan je cijeli novi odsjek 6.a: „Informiranje dioničara i društva“, a sve kako bi se osiguralo potrebno informiranje dioničara. To je napravljeno na način da su dodane odredbe 297. a do 297. f. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2021. Ti odredbama detaljno se propisuju obveze i prava društva koje može tražiti od posrednika, kako pojedini subjekti mogu postupati s informacijama, kao i definiranje troškova posrednika za pružene usluge.

Prijenos informacija o ostvarivanju prava iz dionica, posrednici, posrednici u lancu

Odredbom 297. a ZTD-a razrađena su pravila o prijenosu informacija o ostvarivanju prava iz dionica, posrednici, posrednici u lancu.

Posrednici su u obvezi prenositi podatke, a društvo ima prava zahtijevati informacije. Isto tako društva imaju obvezu prenijeti informacije dioničarima bilo izravno, bilo putem posrednika: i tada može izravno ili elektronički. Elektronički znači i putem medija za koje se daje razumno pretpostaviti da prenose informacije diljem Europske unije i u drugim državama Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

Posrednici su dužni te informacije proslijediti dioničarima.

Informacije koje je društvo dužno dati su:

1. o sazivanju glavne skupštine sukladno članku 277. ZTD-a,
2. o pravima na zamjenu zamjenjivih obveznica za dionice, prvenstvu pri upisu novih dionica, naplati primjerice povodom smanjenja temeljnog kapitala povlačenjem dionica, upisu novih dionica pri povećanju temeljnog kapitala te izboru pri isplati dividende.

Svaki pojedini posrednik u lancu dužan je bez odgađanja prenijeti informacije koje je primio od drugog posrednika ili društva posredniku u lancu koji neposredno slijedi, osim ako zna da je društvo već poslalo te informacije posredniku koji neposredno slijedi. To vrijedi i za informacije društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije.

Zakon je dao i definiciju „posrednika“ (već ranije spomenuto u tekstu) na način da određuje: *posrednik je osoba koja pohranjuje vrijednosne papire ili upravlja vrijednosnim papirima ili vodi depozitne račune za dioničare ili druge osobe ako te djelatnosti obavlja u vezi s dionicama društva koje ima sjedište u državi članici Europske unije ili u drugoj državi Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru, a tim dionicama trguje se na uređenom tržištu u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala.*

Zakon daje i definiciju „posrednika u lancu“: posrednik u lancu je osoba koja pohranjuje dionice društva za nekog drugog posrednika.

Obveza posrednika prenijeti informacije dioničarima:

Sukladno članku 297. b ZTD-a tko kao posrednik pohranjuje dionice društva za dioničara, obvezan je informacije koje je dobio prenijeti dioničaru bez odgađanja, elektroničkim putem. Ako su informacije dostupne na internetskim stranicama društva, dovoljno je dioničarima prenijeti podatak o internetskoj stranici. To vrijedi i za informacije društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja, sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije.

Obveza posrednika prenijeti informacije društvu:

Članak 297. c ZTD-a propisuje tko kao posrednik pohranjuje dionice društva za dioničara, dužan je informacije koje mu je dao dioničar o ostvarivanju njegovih prava iz dionica prenijeti bez odgađanja izravno društvu ili posredniku u lancu. Posrednik u lancu dužan je te informacije prenijeti bez odgađanja dalje posredniku koji neposredno slijedi sve dok informacije ne stignu društvu.

Tko kao posrednik pohranjuje dionice društva za dioničara, dužan je bez odgađanja dostaviti dioničaru na njegov zahtjev pisanu potvrdu o njegovim dionicama ili je proslijediti društvu na način kako je dužan prenijeti informacije društvu.

Informacije koje društvo ima pravo zahtijevati od posrednika:

U članku 297. d ZTD-a određeno je koje informacije društva mogu tražiti od posrednika. To je definirano na način da društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja smiju zahtijevati od posrednika koji pohranjuje dionice društva informacije o identitetu dioničara dionice kojega pohranjuje.

Informacije o identitetu dioničara su podaci o osobi i o dionicama te osobe.

Podaci o osobi jesu: 1. ime i prezime, 2. datum i mjesto rođenja, 3. poštanska adresa i adresa elektroničke pošte, 4. za pravne osobe njihov registarski, odnosno osobni identifikacijski broj te podatak o tome gdje su registrirani.

Za društva koja nisu pravne osobe i nisu registrirana navest će se njihovi članovi te podaci o njima. Ako na nekoj dionici ima više ovlaštenika, navest će ih se, kao i podatke o njima.

Podaci o dionicama su broj dionica i, kada to društvo zatraži, rod dionica ili dan od kojeg se dionice drže.

Ako posrednik u lancu nema informacije o identitetu dioničara ili druge informacije koje zatraži društvo, dužan je bez odgađanja zahtjev društva proslijediti dalje posredniku koji mu neposredno prethodi u lancu sve dok ne stigne do posrednika koji pohranjuje dionice za dioničara. Dovoljno je da društvo zahtjev pošalje putem medija za koje se daje razumno pretpostaviti da prenose informacije diljem Europske unije i u drugim državama Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru.

Posrednik koji pohranjuje dionice za dioničara dužan je bez odgađanja prenijeti informacije društvu. Ako društvo zahtijeva da ga informira neki drugi posrednik u lancu, svaki od posrednika dužan je bez odgađanja proslijediti informacije posredniku koji neposredno slijedi u lancu sve dok se ne stigne do posrednika od kojeg je društvo zahtijevalo informacije. Posrednik od kojeg je društvo zahtijevalo informacije dužan je bez odgađanja proslijediti društvu informacije koje je dobio od drugih posrednika u lancu.

Navedene odredbe primjenjuju se i na zahtjeve za informiranjem:

1. društva dionice kojeg su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili
2. trećega kojega je na to ovlastilo društvo ako po pravu koje je za njega mjerodavno on ima takav zahtjev.

Statutom društva dionice kojeg nisu uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja može se propisati da će se primjenjivati odredbe navedene ranije - o informacijama koje društvo ima pravo zahtijevati od posrednika.

Obrada i ispravak dioničarevih osobnih podataka

Člankom 297.e ZTD-a propisano je da društva i posrednici smiju obrađivati dioničareve osobne podatke za potrebe:

- identificiranja,
- komuniciranja,
- ostvarivanja dioničarevih prava i
- suradnje s dioničarima.

Dakle, upotreba podataka u druge svrhe nije dopuštena.

U trenutku kada društva ili posrednici saznaju da neki dioničar nije više dioničar društva, smiju pohranjivati njegove osobne podatke još najdulje 12 mjeseci, uvažavajući pritom druga zakonska pravila. Dopušteno je dulje pohranjivati osobne podatke ako je to potrebno za vođenje zakonom propisanih pravnih postupaka.

Posrednici neće prekršiti svoje zakonske ni ugovorne obveze ako društvu ili posredniku u lancu otkriju informacije o dioničarevu identitetu, sukladno svojoj obvezi.

Onaj koga se identificira na temelju nepotpunih ili pogrešnih informacija ima pravo zahtijevati od društva i od posrednika, koji su te informacije prosljeđivali, da ih bez odgađanja isprave.

Troškovi

Društvo podmiruje nužne posrednikove troškove nastale:

- u vezi s upisom u registar dionica (primjenom odredbi članka 226. stavka 3.)
- i informiranjem dioničara i društva (primjenom članaka 297.a do 297.e ovoga Zakona)

ako se temelje na načinu poduzimanja radnji koji odgovara trenutnom stanju tehničkog razvoja.

Posrednici objavljuju svoje naknade za troškove za svaku uslugu koja se obavlja primjenom tih odredbi ovoga Zakona.

Posrednici su dužni priopćiti svoje naknade zasebno društvu i dioničaru za kojeg obavljaju uslugu. Nije dopušteno naplaćivati različite naknade za ostvarivanje prava u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, osim ako je to iznimno opravdano i ako je razlika posljedica različitih stvarnih troškova nastalih obavljanjem usluge.

Da li su postavljene granice posrednicima dovoljne tek će se pokazati u praksi.

2.8.2. Ostale izmjene i dopune odredbi ZTD-a (dioničko društvo)

2.8.2.1. Prijava za upis osnivanja društva u sudski registar

Članak 187. ZTD-a – st. 1. t. 1. propisuje da se u prijavi za upis u sudski registar moraju navesti (među ostalim):

1. tvrtka, sjedište, adresa društva u Republici Hrvatskoj i djelatnosti (iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona), ako čine predmet poslovanja društva

Dodani su stavci 3. i 4.: zajedno s prijavom za upis u sudski registar registarskom sudu dostavlja se i popis djelatnosti koje čine utvrđeni predmet poslovanja društva. Priložene isprave čuvaju se u sudu u izvorniku ili u ovjerenome prijepisu ili preslici, ili u drugom zakonom propisanom obliku.

Navedene izmjene u skladu s izmjenama odredbi o predmetu poslovanja.

2.8.2.2. Sadržaj upisa osnivanja društva u sudski registar

Članak 189. ZTD-a izmijenjen je u točki 3. u svezi s predmetom poslovanja te je određeno da se u sudski registar upisuju (uz ostalo navedeno u članku):

3. djelatnosti iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona, ako čine predmet poslovanja društva.

2.8.2.3. Objava upisa osnivanja društva u sudski registar

Odredba 190. ZTD-a brisana je, a njom se propisivao sadržaj objave upisa u sudski registar. Tako se više ne objavljuju odredbe o obveznim sastojcima Statuta pa ih mora sadržavati svaki Statut društva, posebne pogodnosti i troškovi osnivanja društva ako ih društvo naknađuje dioničarima ili trećim osobama ni podaci o ulaganju stvari i prava i o preuzimanju stvari i prava, što su podaci navedeni u Statutu, kao ni iznos za koji su izdane dionice te propisani podaci o osnivačima. Ti se podaci saznaju iz prijave za upis društva uz sudski registar i iz priloga prijave.

2.8.2.4. Javno ovjereni potpisi članova uprave društva

Čl. 245.a ZTD-a upis promjene u upravi u sudski registar u dijelu „i javno ovjereni potpisi novih članova uprave,“ brišu se. Iz navedenog proizlazi da se javno ovjereni potpis članova uprave društva više ne polažu u sudskom registru niti se isti prilažu prijavi za upis promjene. Za članove uprave traži se da se prijavi moraju se priložiti - odluke nadzornog odbora o opozivu imenovanja i imenovanju članova uprave, odnosno ostavka člana uprave u izvorniku ili u javno ovjerenoj preslici te podaci o datumu imenovanja, ostavke ili opoziva člana uprave. Uz to članovi uprave daju izjave iz članka 187. ZTD-a.

2.8.2.5. Nadzorni odbor

U dijelu zakona koji se odnosi na nadzorni odbor došlo je do izmjena u sastavu nadzornog odbora. To konkretno znači da u društvima dionicama kojih se trguje na uređenom tržištu najmanje jedan član nadzornog odbora mora biti stručan u području računovodstva ili revizije financijskih izvješća (čl. 255. ZTD-a).

Za tog člana nisu propisane zakonom kvalifikacije niti se ne predviđaju posljedice ako nadzorni odbor nema takvog člana. To predstavlja (samo) prekršaj iz čl. 630. st. 1. t. 33 ZTD-a. Ukoliko u nadzornom odboru ne bi postojala takva osoba tada bi revizorski odbor, koji postoji u dioničkim društvima, moga zamijeniti odnosno nadoknaditi izostalu stručnost. Djelokrug i zadaće revizorskog odbora određene su detaljno u Zakonu o reviziji.

U dijelu koji se odnosi na način rada nadzornog odbora - članak 264. st.3. ZTD-a izmijenjen je na način da je propisano da nadzorni odbor može imenovati komisije radi pripreme odluka koje donosi i nadzora njihova provođenja.

Komisije ne mogu odlučivati o pitanjima iz nadležnosti nadzornog odbora.

Nadzorni odbor može imenovati komisiju koja će predlagati odluke iz članka 263.b stavka 1. ZTD-a – davanje prethodne suglasnosti za poslove s povezanim osobama. Većina članova te komisije ne smiju biti povezane osobe koje sudjeluju u poslu s

povezanim osobama, a nadzorni odbor treba za njih procijeniti postoji li sumnja da su u sukobu interesa na temelju njihovih odnosa s povezanim osobama.

Komisije su dužne o svom radu redovito izvješćivati nadzorni odbor. Dakle, dana je mogućnost, ne i obveza, da se formira komisija samo za pripremanje odluka o davanju suglasnosti za poslove s povezanim osobama, ali navedeno može biti povjereno i nekoj do sad već postojećoj komisiji.

2.8.2.6. Pravo prvenstva pri upisu novih dionica

Povećanje temeljnog kapitala dioničkog društva u vezi s pravom prvenstva pri upisu novih dionica propisano je čl. 308. ZTD-a.

U stavku 3. dodatno je regulirano da uprava, odnosno izvršni direktori moraju u glasilu društva objaviti i proslijediti, u skladu s odredbom članka 297.a ovoga Zakona, iznos za koji se dionice izdaju ili osnove za njegovo određivanje. To znači da društvo, ako nije prosljedilo direktno dioničarima, navedene podatke mora proslijediti elektroničkim putem posrednicima kako bi oni prenijeli dalje dioničarima. Ako su navedene samo osnove za određenje spomenutog iznosa, mora se najkasnije tri dana prije isteka roka za upis dionica u glasilu društva i putem elektronskog informativnog medija objaviti iznos za koji se dionice izdaju.

U člancima 309. (prijava za upis povećanja temeljnog kapitala), 316. (prijava za upis odluke u sudski registar), 322. (prijava da su izdane dionice), 331. (prijava za upis odluke u sudski registar) dodano je (u odgovarajućim stavcima) da se prijave priložene prijavi čuvaju i u odgovarajućem elektroničkom obliku (uz original kod suda).

2.8.2.7. Ništetnost i pobojnost odluka glavne skupštine

U čl. 355. ZTD-a, u kojem se navode slučajevi ništetnosti odluka glavne skupštine, u točki 4., riječi "*moral*" dodana je riječ "*društva*" kako bi se terminologija ZTD-a uskladila s terminologijom Zakona o obveznim odnosima.

U odnosu na pobojnost odluka glavne skupštine, u čl. 360. st. 3. t. 1. ZTD-a, u kojoj se navode zbog kojih se razloga odluka glavne skupštine ne može pobijati, kada se spominje pozivanje na čl. 274. st. 2. ZTD-a dodano je pozivanje na prvu rečenicu. Tom izmjenom nije suštinski ništa izmijenjeno.

Osim toga ispuštena je odredba da je neobjavljivanje poziva za glavnu skupštinu u glasilu društva razlog ništetnosti odluka na takvoj skupštini (čl. 277. st. 6. ZTD-a).

Dodano je da se kao razlog pobojnosti ne može isticati (čl. 360. st. 3. t. 2. ZTD-a):

- članak 277. st. 8. ZTD-a: *Sazivanje glavne skupštine - Društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja koja nisu izdala samo dionice koje glase na ime i nisu poziv za glavnu skupštinu poslala neposredno dioničarima u skladu s odredbom stavka 6. ovoga članka, moraju poziv najkasnije u vrijeme njegove objave dostaviti medijima za koje se polazi od toga da mogu obavijest prenijeti na cijelo područje Europske unije*

- članka 280. a ZTD-a: *Objave na internetskoj stranici društva -Društva dionice kojih su uvrštene na uređeno tržište radi trgovanja dužna su odmah nakon sazivanja glavne skupštine poduzeti sve da na njihovim internetskim stranicama budu dostupni (...)*
- 297. b ZTD-a: *Obveza posrednika prenijeti informacije dioničarima – Tko kao posrednik pohranjuje dionice društva za dioničara, obvezan je informacije koje je dobio na temelju odredbi članka 297.a stavka 1. ovoga Zakona prenijeti dioničaru bez odgađanja, elektroničkim putem. Ako su informacije dostupne na internetskim stranicama društva, dovoljno je dioničarima prenijeti podatak o internetskoj stranici (...)*

Odredbe stupaju na snagu 1. siječnja 2021.

2.8.2.8. Vrijednost predmeta spora

U članku 363.a ZTD-a postojeća odredba o utvrđivanju vrijednosti predmeta spora u slučaju tužbe za poništaj odluke glavne skupštine se dodatno pojašnjava u procesnom smislu, na način koji je usklađen s pravilima parničnog postupka o određivanju vrijednosti predmeta spora.

Unesene su odredbe st. 1. i 2. na način da za određivanje vrijednosti predmeta spora mjerodavna je vrijednost koju tužitelj naznači u tužbi. Ako tužitelj vrijednost predmeta spora naznači očito previše visoko ili previše nisko, sud će po službenoj dužnosti ili na prigovor tuženika, nakon što se strankama omogući da se o tome izjasne, rješenjem protiv kojega je na žalbe odrediti vrijednost predmeta spora.

Ostatak čl. 363 a. ZTD-a ostaje neizmijenjen.

2.8.2.9. Upis u sudski registar odluke za koju se tužbom traži utvrđenje ništetnosti

U odredbi čl. 366. a ZTD-a koja se odnosi na upis u sudski registar odluke za koju se tužbom traži utvrđenje ništetnosti došlo je do izmjene u st. 2. t. 2. te je dodan čl. 297. c stavak 2. ZTD-a da se tužitelj kao dokazom o dionicama može koristiti pisanom potvrdom koju je dobio od posrednika koji pohranjuje dionice tužitelja (ovom odredbom u hrvatski pravni sustav prenose se zapravo odredbe Direktive 2017/828).

2.8.2.10. Prestanak društva

Razlozi za prestanak

U odjeljku koji se odnosi na prestanak društva u odredbi 367. t. 5. ZTD-a se, kao razlog za prestanak društva, briše odluka stečajnog vijeća s obzirom na to da više nema stečajnih vijeća, sukladno izmjenama Stečajnog zakona, kao i na to da su se odredbe zakona kojima se uređuje stečaj izmijenile, ali i zbog toga što je razlog za prestanak društva iz dosadašnje točke 5. stavka 1. članka 367. ZTD-a podudaran razlogu iz dosadašnje točke 6. stavka 1. članka 367. Zakona.

Osim navedenoga, ova odredba Zakona se dodatno jezično poboljšava na način da se u stavku 2. "*provodi se likvidacija društva*" zamjenjuje riječima "*provodi se likvidacija imovine društva*".

U stavku 3. određuje se da registarski sud mora nakanu da će društvo brisati iz sudskog registra priopćiti zakonskim zastupnicima društva po propisima o dostavi pismena i odrediti im primjereni rok za isticanje prigovora. Sud će odrediti da se nakana za brisanje društva i davanje roka za isticanje prigovora objavi onako kako se objavljuju upisi u sudski registar. Dakle, više to nije mogućnost već obveza registarskog suda.

U smislu izmjena odredbi da se u sudski registar ne polažu potpisi osoba ovlaštenih za zastupanje, briše i odredba 372. st. 5. ZTD-a vezano za polaganje potpisa likvidatora.

Okončanje likvidacije

U članku 382. st. 4. ZTD-a određuje se pohrana poslovnih knjiga i dokumentacije društva te se predviđa da se poslovne knjige i dokumentacija društva nakon likvidacije povjeravaju na čuvanje Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Promjena je na način da se poslovne knjige i dokumentaciju društva likvidatori će predati na čuvanje Hrvatskoj gospodarskoj komori. Hrvatska gospodarska komora dužna je zaprimljene isprave čuvati i postupati s njima u skladu s pravilima kojima se uređuje postupanje s arhivskim gradivom i arhivama. Naknada za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva podmiruje se na teret društva prije njegova brisanja, u iznosu koji pravilnikom odredi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

U tom smislu donesen je i Pravilnik o iznosu naknade za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva nakon njegova brisanja iz sudskog registra (Narodne novine 6/2020).

2.9. DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

2.9.1. Osnivanje društva s ograničenom odgovornošću

Odredba 387. stavak 1. ZTD-a se mijenja s obzirom na uvođenje mogućnosti osnivanja društva na daljinu.

Tako se propisuje da društvo se osniva na temelju ugovora kojega sklapaju osnivači (društveni ugovor). Svi osnivači moraju potpisati društveni ugovor koji se sklapa u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik.

To se ne primjenjuje u slučaju osnivanja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću i osnivanja društva na daljinu. U ta dva slučaja zakon propisuje drugačiji način osnivanja.

Odredbe o osnivanju jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću (j.d.o.o.) sadržane su sada u cijelosti u čl. 390. a ZTD-a.

Sadržaj društvenog ugovora/izjave o osnivanju

Izmjena u sadržaju društvenog ugovora/izjave je posljedica promjene prema kojoj se predmet poslovanja ne utvrđuje društvenim ugovorom. Brisana je t. 3. u čl. 388. ZTD-a gdje je bilo propisano da akt društva mora sadržavati predmet poslovanja. Budući se prema novom uređenju donosi odluka o predmetu poslovanja i popis (jednoglasna odluka osnivača), to isto više nije potrebno unositi u akt društva (iako se može).

Ulozi za preuzete udjele

Izmijenjen je članak 390. stavak 2. ZTD-a na način da se smanjuje najniži iznos temeljnog kapitala koji je potrebno uplatiti prilikom osnivanja trgovačkog društva, ukoliko se isti uplaćuje u novcu.

Tako je sada propisano da prije upisa društva u sudski registar svaki osnivač mora uplatiti najmanje četvrtinu uloga za preuzeti poslovni udio koji uplaćuje u novcu, s tim da ukupni iznos svih uplata u novcu ne može biti manji od jedne četvrtine temeljnog kapitala, osim ako zakonom nije drugačije propisano. Ulog u novcu mora se u cijelosti unijeti u roku od godine dana od dana upisa društva u sudski registar. Osnivač koji nije uplatio ulog za preuzeti poslovni udjel odgovara za obveze društva osobno i solidarno sa svim drugim osnivačima koji nisu uplatili uloge za preuzete poslovne udjele do visine neuplaćenog temeljnog kapitala.

Ukoliko se ulozi za poslovne udjele uplaćuju unosom stvari i prava, navedeno ostaje nepromijenjeno.

JEDNOSTAVNO DRUŠTVO S OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU

Izmijenjenom odredbom čl. 390. a ZTD-a dodatno se uređuje odredba kojom se na jednom mjestu uređuju sve posebnosti u vezi jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću.

Dvije bitne izmjene u osnivanju j.d.o.o. su:

1. društvo je moguće osnovati s najviše pet članova (umjesto do sada tri)
2. nema odredbe o pohrani potpisa osoba ovlaštenih za zastupanje (s obzirom na spomenute promjene kod ostalih društava kapitala).

Dakle, sada je propisano da društvo koje ima najviše pet članova i jednog člana uprave može se osnovati na pojednostavnjeni način (jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću). Za takvo osnivanje društva moraju se koristiti obrasci zapisnika koje sastavlja javni bilježnik, a koji su prilozi ZTD-a. Osim u pogledu toga ne mogu se dogovoriti nikakva odstupanja od odredbi zakona.

Popunjeni obrazac zapisnika vrijedi kao popis članova društva, popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva te sadrži izjavu kojom član uprave prihvaća imenovanje. U svemu ostalome na takav se zapisnik na odgovarajući način primjenjuju odredbe ZTD-a o društvenom ugovoru, odnosno izjavi o osnivanju.

Prijava za upis u sudski registar

Izmjene u pogledu prijave za upis u sudski registar u članku 394. ZTD-a su posljedica šire izmjene da se predmet poslovanja ne upisuje u glavnu knjigu sudskog registra, izuzev ako je riječ o visoko reguliranim djelatnostima (*8. dozvola državnog organa, ako se propisom traži za osnivanje i upis društva ili upis djelatnosti iz članka 34. stavka 3. ovoga Zakona u sudski registar.*). Osim toga, pohrana potpisa osoba ovlaštenih za zastupanje u sudski registar je brisana, a dodan je stavak 7. kojim je regulirano da zajedno s prijavom za upis u sudski registar registarskom sudu dostavlja se

- odluka kojom se utvrđuje predmet poslovanja društva i
- popis djelatnosti koje čine utvrđeni predmet poslovanja društva.

2.9.2. Osnivanje društva na daljinu bez punomoćnika

U ZTD dodan je cijeli novi odjeljak "*Osnivanje društva na daljinu bez punomoćnika*".

U tom smislu dodani su članci 397. a do 397. e. ZTD-a.

Razlozi za uvođenje i reguliranje osnivanja društva na daljinu, kako to navodi predlagatelj izmjena zakona, je usklađivanje s direktivom i preuzetim obvezama Republike Hrvatske.

Prema članku 8. Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (dalje u tekstu: Direktiva o uslugama), koja je implementirana u hrvatsko zakonodavstvo u Zakon o uslugama (Narodne novine, broj 80/11.), države članice obvezne su omogućiti pružateljima usluga obavljanje svih potrebnih postupaka i formalnosti na daljinu i elektroničkim putem, što podrazumijeva i osnivanje trgovačkih društva na daljinu.

U Republici Hrvatskoj osnivanje društava elektroničkim putem već je postojalo i prije ovih izmjena zakona u ograničenom opsegu i to putem HITRO.HR servisa Vlade Republike Hrvatske za ubranu komunikaciju građana i poslovnih subjekata s državnom upravom (e-Tvrtka je usluga HITRO.HR-a koja omogućava elektroničko osnivanje društva s ograničenom odgovornošću i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću s temeljnim kapitalom u novcu iz bilo kojeg javnobilježničkog ili HITRO.HR ureda u Republici Hrvatskoj kod bilo kojeg od trgovačkih sudova u roku od 24 sata).

Međutim, kako se za osnivanje društva putem HITRO.HR servisa ne može reći da ispunjava uvjete iz članka 8. Direktive o uslugama i članka 6. Zakona o uslugama jer zahtijeva dolazak u HITRO.HR ured, kao i nazočnost svih osnivača te drugih osoba koje sudjeluju u postupku osnivanja društva kod javnog bilježnika.

Sukladno čl. 397.a ZTD-a društvo se može osnovati na daljinu putem internetske stranice sustava sudskog registra uz korištenje autentifikacijskog sustava koji jamči značajnu, odnosno visoku sigurnost u pogledu identiteta i istovjetnosti osobe koja pristupa sustavu sudskog registra i uz korištenje obrazaca koji su u prilogu ovoga Zakona. Tako se može osnovati društvo s ograničenom odgovornošću i jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću.

Zakonom je propisano poduzimanje pojedinih radnji pri osnivanju. Sustavu se pristupa osobno odnosno osoba koja poduzima radnju.

Člankom 397. b ZTD-a propisano je da u postupku osnivanja na daljinu koristi se jedan od obrazaca društvenog ugovora odnosno izjave o osnivanju u elektroničkom obliku, koji su prilog zakonu. U postupku osnivanja na daljinu prilažu se isprave ili njezine preslike u elektroničkom obliku, kada je to propisano zakonom.

Dakle, u postupku osnivanja na daljinu nema javnobilježničkih ovjera ili izvornika isprava.

Člankom 397. c ZTD-a uređuje se sklapanje društvenog ugovora kod osnivanja na daljinu. Tako se društvo osniva na daljinu sklapanjem društvenog ugovora koji više osnivača sklapa prihvaćanjem popunjenog obrasca društvenog ugovora.

Ako društvo osniva jedan osnivač, društvo se osniva na temelju izjave osnivača o osnivanju društva koju osnivač daje prihvaćanjem popunjenog obrasca izjave o osnivanju društva.

Društveni ugovor je sklopljen kada sustav sudskog registra zabilježi da su svi osnivači potvrdili njegovo prihvaćanje, a kao dan sklapanja smatra se dan kada je zabilježena posljednja potvrda prihvaćanja.

Smatra se da je osnivač koji je potvrdio popunjeni obrazac društvenog ugovora suglasan s njegovim sadržajem, da je osnivački akt sastavljen u skladu s njegovom pravom voljom te da razumije smisao i posljedice njegova prihvaćanja.

Članak 397. d ZTD-a propisuje podatke koji su potrebni za osnivanje na daljinu. Osnivači društva mogu biti samo one osobe koje imaju valjanu vjerodajnicu na temelju koje se može pristupiti sustavu sudskog registra, ako potvrde da su podaci kojima su se prijavili u sustav točni i potpuni, odnosno da se nisu naknadno izmijenili.

Tvrtku društva u obrascu društvenog ugovora unosi jedan od osnivača, a prihvaćaju ostali osnivači. Naznaka predmeta poslovanja društva ne može imati više od dvadeset riječi.

Sjedište društva u obrascu društvenog ugovora određuje se prema šifri i nazivu naselja u Republici Hrvatskoj utvrđenih od za to nadležnog tijela, a u društvenom ugovoru prema nazivu mjesta u Republici Hrvatskoj.

Poslovnu adresu u sjedištu društva određuje uprava društva posebnom odlukom.

Odluku kojom se određuje prva poslovna adresa u sjedištu društva potvrđuju svi osnivači i članovi uprave te se prilaže uz prijavu za upis osnivanja društva.

Ulog za preuzeti poslovni udio uplaćuje se u novcu.

Ulog za osnivanje društva uplaćuje se na privremeni podračun državnog proračuna.

Prijava za upis osnivanja društva na daljinu sadrži zahtjev za upis i podatke kao kod osnivanja d.o.o.

Prijavi se prilažu:

- ✓ primjerak društvenog ugovora, odnosno izjave o osnivanju društva sa svim priložima,
- ✓ popis članova osnivača koji sadržava ime i prezime, osobni identifikacijski broj, prebivalište, odnosno tvrtku i sjedište s naznakom registarskoga suda i broja pod kojim su upisani u sudskom registru, iznos temeljnog kapitala društva i redne brojeve i nominalne iznose preuzetih poslovnih udjela osnivača,
- ✓ odluka o imenovanju i popis osoba ovlaštenih voditi poslove društva, njihova imena i prezimena, prebivalište, osobni identifikacijski broj, opseg njihovih ovlasti,
- ✓ izjave članova uprave da su upoznati s obvezom izvještavanja suda i da ne postoje zakonom propisane okolnosti zbog kojih ne mogu biti imenovani za člana uprave,
- ✓ odluku o odabiru poslovne adrese društva,
- ✓ odluku o utvrđenju predmeta poslovanja,
- ✓ potvrdu o uplati temeljnog kapitala
- ✓ potvrdu o plaćanju sudske pristojbe

Ti podaci preuzimaju se iz sustava, odnosno nastaju u sustavu sudskog registra.

Prijavu za upis osnivanja dužni su potvrditi svi članovi uprave društva.

Prijava za upis osnivanja potvrđena je kada sustav sudskog registra zabilježi da su osobe (članovi uprave) potvrdile prijavu za upis osnivanja, a kao dan potvrde uzima se dan kada je zabilježena posljednja potvrda prihvaćanja.

Među ostalim, u obrascima odluke mora se navesti i prijedlog osnovne djelatnosti društva koji pojam ZTD ne poznaje. Isto služi samo i isključivo za potrebe Državnog zavoda za statistiku.

U navedenom smislu uslijedile su izmjene ZSR (čl. 52.a do 52.f ZSR) o kojima će biti riječi u nastavku (3.4.1.).

2.9.3. Poslovni udjeli

Raspolaganje poslovnim udjelima

Članak 412. ZTD-a dopunjen je u dvije stvari:

1. u stavku 3.: za prijenos poslovnog udjela potreban je ugovor sklopljen u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik ili sudska odluka koja zamjenjuje takav ugovor.

Takav ugovor potreban je i za preuzimanje obveze da će se prenijeti poslovni udio.

Stavak je dopunjen u dijelu da nedostatak propisanog oblika ugovora kojim se preuzima obveza da će se prenijeti poslovni udio otklanja se sklapanjem ugovora o prijenosu poslovnog udjela u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik.

Za prijenos poslovnog udjela nije potrebna promjena društvenog ugovora.

Tu se radi o dopuni vezano za ugovor koji je dobiven sudskom presudom - tužbeni zahtjev postavljen da se naloži tuženiku da sklopi s tužiteljem ugovor sadržaja kao u izreci ili će u protivnom presuda zamijeniti ugovor.

2. u stavku 6.: član društva može založiti svoj poslovni udio. Ugovor o davanju u zalog sklapa se u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. Javni bilježnik koji je sudjelovao u sklapanju toga ugovora dužan je bez odgađanja umjesto članova uprave sastaviti popis članova društva u kojem će se navesti koji je poslovni udio založen i dostaviti jedan primjerak registarskom sudu, a jedan primjerak društvu. Na zalaganje udjela ne primjenjuje se odredba članka 415. stavka 1. ovoga Zakona.

Tu se radi o usklađenju sa Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima - članak 310. st.1. ZOVL koji glasi:

„(1) Dobrovoljno založno pravo na vrijednosnim papirima koji glase na donositelja stječe vjerovnik jednako kao i na pokretnim stvarima, na papirima po naredbi založnim indosamentom, na papirima koji glase na ime, kao i na tražbinama - ustupom radi osiguranja i obavještavanjem dužnikova dužnika o tom ustupu, a na ostalim pravima na način koji je predviđen za prijenos tih prava, ako što drugo nije zakonom određeno.

(2) Na pravima koja nastaju upisom u javne knjige ili druge javne upisnike, a o njima nije izdan vrijednosni papir, stječe se založno pravo upisom u tu knjigu ili upisnik na temelju prijave za upis podatka o osnutku založnoga prava, koju podnosi osoba čije se pravo zalaže, prilažući založni ugovor.

(3) Prvenstveni red založnih prava osnovanih na način iz stavka 2. ovoga članka, određuje se odgovarajućom primjenom pravila zemljišnoknjižnoga prava, ako zakonom nije drukčije određeno.“

2.9.4. Organi društva

Uprava društva

Izmjene u čl. 425. ZTD-a sada glase da prijavi za upis promjena iz stavka 1. ovoga članka prilažu se

- odluka o opozivu imenovanja člana uprave odnosno njegova ostavka i odluka o imenovanju novog člana u izvorniku ili u javno ovjerovljenoj preslici.

Brisane su odredbe o tome tko podnosi prijavu za upis, jer je to regulirano u općim odredbama.

2.9.5. Prestanak društva

U odjeljku koji propisuje prestanak društva brisana je odredba u dijelu razloga za prestanak društva u čl. 466. st. 1. t. 4. budući izmjenama Stečajnog zakona nije predviđeno donošenje odluke stečajnog vijeća o otvaranju i zaključenju stečajnog postupka na temelju čl. 63. SZ-a.

Vezano za pohranu potpisa likvidatora, odredba čl. 467. st. 2. ZTD-a je brisana u tom dijelu s obzirom da više nije potrebna pohrana potpisa osoba ovlaštenih za zastupanje.

Skraćena likvidacija ili prestanak društva po skraćenom postupku

Novi institut likvidacije po skraćenom postupku uveden je posljednjim izmjenama kao odgovor na stalne pritiske za 'brzom i jeftinom' likvidacijom. Tako su u ZTD unesene odredbe članaka 472. a do 472. g ZTD-a kojima se navedeno propisuje, a odnosi se na društvo sa ograničenom odgovornošću i jednostavno društvo sa ograničenom odgovornošću.

Odredba članka 472.a ZTD-a uređuje prestanak po skraćenom postupku na način da se propisuje da društvo može prestati po skraćenom postupku bez likvidacije ako svi njegovi članovi suglasno donesu odluku o takvom prestanku društva. Osim izričitog navoda da društvo prestaje po skraćenom postupku bez likvidacije, u odluci se moraju navesti podaci taksativno navedeni u st. 2.:

1. tvrtka, sjedište, osobni identifikacijski broj i matični broj subjekta društva koje na taj način prestaje,
2. ukupni broj članova društva, uz navođenje imena i prezimena, prebivališta i osobnog identifikacijskog broja, odnosno tvrtke, sjedišta te osobnog identifikacijskog broja svakog člana,
3. plan raspodjele imovine društva.

Svi članovi društva dužni su dati i izjavu: da društvo nema nepodmirenih obveza prema radnicima i bivšim radnicima društva niti drugih nepodmirenih obveza po osnovi radnog odnosa radnika i bivših radnika, da društvo nema spornih ni nespornih, dospjelih ni nedospjelih obveza prema drugim vjerovnicima te da se svaki član obvezuje podmiriti, solidarno sa svim ostalim članovima društva, sve preostale obveze društva, pokaže li se naknadno da one postoje.

I odluka o prestanku po skraćenom postupku i izjave članova društva donose se u obliku javnobilježničkog akta ili privatne isprave koju potvrdi javni bilježnik. Davanje izjave da društvo nema nepodmirenih obveza prema radnicima i bivšim radnicima društva niti drugih nepodmirenih obveza po osnovi radnog odnosa radnika i bivših radnika, da društvo nema spornih ni nespornih, dospjelih ni nedospjelih obveza prema drugim vjerovnicima te da se svaki član obvezuje podmiriti, solidarno sa svim

ostalim članovima društva, sve preostale obveze društva, pokaže li se naknadno da one postoje, je strogo osobna.

Obje stvari (odluka i izjava) moraju se objaviti na internetskoj stranici sudskog registra i u glasilu društva, ako ga ono ima, bez odgađanja.

Prijava prestanka društva propisana je čl. 472. b ZTD-a na način da prestanak društva zbog odluke članova o prestanku po skraćenom postupku bez likvidacije mora se bez odgađanja prijaviti registarskom sudu radi upisa u sudski registar.

Prijavi za upis prilažu se:

1. odluka članova društva o prestanku društva po skraćenom postupku bez likvidacije,
2. izjave svih članova društva (iz članka 472.a stavka 3.)
3. potvrda da društvo nema nepodmireni dospjeli dug po osnovi javnih davanja kako su definirana poreznim propisima.

Registarski sud može zatražiti od članova dodatni dokaz kojim se potvrđuje istinitost navoda iz izjave iz članka 472.a stavka 3., a može zatražiti i da članovi daju odgovarajuće osiguranje iz kojeg će se namiriti vjerovnici društva, pokaže li se da je društvo imalo nepodmirene obveze prema vjerovnicima.

Ako su ispunjene pretpostavke za upis, registarski sud će donijeti rješenje o prestanku društva po skraćenom postupku bez likvidacije.

Protiv rješenja o prestanku društva po skraćenom postupku prigovor mogu izjaviti:

- članovi društva,
- vjerovnici društva ili
- državna tijela

u roku od 30 dana od dana njegove objave. To je regulirano čl. 472. c ZTD-a.

O prigovoru odlučuje registarski sud koji je donio rješenje o prestanku društva po skraćenom postupku.

Ako sud utvrdi da je prigovor osnovan ili da postoji mogućnost da se oštete vjerovnici ili članovi društva, ukinut će rješenje o prestanku društva bez likvidacije i o tome obavijestiti društvo, koje mora nastaviti postupak likvidacije u skladu sa ZTD-a. Registarski sud će rješenje objaviti na internetskoj stranici sudskog registra, a društvo ga je dužno objaviti i u glasilu društva, ako ga ono ima.

Pravomoćnošću rješenja o ukidanju rješenja o prestanku društva bez likvidacije, izjave članova društva kojima se obvezuju ispuniti obveze društva gube pravni učinak.

Brisanje društva iz sudskog registra propisano je odredbo 472. d ZTD-a:

ako protiv rješenja o prestanku društva bez likvidacije nije podnesen prigovor ili sud odbaci ili odbije podneseni prigovor, registarski sud će donijeti rješenje o brisanju društva iz sudskog registra i objaviti ga na internetskoj stranici sudskog registra. Protiv tog rješenja dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana objave rješenja.

Nadalje je propisano da pravomoćnošću rješenja o brisanju društva iz sudskog registra dijelovi imovine društva prelaze na članove društva suglasno planu raspodjele imovine (kako je sadržan u odluci koju su donijeli članovi društva), a ako

neki dio imovine nije raspoređen tim planom, takav dio prelazi na sve članove društva razmjerno sudjelovanju poslovnog udjela svakoga od njih u temeljnom kapitalu društva.

Odgovornost članova društva u slučaju skraćene likvidacije propisana je čl. 472. e ZTD-a, a sve radi zaštite vjerovnika. Nakon brisanja društva iz sudskog registra za obveze društva koje je prestalo u skraćenom postupku bez likvidacije odgovaraju članovi društva solidarno cijelom svojom imovinom.

Vjerovnici mogu tražbine koje su imali prema društvu ostvariti prema članovima društva u roku od dvije godine od dana objave brisanja društva iz sudskog registra.

Član društva koji vjerovniku podmiri tražbinu ima pravo zahtijevati od svakog člana da mu naknadi dio koji na njega otpada. Nije li drukčije ugovoreno, dio koji otpada na pojedinog člana društva određuje se razmjerno sudjelovanju njegova poslovnog udjela u temeljnom kapitalu društva.

Nakon brisanja društvo je dužno predati na čuvanje poslovne knjige i dokumentaciju Hrvatskoj gospodarskoj komori.

2.10. POVEZANA DRUŠTVA

U glavi VI. ZTD-a, kojima su regulirana povezana društva, došlo je do izmjena u 6. točaka i to redom:

1. **Društvo s većinskim udjelom i društvo s većinskim pravom odlučivanja u drugome društvu** - u čl. 474. st. 4. ZTD-a mijenjani su termini na način da je termin „trgovac pojedinac“ zamijenjen s „fizička osoba (u odgovarajućem padežu).

Kao udjeli koji pripadaju društvu računaju se i oni udjeli koji pripadaju društvu koje je o njemu ovisno ili koje za njegov račun ili za račun društva koje je o njemu ovisno drži netko drugi, a ako društvo pripada fizičkoj osobi i udjeli koji inače ulaze u njezinu imovinu. Kako udio u društvu ne može pripadati trgovcu pojedincu, s obzirom na brisanje istog iz zakona, to nakon brisanja trgovca pojedinca iz sudskog registra ostatak će obrtnik fizička osoba.

2. **Odgovornost zakonskih zastupnika vladajućega društva** – u čl. 494. st. 1. također su izmijenjeni termini na ranije opisani način
3. **Odgovornost kada nema ugovora o vođenju poslova društva - Granice utjecaja** iz čl. 496. ZTD-a – povezivanje s novim odredbama čl. 263. a do 263. c ZTD-a te izričito navođenje da pravila ovoga članka ne isključuju primjenu odredbi članaka 263.a do 263.c ZTD-a. Ovom odredbom u hrvatski pravni sustav prenose se odredbe Direktive 2017/828.
4. **Revizija izvješća o odnosima s povezanim društvima** – U Republici Hrvatskoj praksa po pitanju korištenja revizorskih standarda je neujednačena (informacije nisu javno dostupne pa se samo pretpostavlja), ali često se koristi MSIU 3000 sa ograničenim uvjerenjem (što je propisano, primjerice, u

Republici Sloveniji). U Republici Hrvatskoj također postoje i razlike samih procedura koje revizori provode (ako su te procedure napisane u izvještajima), dakle, vrlo je izvjesno da se u Republici Hrvatskoj rade prilično neujednačene procedure za isti zahtjev zakona.

Slijedom navedenog, u članak 498. ZTD-a dodaje se novi stavak 6. kojim se propisuje da Hrvatska revizorska komora smjernicom propisuje formu i sadržaj izvješća revizora iz toga članka.

Također, mijenja se izričaj u stavku 3. izmijeni na način da glasi da, ako revizor smatra da se izvješću ne može staviti primjedbe, mora u svome izvješću na adekvatan način sukladno primjenjivom standardu za izražavanje uvjerenja potvrditi podatke iz točka 1. do 3. koje se nisu mijenjale.

Ako se GFI moraju revidirati, zajedno s njima i s izvješćem o stanju društva revizoru se mora predati i izvješće uprave odnosno izvršnih direktora ovisnog društva o odnosima s povezanim društvima. Revizor mora provesti reviziju toga izvješća u opsegu koji je potreban za stjecanje razumnog uvjerenja o svemu. Revizor mora o obavljenoj reviziji podnijeti pisano izvješće. Ako utvrdi da godišnja financijska izvješća, izvješće o stanju društva i izvješće o odnosima s povezanim društvima nisu potpuni, mora to navesti u svome izvješću. Revizor svoje potpisano izvješće dostavlja upravi društva, odnosno izvršnim direktorima. Ako revizor na temelju provedene revizije i prosudbe smatra da se izvješću o odnosima s povezanim društvima ne mogu staviti prigovori, mora vezano uz to izvješće dati sljedeću izjavu (propisana u članku). Ako ima prigovora koje treba staviti izvješću ili ako revizor utvrdi da izvješće o odnosima s povezanim društvima nije potpuno, on mora ograničiti svoju izjavu, odnosno odbiti da je daje. Ako uprava, odnosno izvršni direktori sami izjave da je društvo bilo oštećeno određenim pravnim poslovima ili mjerama, a da mu šteta nije nadoknađena, to se mora navesti u izjavi, a nju ograničiti na preostale poslove ili mjere. Daje se ovlast Hrvatskoj revizorskoj komori da revizijski standard ili smjernicu koju je potrebno primijeniti prilikom provedbe revizije izvješća o odnosima s povezanim društvima.

5. **Ispitivanje od strane nadzornog, odnosno upravnog odbora – čl. 499.** ZTD-a: Uprava, odnosno izvršni direktori moraju izvješće o odnosima s povezanim društvima, a ako godišnja financijska izvješća mora pregledati revizor, i njegovo izvješće dostaviti nadzornome, odnosno upravnome odboru. Svaki član nadzornoga, odnosno upravnog odbora ima pravo upoznati se s tim izvješćima. Ako nadzorni, odnosno upravni odbor drugačije ne odluči, izvješća se moraju dostaviti svim članovima toga odbora.

Nadzorni, odnosno upravni odbor mora ispitati izvješće o odnosima s povezanim društvima i o tome izvijestiti glavnu skupštinu u izvješću koje joj inače podnosi. Ako se godišnja financijska izvješća moraju revidirati, nadzorni, odnosno upravni odbor mora u svome izvješću zauzeti stajalište o rezultatima revizije izvješća o odnosima s povezanim društvima. U izvješću se mora preuzeti izjava koju je dao revizor ili izričito navesti da je takvu izjavu odbio dati. Na kraju izvješća nadzorni, odnosno upravni odbor mora izjaviti ima li prigovora na izjavu uprave, odnosno izvršnih direktora koju su oni dali na kraju

svoga izvješća o odnosima s povezanim društvima. Ako se godišnja financijska izvješća moraju revidirati, revizor mora na zahtjev nadzornoga, odnosno upravnog odbora sudjelovati u raspravi koja se o tome u njemu vodi.

- 6. Posebno ispitivanje** - čl. 500. ZTD-a - izmjena se odnosi na st. 1. t. 1.: na zahtjev nekoga od dioničara ili člana društva s ograničenom odgovornošću sud može odrediti da se posebno ispituju poslovni odnosi društva s vladajućim društvom ili s nekim društvom koje je s njime povezano: 1. ako je revizor ograničio izjavu prema odredbi članka 498. stavka 5. ovoga Zakona ili ju je odbio dati, (...).

2.11. GOSPODARSKO INTERESNO UDRUŽENJE

Brisane se odredbe čl. 587. ZTD-a - vezano za predmet poslovanja na način da ugovor o osnivanju GIU ne mora sadržavati predmet poslovanja radi kojeg se udruženje osniva.

2.12. INOZEMNA TRGOVAČKA DRUŠTVA I INOZEMNA ULAGANJA

U četvrtom dijelu zakona koji se odnosi na inozemna trgovačka društva i inozemna ulaganja napravljene su manje promjene, a sukladno već ranije spomenutima. Izmjenama se tekst odredbe kojom se uređuju inozemne podružnice usklađuje s promjenama u pogledu predmeta poslovanja koji se više ne upisuje u sudski registar.

Tako je u st. 2. čl. 613. pojam "*trgovac pojedinac*" zamijenjen s pojmom "*poduzetnik fizička osoba*" (u odgovarajućem padežu) dok je stavak 4. usklađen s ranijim odredbama zakona, a sve s obzirom na promjene vezano za predmet poslovanja.

Osim toga, izmijenjen je stavak 9. na način da osnivač je dužan svaku promjenu podataka prijaviti registarskome sudu radi upisa u sudski registar. U slučaju promjene podataka o predmetu poslovanja osnivač je dužan dostavljanjem popisa djelatnosti izvijestiti registarski sud o tome koje djelatnosti čine predmet poslovanja. Sazna li taj sud da promjena podataka nije prijavljena radi upisa u sudski registar, pozvat će osnivača da to učini u roku kojega mu za to odredi, pa ako on to ne učini ni u tome roku, brisat će podružnicu iz sudskog registra po službenoj dužnosti.

U članku 614. ZTD-a propisano je da se nakon upisa u sudski registar objavljuju se podaci iz članka 7. stavka 4. točaka 1. i 3. i članka 613. stavka 2. i 4. ovoga Zakona, a ako osnivač ima više podružnica u Republici Hrvatskoj i podaci iz članka 615. stavka 1. ovoga Zakona. Dakle, osnivač nije dužan objaviti podatak o djelatnostima podružnice.

2.13. PREKRŠAJI I KAZNENA DJELA

Prekršajne odredbe dopunjuju se prekršajima koji se uvode u vezi povredama obveza propisanih prilikom prijenosa odredbi Direktive 2017/8282. Također, brišu se prekršajne odredbe u vezi s predmetom poslovanja, kao i kazne registarskog suda ako potpis osoba koje vode poslove društva nisu pohranjeni.

2.14. OSTALE IZMJENE

Predviđene su izmjene dosadašnjih Priloga 1. i Priloga 2. te dodavanje novih Priloga 3., 4., 5. i 6. Zakonu o trgovačkim društvima.

Izmjene ranijih priloga posljedica je okolnosti što predmet poslovanja više nije dio izjave o osnivanju društva odnosno društvenog ugovora jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću.

Prilozi 3. i 4. koriste se prilikom osnivanja jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću na daljinu, a prilozi 5. i 6. koriste se prilikom osnivanja društva s ograničenom odgovornošću na daljinu.

3. ZAKON O SUDSKOM REGISTRU

3.1. OPĆENITO

Svojstvo pravne osobe trgovačka društva stječu upisom u sudski registar. ZTD uređuje temeljne pitanja vođenja sudskog registra, uz isticanje prije svega načela javnosti i druga načela registra te sadržaj prijave za pojedini upis, dok je ustroj i postupak u registarskim stvarima uređen u Zakon o sudskom registru koji je na snazi od 1. siječnja 1995., a njegovo provođenje uređeno je Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar.

Zakon o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, dalje: ZSR) rađen je po uzoru na Austrijski registar (Firmenbuch) što je značilo da se napušta koncept odvojenih registara po sudovima, odnosno način upisivanja registarskih podataka u odvojene registarske listove. Uveden je koncept jedinstvenog registra za cijelu Republiku Hrvatsku, a glavna knjiga se vodi u elektroničkom obliku putem jedinstvenog informacijskog sustava.

Registar je ustrojen na takav način da je prva javna knjiga u Republici Hrvatskoj koja se vodila u elektroničkom obliku. Informacijski sustav sudskog registra u neprekidnoj je funkciji u svim trgovačkim sudovima od 17. ožujka 1995., a instaliran je na centralnoj lokaciji u Ministarstvu pravosuđa Republike Hrvatske. Sustav je izgrađen na suvremenoj i sigurnoj tehnologiji i troslojnoj arhitekturi što krajnjim korisnicima omogućuje pristup aplikaciji jednostavnim korištenjem Internet preglednika. Sustav je izravno povezan sa centralnim OIB aplikacijskim sustavom, registrom godišnjih financijskih izvješća FINA-e, Narodnim novinama, sustavom e-Tvrtka, e-spisom i sustavom za besplatnu pravnu pomoć.

Jedinstvena baza registra je dio sustava koji služi kao središnje mjesto za pohranjivanje registarskih, evidencijskih i statističkih podataka registarskih sudova, kao i isprava pohranjenih u elektroničkom obliku u zbirku isprava. Dostupnost jedinstvenoj bazi podataka za Republiku Hrvatsku omogućena je 24 sata dnevno. Internetsku stranicu na kojoj se nalazi sudski registar Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske pokrenulo je još 1997. Ona je dio sustava registra putem koje je omogućeno pretraživanje i uvid u javne podatke iz glavne knjige, kao i javno objavljene podatke o sadržaju provedenih upisa u registar, odnosno javno objavljene odluke za koje je zakonom ili odlukama registarskog suda određeno da će se objaviti na internetskoj stranici. Prema zakonskim rješenjima iz 2015. (IZID ZSR, Narodne novine broj 110/15) napuštena je obveza objave u Narodnim novinama sudskih odluka i priopćenja društva. Time je internetska stranica registra postala središnje mjesto za objavu podataka sudskog registra i priopćenja subjekata upisa.

Glavni pravni izvor kojim su uređena statusna pitanja trgovačkih društava, pretpostavke za njihov nastanak i prestanak, ovlasti u zastupanju i vođenju poslova, te ostala pitanja iz prava društava je ZTD, međutim za postupanje u registarskim stvarima značajni su i drugi propisi koji uređuje druge pravne osobe i druga pitanja u svezi s njihovim statusom i predmetom poslovanja, a koje se upisuju u sudski registar.

Zakon o sudskom registru ne može se samostalno primijeniti, nego samo zajedno s propisima kojima se uređuju subjekti upisa, a u vezi s postupkom upisa i uz

supsidijarnu primjenu Zakona o parničnom postupku. Kako je ZTD temeljni materijalno-pravni propis kojim se uređuje najveći broj subjekata upisa, razumljivo je da svaka značajna izmjena ZTD-a zahtjeva i izmjenom ZSR.

Zakon o sudskom registru tijekom godina više puta je mijenjan i dopunjavao u svrhu usklađenja sa rješenjima iz drugih zakona, radi usklađenja Zakona sa pravnom stečevinom Europske unije, kao i radi stvaranja pravnog okvira za elektroničku komunikaciju sudskog registra s drugim informacijskim sustavima radi preuzimanja elektroničkih prijava, preuzimanja i upisivanja podataka u glavni knjigu elektroničkim putem te elektroničke razmjene registarskih i evidencijskih podataka.

Zakon o sudskom registru je usklađen sa direktivama koje uređuju pravo društava kako bi mogao biti provedbeni propis za sve ono što je izmijenjeno i dopunjeno u materijalno u pravnim propisima, a ima utjecaja na registarske podatke i njihovu izmjenu ili dopunu. Zato su u pravni poredak Republike Hrvatske, kroz izmjene i dopune Zakona o sudskom registru, prenesene sve relevantne direktive Europske unije. U smislu tih direktiva registar mora putem sustava povezivanja registara osigurati dostupnost podataka o otvaranju i okončanju stečajnih i likvidacijskih postupaka, brisanju subjekta upisa te drugih postupaka i podataka koji proizvode ili mogu proizvesti pravne posljedice u drugoj državi u kojoj se nalazi podružnica tuzemnog subjekta upisa, kao i primitak istih podataka.

No sudski registar, unatoč brojnih izmjena i dopuna, nije suštinski mijenjao svoj ustroj. U glavnu knjigu su i dalje upisivani podaci propisani zakonom i promjene tih podataka.

U sudski registar upisuju se sljedeći subjekti upisa:

- javno trgovačko društvo
- komanditno društvo
- gospodarsko interesno udruženje
- dioničko društvo
- društvo s ograničenom odgovornošću
- jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću
- europsko društvo (SE)
- europsko gospodarsko interesno udruženje (EGIU)
- ustanove
- zajednice ustanova
- zadruge
- savez zadruga
- kreditna unije (prije ŠKZ)
- stečajna masa
- likvidacijska masa (novo)
- druge osobe za koje je upis propisan zakonom
- podružnice kada je to propisano zakonom.

Od 2015. moguć je upis stečajne mase u registar, a što je propisano odredbama novog Stečajnog zakona (Narodne novine broj 71/15) koji je stupio na snagu 1. rujna 2015. Taj zakon izričito određuje podatke koji se upisuju i u kojim slučajevima se stečajna masa upisuje sudski registar (ako se nastavlja stečajni postupak koji je istovremeno otvoren i zaključen, a utvrdi se da dužnik ipak ima imovinu, ako se

nakon zaključenja redovnog stečajnog postupka provodi naknadna dioba, ako se provodi stečaj nad imovinom pravne osobe koja je prestala postojati). Nakon zaključenja stečajnog postupka nad stečajnom masom registarski sud po službenoj dužnosti briše stečajnu masu iz sudskog registra.

Novinu predstavlja upis likvidacijske mase o čemu će biti govora u nastavku teksta (čl. 6. ZSR).

Neprekidnost rada sustava registra i tehnička sredstva potrebna za dostupnost elektroničkih podataka registra treba osigurati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. U prostoriji u kojoj je jedinstvena baza registra moraju se provoditi odgovarajuće mjere informacijske sigurnosti, a posebno mjere zaštite od neovlaštenog pristupa, požara, poplave, ionizirajućeg zračenja, vlage, hladnoće i topline. Program, metode i organizaciju osposobljavanja sudaca, sudskih savjetnika i ovlaštenih registarskih referenata za korištenje sustava registra određuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa. Provedbu osposobljavanja za korištenje sustava registra na određenom sudu određuje predsjednik suda naredbama i uputama u okviru svojih ovlasti. Nadzor nad ispunjenjem tehničkih, organizacijskih i drugih uvjeta za korištenje sustava registra i zaštitu podataka na sudovima provodi voditelj javne knjige. Predsjednik suda, suci, sudski savjetnici, ovlašteni registarski referenti i drugi sudski službenici koji sukladno svojim ovlastima rade sa sustavom registra dužni su provoditi mjere fizičke sigurnosti radi sprječavanja neovlaštenog pristupa ili zloupotrebe sustava registra.

U jedinstvenu bazu registra pohranjuju se evidencijski ili statistički podaci koji se ne smatraju javnim podaci. Pristup tim podacima dozvoljen je voditelju javne knjige, predsjednicima sudova, ovlaštenim osobama registra i državnim tijelima u skladu sa zakonom. Ne smatraju se javnim podacima niti evidencijski podaci o poslovnim udjelima članova društva, koji se također pohranjuju u jedinstvenu bazu registra na temelju podataka iz prijave i popisa članova ovjerovljenog od javnih bilježnika ili dostavljenih od uprave. Neposredno pravo na elektroničko preuzimanje tih evidencijskih podataka ima Ministarstvo financija – Središnji ured Porezne uprave.

Izmjene i dopune Zakona o sudskom registru (dalje: IZID ZSR) stupile su na snagu 20. travnja 2020. osim odredbe čl. 3. IZID ZSR (u odnosu na čl. 4. st.2. ZSR) koja se odnosi na pribavljanje izvotka iz glavne knjige sudskog registra i pohranjenih isprava i podataka iz zbirke isprava u elektroničkom obliku putem internetske stranice sudskog registra - stupa na snagu 1. prosinca 2019.

Glavni razlozi izmjena:

1. usklađenje sa IZID ZTD
2. upisi elektroničkim putem-usklađenje
3. pravila postupka
4. brisanje subjekta upisa
5. osnivanje na daljinu bez punomoćnika
6. nomotehnika

S obzirom da je postupak u registarskim stvarima izvanparnični (formalan, nesporni) postupak, koji se u pravilu pokreće na temelju jednostranih zahtjeva, a odluke donose na temelju priloženih isprava, te uzimajući u obzir i dosadašnju značajnu ulogu registarskih referenata, ukazalo se opravdanim i svrhovitim u zakon

unijeti rješenja prema kojima bi sudski savjetnici i ovlašteni registarski referenti samostalno rješavali jednostavne predmete. Konačno, takva zakonska rješenja su poznata i provode se u svim zemljama srednjeeuropskog pravnog kruga, čija su prava bila uzor za izradu domaćih propisa. Osim toga samostalno donošenje odluka od kvalificiranih službenika i sudskih savjetnika već je bilo propisano i u Republici Hrvatskoj u zemljišnoknjižnim postupcima. Rješenja prema kojima sudski savjetnici i ovlašteni registarski referenti mogu meritorno odlučivati u jednostavnijim registarskim predmetima unesena su u Zakon o sudskom registru izmjenama iz 2013 (Narodne novine broj 148/13).

U smislu Zakona o sudskom registru i Pravilnika o polaganju posebnog stručnog ispita i imenovanju ovlaštenih registarskih referenata (Narodne novine broj 72/15), polaganju posebnog ispita za ovlaštenog registarskog referenta mogu pristupiti, ili mogu biti imenovani za ovlaštenog registarskog referenta: sudski službenici koji imaju višu stručnu spremu upravno pravnog ili društvenog smjera i tri godine radnog iskustva na poslovima višeg sudskog referenta u registru ili srednju stručnu spremu upravno pravnog ili društvenog smjera i pet godina radnog iskustva na poslovima sudskog referenta u registru, a na dan stupanja na snagu Zakona rade na trgovačkom sudu u sudskom registru.

3.2. POJMOVI

3.2.1. Značenje pojedinih izraza

U članku 2. ZSR (čl. 1. IZID ZSR) dodaje se pojam Europski jedinstveni identifikator (u daljnjem tekstu: EUID): identifikator trgovačkog društva koji se dodjeljuje radi nedvojbene identifikacije subjekta u komunikaciji među registrima putem sustava povezivanja središnjih registara i registra trgovačkih društava odnosno sudskog registra.

3.2.2. Oblik isprave za upis u sudski registar – čl. 2.a ZSR

Novim člankom (čl. 2a. ZSR) uređuje se temeljem kojih elektroničkih isprava je moguće izvršiti upis u sudski registar te se podnesku u elektroničkom obliku kao i elektroničkoj prijavi potpisanoj naprednim elektroničkim potpisom javnog bilježnika daje snaga javno ovjerene isprave.

Kada je ovim ili drugim zakonom propisano da je za upis u registar potrebna:

1. javnobilježnička isprava (akt) ili javno ovjerena isprava - upis u registar provest će se na temelju isprave koju sastavi javni bilježnik u elektroničkom obliku, koja isprava oblikom redovitog poslovanja sadržajem odgovara javnobilježničkoj ispravi (aktu), odnosno javno ovjerenoj ispravi sastavljenoj u skladu s propisima o javnom bilježništvu, ako je ispravu javni bilježnik potpisao elektroničkim potpisom,

2. potvrđena (solemnizirana) privatna isprava - upis u registar provest će se na temelju potvrde koju sastavi javni bilježnik u elektroničkom obliku, koja potvrda oblikom i sadržajem odgovara potvrdi kojom se potvrđuju privatne isprave u skladu s propisima o javnom bilježništvu, ako je sastavni dio te potvrde privatna isprava koja se potvrđuje i ako je potvrdu javni bilježnik potpisao elektroničkim potpisom,

3. vlastoručno potpisana isprava - upis u registar provest će na temelju:

- potvrde u elektroničkom obliku kojom izdavatelj vlastoručno potpisane isprave potvrđuje da je ispravu osobno potpisao ili

- potvrde u elektroničkom obliku kojom javni bilježnik, odvjetnik ili druga za to ovlaštena osoba ili tijelo potvrđuje da je vlastoručno potpisanu ispravu njezin izdavatelj osobno potpisao ako je ta potvrda potpisana elektroničkim potpisom izdavatelja, odnosno javnog bilježnika, odvjetnika ili druge za to ovlaštene osobe ili tijela i ako je uz potvrdu priložena preslika (fotografija) isprave na kojoj se nalazi vlastoručni potpis izdavatelja vlastoručno potpisane isprave,

4. zapisnik ili potvrda koju sastavlja javni bilježnik - upis u registar provest će se na temelju zapisnika, odnosno potvrde koju sastavi javni bilježnik u elektroničkom obliku, koja isprava oblikom i sadržajem odgovara zapisniku, odnosno potvrdi sastavljenoj u skladu s propisima o javnom bilježništvu, ako je ispravu javni bilježnik potpisao elektroničkim potpisom.

Isprave su valjane su ako je javni bilježnik, odvjetnik ili druga za to ovlaštena osoba ili tijelo sa svakim od sudionika komunicirao (istodobno ili sukcesivno) upotrebom sredstava elektroničke komunikacije na daljinu (videolink i slično) ako je osigurana identifikacija sudionika, sigurnost elektroničkog komuniciranja i nepromjenjivost očitovanja volje izjavljene elektroničkim komuniciranjem. Za potrebe sastavljanja isprava javni bilježnik, odvjetnik ili druga za to ovlaštena osoba ili tijelo dužna je objediniti izjave sudionika s kojima je komunicirala, a ako je to potrebno radi upisa u sudski registar, sastaviti popis članova društva, popis osoba ovlaštenih da vode poslove društva ili drugi popis.

Podnesak u elektroničkom obliku uključujući i elektroničku prijavu potpisanu naprednim elektroničkim potpisom javnog bilježnika, odvjetnika ili druge za to ovlaštene osobe ili tijela smatraju se javno ovjerenom ispravom.

3.2.3. Javnost registra - pristup podacima – čl. 4. ZSR-a

Ovim izmjenama i dopunama omogućuje se jednostavan pristup podacima i ispravama pohranjenim u zbirci isprava odnosno u sustavu sudskog registra.

Na isti način osiguran je i pristup podacima sudskog registra, i to za sada onih koji su upisani u glavnu knjigu sudskog registra, a uskoro i u isprave položene u zbirku isprava.

Korištenjem suvremenih komunikacijskih tehnologija, putem sigurnih veza osiguran je i pristup podacima sudskog registra, i to za sada onih koji su upisani u glavnu knjigu sudskog registra, a uskoro (1. prosinca 2019.) i u isprave položene u zbirku isprava.

Ovim člankom također se propisuje mogućnost ishođenja izvotka iz glavne knjige sudskog registra te pohranjenih isprava i podataka iz zbirke isprava elektroničkim putem. Propisuje se mogućnost uvida u javno objavljene podatke u glavnoj knjizi i javne isprave koje su u elektroničkim obliku u zbirci isprava putem internetske stranice registra, bez naknade. Navedeni podaci su i do sada bili vidljivi (tj. mogli su se razgledati) putem interneta bez naknade (što se sada izričito propisuje), a što ne treba miješati s novom odredbom članka 4.a stavka 2. Zakona prema kojoj će se naplaćivati podaci upisani u glavnoj knjizi kada se oni na zahtjev zainteresirane osobe dostavljaju putem internet servisa.

3.2.4. Dostupnost podataka - preuzimanje izvadaka – čl. 4.a., 5. i 5.a. ZSR

Omogućeno je i preuzimanje izvadaka iz sudskog registra osim kod javnog bilježnika i odvjetnika te u Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Ovim odredbom se odredba o dostupnosti podataka Hrvatskoj gospodarskoj komori i drugim osobama putem elektroničke komunikacijske mreže ili putem medija za prijenos podataka mijenja te propisuje da će podaci biti dostupni svakome tko ih zatraži putem internetskog servisa uz plaćanje naknade. Dakle, kao i do sada, uvid (razgledanje) podataka iz sudskog registra putem interneta bit će dostupni svima i bez naknade, što je izričito propisano novim stavkom 7. članka 4. Zakona, dok se ovom odredbom propisuje mogućnost pribavljanja podatka iz glavne knjige sudskog registra putem internet servisa, za što se plaća naknada koju odlukom propiše Vlada Republike Hrvatske. Riječ je o novoj usluzi kojom se omogućava masovno i/ili strukturirano preuzimanje podatka iz sudskog registra.

U članku 5a. ZSR propisano je tko je sve i na koji način ovlašten podnositi prijave za upis u sudski registar odnosno propisuje za koje upise je subjekt upisa ovlašten podnijeti prijavu u elektroničkom obliku. Tako je propisano da subjekt upisa ovlašten je podnositi prijavu za osnivanje društva na daljinu i promjenu poslovne adrese u elektroničkom obliku. Također osobe koje rade na poslovima HITRO.HR ureda ovlaštene su podnositi prijave radi osnivanja trgovačkih društava preko sustava e-Tvrtka, sukladno ovlastima propisanim posebnim propisima.

3.2.5. Subjekti upisa

S obzirom na izmjene ZTD-a brisan je trgovac pojedinac, a dodana je odredba o upisu likvidacijske masa, odnosno stečajne masa (kada je to propisano ovim, odnosno posebnim zakonom).

3.2.6. Nadležnost i sastav suda

Sudski savjetnik ili ovlaštene registarski referent odlučuje u prvom stupnju o prijavi i zahtjevu za upis svih podataka, osim onih za koje je zadužen sudac pojedinac (čl. 12. st. 5. ZSR).

3.2.7. Provedba rješenja o upisu

Izmjenama članka 15. ZSR briše se obveza suca da uz elektronički potpis vlastoručno potpisuje ispis za glavnu knjigu s obzirom da se glavna knjiga sudskog registra vodi samo na računalo.

Dakle, rješenje o upisu provodi se nakon što ga registarski sudac, sudski savjetnik ili ovlaštene registarski referent elektronički potpiše, osim ako se rješenjem izričito ne odredi da će se rješenje provesti tek nakon pravomoćnosti ili ako je zakonom propisano da se upis u registar obavlja po pravomoćnosti rješenja.

3.2.8. Pravni lijekovi

Odredbe o pravnim lijekovima u čl. 16. ZSR nomotehnički se uređuju na način da je propisano da u postupku upisa u registar nije dopušten povrat u prijašnje stanje.

Protiv pravomoćnog rješenja o upisu u registar dopuštena je revizija radi materijalno pravnog ili postupovno pravnog pitanja važnog za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Ponavljanje postupka nije dopušteno.

3.2.9. Objava upisa

U čl. 18. ZSR propisuje se da podaci o upisu u registar objavljuju se u skladu sa zakonom na internetskoj stranici na kojoj se nalazi registar.

3.3. PODACI KOJI SE UPISUJU U SUDSKI REGISTAR

Zakonom su izmijenjeni podaci koji se upisuju u sudski registar. Radi se o detaljnim nabrajanjima.

Člankom 24. ZSR propisuje se koji se podaci obavezno upisuju za sve subjekte upisa. Tako se radi izmjena ZTD-a vezano za predmet poslovanja, ranije navedenih, predmet poslovanja više ne upisuje u glavnu knjigu sudskog registra, već se u glavnu knjigu upisuju podaci o predmetu poslovanja samo za subjekt upisa ako je za određene djelatnosti zakonom propisano da se obavljaju samo na temelju suglasnosti, dozvole ili akta nadležnog tijela. Iz navedenog proizlazi da je predmet poslovanja samo evidencijski podatak (čl. 51. st 2. ZSR). U tom smislu u članku 38.

ZSR dodan je stavak 7. sukladno kojem se u pravnim odnosima subjekta upisa evidentiraju podaci o šifri pretežne djelatnosti koju subjekt upisa obavlja u okviru predmeta poslovanja. Na sudu je i dalje da ispituje djelatnosti koje čine predmet poslovanja i kada se isti ne upisuju u sudski registar.

Ujedno se uvodi obveza upisa barem jedne adrese elektroničke pošte za svaki subjekt upisa te podaci o boravištu strane fizičke osobe, ako ga imaju. Taj upis se uređuje detaljnije u čl. 38. b ZSR na način da je propisano da subjekt upisa dužan je najkasnije u roku od tri mjeseca od upisa osnivanja podnijeti zahtjev za upis barem jedne adrese elektroničke pošte. Zahtjev za upis adrese elektroničke pošte može podnijeti zastupnik po zakonu koji je ovlašten za zastupanje subjekta upisa. Subjekt upisa dužan je podnijeti registru zahtjev za upis promjene adrese elektroničke pošte ukoliko staru (upisanu) više ne koristi. Radi se o obvezi subjekata radi uspostavljanja elektroničke komunikacije sa sudovima u svim područjima.

Podaci koji se upisuju za sve subjekte upisa su:

1. MBS i OIB te EUID ako postoji,
2. tvrtka, skraćena tvrtka i prijevod tvrtke, odnosno naziv, skraćeni naziv i prijevod naziva ako ih subjekt ima,
3. sjedište (mjesto) i poslovna adresa u Republici Hrvatskoj,
4. predmet poslovanja ako je za pojedine djelatnosti zakonom propisano da se mogu obavljati samo na temelju suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela,
5. ime i prezime osoba ovlaštenih za zastupanje, njihov OIB i prebivalište te način zastupanja,
6. podružnice,
7. dan predaje potpunog financijskog izvještaja, uz navođenje poslovne godine za koju se predaje, tamo gdje je propisana obveza objavljivanja tih isprava,
8. zabilježbe,
9. pravno ustrojbeni oblik,
10. datum usvajanja osnivačkog akta (statuta, društvenog ugovora, ugovora o osnivanju, izjave o osnivanju ili drugog akta) te datum i kratki sadržaj izmjena i dopuna tih akata,
11. trajanje subjekta upisa, ako je ograničeno,
12. statusne promjene,
13. nastanak razloga za prestanak subjekta upisa,
14. likvidacija,
15. nastavljanje subjekta upisa,
16. stečaj - odluke stečajnog suda,

17. predstečajne nagodbe - rješenje o otvaranju postupka predstečajne nagodbe, rješenje o obustavi postupka predstečajne nagodbe i rješenje o odobravanju predstečajne nagodbe,

18. prestanak subjekta upisa, uz naznaku razloga za prestanak ili razloga zbog kojeg je određeno brisanje iz registra, posebno: a) pravni temelj, eventualni podaci o pravnom slijedniku, b) rješenje o nakani pokretanja postupka brisanja, c) rješenje o obustavi postupka brisanja, d) rješenje o brisanju,

19. adresa elektroničke pošte.

Osnivači i članovi društva upisuju se u registar ako je to zakonom propisano. Za njih se u registar upisuju sljedeći podaci: ime i prezime, OIB i prebivalište za domaće fizičke osobe odnosno boravište za strane fizičke osobe ako ga imaju, a za pravne osobe tvrtka ili naziv, sjedište, MBS, OIB i EUID ako postoje odnosno odgovarajući podaci za strane pravne osobe. Podaci o danu predaje financijskih izvještaja, osobni podaci i prebivališta o fizičkim osobama i promjene tih podataka preuzimaju se elektroničkim putem od Financijske agencije, matičnih evidencija i upisnika.

Likvidatori, stečajni upravitelji, privremeni stečajni upravitelji, povjerenici u predstečajnom postupku i izvanredni povjerenici

U članku 24.a ZSR dodan je novi stavak na način da se ovom odredbom propisuje koji se podaci upisuju u sudski registar za likvidatore, stečajne upravitelje, privremene stečajne upravitelje, povjerenike u predstečajnom postupku i izvanredne povjerenike:

- ime i prezime, OIB, sjedište i poslovna adresa, odnosno prebivalište ako nemaju poslovnu adresu.

Dioničko društvo

U članku 31. st. 1 t. 5. ZSR vezano za podatke koji se upisuju za dioničko društvo propisano je da se upisuje prijenos dionica manjinskih dioničara, a ako po prijenosu dionica manjinskih dioničara sve dionice drži jedan dioničar, i taj dioničar. Prije izmjena ova odredba je glasila "*prijenos dionica manjinskih dioničara, uz upis odluke o prijenosu dionica upisuje se jedini dioničar*". Konkretno to znači da sada ako nakon prijenosa dionica manjinskih dioničara više dioničara drži te dionice tada se u sudski registar ne upisuju svi ti dioničari.

Društvo s ograničenom odgovornošću

Podaci koji se upisuju za društvo s ograničenom odgovornošću (čl. 31.c. ZSR) - ovime se mijenja stavak 1. točke 2. i 3. članka 31.c. Zakona na način da se dodaje boravište i EUID za strane osobe te se stavkom 3. propisuje do kada je treća osoba ovlaštena za očitovanja volje i primanje pismena u ime društva. Propisuje se i obaveza upisa podataka iz društvenoga ugovora ili izjave o osnivanju društva o načinu kako društvo objavljuje svoja priopćenja, ako ugovor, odnosno izjava sadržavaju te odredbe.

Zadruga

U odnosu na podatke koji se upisuju za zadruge dopunjuje se točka 2. članka 35.a ZSR i propisuje se da se odgovornost zadrugara upisuje u sudski registar ako je tako propisano pravilima zadruge. Prema Zakonu o zadrugama zadrugari ne odgovaraju za obveze zadruge, ali se ta odgovornost može propisati pravilima zadruge. Ako se ona propiše na taj način, onda se mora upisati u sudski registar.

Inozemne podružnice

Kod inozemne podružnice se upisuje u sudski registar, osim ranije propisanih podataka, i OIB osnivača i njegov EUID ako postoji.

Stečajna masa

U odnosu na podatke koji se upisuju za stečajnu masu člankom 37.a ZSR propisano je da se u registar suda na čijem je području bilo upisano sjedište pravne osobe koja je prestala postojati zaključenjem stečajnog postupka, uz podatke propisane posebnim zakonom, za stečajnu masu upisuje se rješenje o zaključenju stečajnog postupka nad stečajnom masom.

Sjedište stečajne mase određuje se prema poslovnoj adresi stečajnoga upravitelja, što je bez utjecaja na mjesnu nadležnost suda iz ranije rečenice. Ako se nakon zaključenja stečajnog postupka nad stečajnom masom ponovno nađe imovina pravne osobe koja je prestala postojati zaključenjem stečajnog postupka, u registar se upisuje stečajna masa s prethodno određenim matičnim brojem subjekta, osobnim identifikacijskim brojem i nazivom. U istom smislu dodana je odredba članka 37. b ZSR u odnosu na upis podataka za likvidacijsku masu.

Likvidacijska masa

U registar suda na čijem je području bilo upisano sjedište pravne osobe koja je prestala postojati, osim ako je pravna osoba prestala postojati zaključenjem stečajnog postupka, za likvidacijsku masu upisuju se sljedeći podaci: 1. matični broj subjekta, 2. OIB, 3. naziv, koji se određuje tako da sadržava riječi »likvidacijska masa iza« i tvrtka odnosno naziv brisane pravne osobe, 4. sjedište, koje se određuje prema adresi prvog imenovanog likvidatora, 5. ime i prezime svih imenovanih likvidatora, njihov OIB i adrese prebivališta, 6. datum i broj rješenja o pokretanju postupka likvidacije, odnosno rješenja kojim je imenovan likvidator, 7. datum i broj rješenja o obustavi odnosno zaključenju likvidacije i brisanju likvidacijske mase.

Pri upisu likvidacijske mase u sudski registar Ministarstvo financija, Porezna uprava po službenoj će dužnosti odrediti i dodijeliti OIB likvidacijskoj masi. Na upis likvidacijske mase na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona o upisu podataka za stečajnu masu

U dijelu koji se odnosi na upis podataka o pravnim odnosima (čl. 38. ZSR) dodana je novost da se u pravne odnose upisuju i podaci o eventualnom pravnom slijedniku subjekta upisa koji je prestao postojati, podaci o određivanju nadzora u

predstečajnom postupku, odluke kojima je određen upis stečajne mase i odluke kojima je određen upis likvidacijske imovine. U pravne odnose upisuje se podatak o tvrtki, odnosno nazivu i OIB-u brisane pravne osobe iza koje je upisana stečajna, odnosno likvidacijska masa te se evidentiraju podaci o šifri pretežne djelatnosti koju subjekt obavlja u okviru predmeta poslovanja.

3.4. POSTUPAK UPISA U SUDSKI REGISTAR

Prijava za upis

Člankom 39. ZSR propisuje se u kojem obliku se može podnijeti prijava za upis, koja se prijava smatra elektroničkom prijavom i za koje upise u registar se mora podnijeti elektronička prijava, a za koje se može podnijeti elektronička prijava kada se za to ostvare tehnički uvjeti. ZTD-om je propisano što sadržava prijava za upis u sudski registar i prilozi istoj.

Prijava za upis u registar podnosi se sudu u obliku javno ovjerene isprave ili elektroničke prijave i elektroničkog podneska podnesenih sudu elektroničkim putem od javnog bilježnika ili ureda HITRO.HR. Elektronička prijava ili podnesak potpisani naprednim elektroničkim potpisom javnog bilježnika smatraju se javno ovjerovljenom ispravom.

Prijava za upis osnivanja trgovačkog društva na daljinu podnosi se uvijek u elektroničkom obliku. Ostale prijave mogu se podnijeti u elektroničkom obliku.

Brisana je odredba kojom je bilo propisano podnošenje podnesaka registarskom sudu radi pohrane potpisa osoba ovlaštenih za zastupanje.

Prilozi uz prijavu

Članak 40. ZSR je nomotehnički poboljšana te razrađuje oblik prijave za upis i isprava na koje se prijava poziva.

U stavku 3. propisano je da preslike priloga i dokumenata koje su sastavljene u elektroničkom obliku moraju biti istovjetne s izvornim ispravama ili dokumentima. Izvornik prijave i priloga, odnosno njihove prijepise ili ovjerene preslike, osoba koja ih je priložila, odnosno pretvorila u elektronički oblik dužna je čuvati najmanje deset godina od dana podnošenja prijave.

Ispitivanje pretpostavki za upis

U manjem opsegu su izmijenjene pretpostavke za upis na način da se brišu dosadašnji razlozi iz članka 43. stavka 3. točaka 3. i 4. ZSR zbog koje prijava ne bi bila osnovana, dok se dosadašnja točka 2. pravno dorađuje. Tako je prema članku 43. st. 3. ZSR prijava je osnovana:

Prijava za upis osnovana je:

1. ako je podnesena od ovlaštene osobe,
2. ako je podnesena u zakonom propisanom obliku,

3. ako ima propisani sadržaj,
4. ako su uz prijavu priložene propisane isprave u zakonom propisanom obliku i ako nisu starije od godinu dana,
5. ako je u suglasnosti s odredbama akta kojima se određeni podaci ili promjene upisuju u registar, odnosno ako je u suglasnosti s priloženim ispravama,
6. ako sadrži zahtjev s podacima za koje je propisano da se upisuju u registar,
7. ako predmet poslovanja nije zakonom zabranjen i nije suprotan moralu društva.

Upis tvrtke ili naziva

Člankom 49. ZSR-a se propisuje kako se tvrtka ili naziv subjekta upisa mora jasno razlikovati od tvrtke ili naziva drugog subjekta upisa na području Republike Hrvatske, a ne kao do sada na području istog registarskog suda. Na ovaj način se pokušava spriječiti situacija da na teritoriju Republike Hrvatske postoji dva i više subjekata upisa sa istim nazivom odnosno tvrtkom. navedena izmjena je učinjena i u ZTD-u.

Upis predmeta poslovanja – djelatnost

U članku 51. ZSR briše se odredba o upisu predmeta poslovanja – djelatnosti jer predmet poslovanja više nije podatak koji se upisuje u sudski registar.

Predmet poslovanja / djelatnost upisuju se u registar u skladu s posebnim zakonima. Kada je posebnim propisom određeno da se djelatnosti koje čine predmet poslovanja ne upisuju u glavnu knjigu sudskog registra, nego se dostavljaju sudu radi evidencije, sud će provjeriti jesu li one dopuštene.

3.4.1. OSNIVANJE TRGOVAČKOG DRUŠTVA NA DALJINU BEZ PUNOMOĆNIKA

Dodavanjem novog odjeljka 1.a, a time i novim odredbama 52. a do 52. f ZSR uređuje se osnivanje društva na daljinu bez punomoćnika i to:

- odredbom novog članka 52.a Zakona propisuju se radnje koje prethode prijavi za upis osnivanja - Prijava za upis podnosi se isključivo elektroničkim putem preko internetske stranice sudskog registra.

- odredbom novog članka 52.b Zakona propisuju se kako se postupak upisa osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika pokreće kada sustav sudskog registra zabilježi da su svi direktori društva i predsjednik nadzornog odbora ako društvo ima nadzorni odbor potvrdili prijavu za upis osnivanja - Postupak upisa osnivanja društva s ograničenom odgovornošću ili jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću na daljinu bez punomoćnika pokreće se kada sustav sudskog registra zabilježi da su svi osnivači i članovi uprave potvrdili prijavu za upis osnivanja.

- odredbom novog članka 52.c Zakona propisuje način dostave u postupku osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika - Odluke u postupku upisa osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika registarski sud izdaje kao elektroničke isprave potpisane naprednim elektroničkim potpisom i dostavlja podnositelju prijave putem sustava sudskog registra. Pristup sustavu sudskog registra elektroničkim putem ostvaruje se upotrebom vjerodajnica Nacionalnog identifikacijskog i autentifikacijskog sustava značajne ili visoke razine sigurnosti, uz prethodnu autentifikaciju i autorizaciju.

- odredbom novog članka 52.d Zakona propisuju se u kojem slučaju će prijava za upis osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika biti osnovana;

- odredbom novog članka 52.e Zakona propisuje se pravo na žalbu i rokovi za ulaganje žalbe u postupku osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika - Predlagatelji mogu podnijeti žalbu protiv rješenja kojim je sud odbio zahtjev za upis ili odbacio prijavu za upis osnivanja na daljinu u roku od osam dana od dana dostave rješenja. Osobe koje za to imaju pravni interes mogu podnijeti žalbu protiv rješenja donesenog u povodu prijave za upis osnivanja u roku od 60 dana od dana objave upisa.

- odredbom novog članka 52.f Zakona propisuje se odgovarajuća primjena odredaba Zakona na prijavu za upis, ispitivanje prijave za upis i upis osnivanja trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika ako odredbama ovoga odjeljka nije drukčije propisano.

U tom smislu donesen je i Pravilnik o poduzimanju radnji u postupku osnivanja trgovačkih društava na daljinu (Narodne novine broj 65/19).

U prilog ovom tekstu – popis djelatnosti za osnivanje trgovačkog društva na daljinu bez punomoćnika:

VRSTE DJELATNOSTI

Šifra	Naziv	Područje djelatnosti	Tip djelatnosti
1	financiranje komercijalnih poslova, uključujući izvozno financiranje na osnovi otkupa s diskontom i bez regresa dugoročnih nedospjelih potraživanja osiguranih financijskim instrumentima (engl. forfeiting)	Kreditne institucije, investicijska društva, računovodstvo, porezno savjetništvo, revizija, porez investicijski fondovi, osiguranje	Evidencijska
2	usluge vezane uz poslove kreditiranja: prikupljanje podataka, izrada analiza i davanje informacija o kreditnoj sposobnosti pravnih i fizičkih osoba koje samostalno obavljaju djelatnost	Kreditne institucije, investicijska društva, računovodstvo, porezno savjetništvo, revizija, porez investicijski fondovi, osiguranje	Evidencijska
3	posredovanje pri sklapanju poslova na novčanom tržištu	Kreditne institucije, investicijska društva,	Evidencijska

		računovodstvo, porezno savjetništvo, revizija, porez investicijski fondovi, osiguranje	
4	savjetovanje pravnih osoba glede strukture kapitala, poslovne strategije i sličnih pitanja te pružanje usluga koje se odnose na poslovna spajanja i stjecanje dionica i poslovnih udjela u drugim društvima	Kreditne institucije, investicijska društva, računovodstvo, porezno savjetništvo, revizija, porez investicijski fondovi, osiguranje	Evidencijska
5	računovodstveni poslovi	Kreditne institucije, investicijska društva, računovodstvo, porezno savjetništvo, revizija, porez investicijski fondovi, osiguranje	Evidencijska
6	proizvodnja energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
7	prijenos, odnosno transport energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
8	skladištenje energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
9	distribucija energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
10	upravljanje energetske objekta	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
11	opskrba energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
12	trgovina energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
13	organiziranje tržišta energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
14	proizvodnja naftnih derivata	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
15	transport nafte naftovodima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
16	transport naftnih derivata produktovodima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
17	transport nafte, naftnih derivata i biogoriva cestovnim vozilom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
18	transport nafte, naftnih derivata i biogoriva željeznicom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
19	transport nafte, naftnih derivata i biogoriva plovnim putovima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
20	trgovina na veliko naftnim derivatima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
21	trgovina na malo naftnim derivatima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
22	skladištenje nafte i naftnih derivata	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
23	skladištenje ukapljenog naftnog plina	Energija i energetske	Evidencijska

		djelatnosti	
24	trgovina na veliko ukapljenim naftnim plinom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
25	trgovina na malo ukapljenim naftnim plinom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
26	proizvodnja električne energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
27	prijenos električne energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
28	distribucija električne energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
29	organiziranje tržišta električne energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
30	opskrba električnom energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
31	trgovina električnom energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
32	proizvodnja toplinske energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
33	opskrba toplinskom energijom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
34	distribucija toplinske energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
35	djelatnost kupca toplinske energije	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
48	proizvodnja prirodnog plina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
49	transport plina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
50	skladištenje plina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
51	upravljanje terminalom za UPP	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
52	distribucija plina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
53	organiziranje tržišta plina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
54	trgovina plinom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
55	opskrba plinom	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
56	upravljanje mjestom za opskrbu UPP-om i/ili SPP-om	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
57	djelatnost istraživanja i eksploatacije ugljikovodika ili geotermalnih voda ili skladištenja prirodnog plina ili trajnog zbrinjavanja ugljikova dioksida, ovisno o primjeni	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
58	djelatnost izrade dokumentacije o rezervama ili dokumentacije o građi, obliku, veličini i obujmu geoloških struktura pogodnih za skladištenje prirodnog plina ili trajno zbrinjavanje ugljikova dioksida	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska

59	djelatnost izrade naftno-rudarskih projekata	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
60	djelatnost izrade projekata građenja naftno-rudarskih objekata i postrojenja	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
61	građenje naftno-rudarskih objekata i postrojenja i stručni nadzor građenja naftno-rudarskih objekata i postrojenja	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
62	istraživanje i eksploatacija mineralnih sirovina	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
63	izrada projekata građenja rudarskih objekata i postrojenja	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
64	građenje ili izvođenje pojedinih radova na rudarskim objektima i postrojenjima	Energija i energetske djelatnosti	Evidencijska
65	provođenje programa za stjecanje početnih kvalifikacija i periodičke izobrazbe vozača	Promet, veze	Evidencijska
66	prijevoz putnika u unutarnjem cestovnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
67	prijevoz putnika u međunarodnom cestovnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
68	prijevoz tereta u unutarnjem cestovnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
69	prijevoz tereta u međunarodnom cestovnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
70	prijevoz osoba i tereta za vlastite potrebe	Promet, veze	Evidencijska
71	agencijska djelatnost u cestovnom prijevozu	Promet, veze	Evidencijska
72	djelatnost pružanja kolodvorskih usluga na autobusnim kolodvorima	Promet, veze	Evidencijska
73	djelatnost pružanja kolodvorskih usluga na teretnim kolodvorima	Promet, veze	Evidencijska
74	poslovi građenja i rekonstrukcije javnih cesta	Promet, veze	Evidencijska
75	poslovi održavanja javnih cesta	Promet, veze	Evidencijska
76	ostali poslovi upravljanja javnim cestama	Promet, veze	Evidencijska
77	premještanje vozila	Promet, veze	Evidencijska
78	osposobljavanje kandidata za vozače	Promet, veze	Evidencijska
79	poslovi organiziranja vozačkih ispita	Promet, veze	Evidencijska
80	tehnički pregledi vozila	Promet, veze	Evidencijska
81	poslovi uvoza i izvoza naoružanja i vojne opreme	Promet, veze	Evidencijska
82	proizvodnja naoružanja i vojne opreme	Promet, veze	Evidencijska
83	remont naoružanja i vojne opreme	Promet, veze	Evidencijska
84	promet naoružanja i vojne opreme	Promet, veze	Evidencijska
85	promet robe vojne namjene i nevojnih ubojnih sredstava	Promet, veze	Evidencijska
86	pružanje usluga koje se odnose na robu vojne namjene	Promet, veze	Evidencijska
87	upravljanje željezničkom infrastrukturom	Promet, veze	Evidencijska
88	pružanje željezničkih usluga	Promet, veze	Evidencijska
89	djelatnost željezničkog prijevoza	Promet, veze	Evidencijska
90	upravljanje zračnom lukom	Promet, veze	Evidencijska
91	zemaljske usluge u zračnim lukama	Promet, veze	Evidencijska

92	komercijalni zračni prijevoz	Promet, veze	Evidencijska
93	linijski zračni prijevoz	Promet, veze	Evidencijska
94	operativne usluge u zračnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
95	savjetodavne usluge u zračnom prometu	Promet, veze	Evidencijska
96	projektiranje, proizvodnja, popravak i preinake zrakoplova i zrakoplovne komponente	Promet, veze	Evidencijska
97	stručno osposobljavanje zrakoplovnog osoblja	Promet, veze	Evidencijska
98	djelatnosti upravljanja i gospodarskog korištenja žičara	Promet, veze	Evidencijska
99	pomorska kabotaža	Promet, veze	Evidencijska
100	obavljanje djelatnosti iznajmljivanja jahti ili brodica sa ili bez posade (charter)	Promet, veze	Evidencijska
101	popravak, obnavljanje opreme i strojeva, bojenje, čišćenje brodova	Promet, veze	Evidencijska
102	istraživanja, ispitivanja, fotografiranja i/ili mjerenja mora, morskog dna i/ili morskog podzemlja unutarnjih morskih voda Republike Hrvatske	Promet, veze	Evidencijska
103	djelatnost iznajmljivanja plovila	Promet, veze	Evidencijska
104	peljarenje	Promet, veze	Evidencijska
105	obavljanje statutarne certifikacije pomorskih objekata te obavljanje statutarne certifikacije glede sigurnosne zaštite brodova	Promet, veze	Evidencijska
106	baždarenje brodova	Promet, veze	Evidencijska
107	tegljenje i potiskivanje brodova i drugi pomorski plovidbeni poslovi (koji se ne odnose na prijevoz putnika, prtljage, stvari ili tegljenje)	Promet, veze	Evidencijska
108	posredovanje pri zapošljavanju pomoraca	Promet, veze	Evidencijska
109	pomorski agencijski poslovi	Promet, veze	Evidencijska
110	spašavanje ili uklanjanje broda ili druge imovine koja može biti predmetom spašavanja na površini mora, ili ako je uronjena, odnosno na morskom dnu	Promet, veze	Evidencijska
111	tehničko održavanje vodnih putova	Promet, veze	Evidencijska
112	upravljanje lukom	Promet, veze	Evidencijska
113	lučke djelatnosti	Promet, veze	Evidencijska
114	prijevoz putnika i stvari unutarnjim vodnim putovima	Promet, veze	Evidencijska
115	javni prijevoz u linijskom obalnom pomorskom prometu	Promet, veze	Evidencijska
116	međunarodni linijski pomorski promet	Promet, veze	Evidencijska
117	povremeni prijevoz putnika u obalnom pomorskom prometu	Promet, veze	Evidencijska
118	privez i odvez brodova, jahti, ribarskih, sportskih i drugih brodica i plutajućih objekata	Promet, veze	Evidencijska
119	ukrcaj, iskrcaj, prekrcaj, prijenos i skladištenje roba i drugih materijala	Promet, veze	Evidencijska

120	prihvat i usmjeravanje vozila u svrhu ukrcaja ili iskrcaja vozila s uređenih lučkih površina	Promet, veze	Evidencijska
121	ukrcaj i iskrcaj putnika uz upotrebu lučke prekrcajne opreme	Promet, veze	Evidencijska
122	ostale gospodarske djelatnosti koje su u funkciji razvoja pomorskog prometa i lučkih djelatnosti u otvorenim lukama (npr. opskrba brodova, pružanje usluga putnicima, tegljenje, servisi lučke mehanizacije i ostale servisne usluge, poslovi zastupanja u carinskom postupku, poslovi kontrole kakvoće robe i dr.)	Promet, veze	Evidencijska
123	univerzalna poštanska usluga	Promet, veze	Evidencijska
124	zamjenske poštanske usluge	Promet, veze	Evidencijska
125	ostale poštanske usluge	Promet, veze	Evidencijska
126	djelatnost nakladnika	Promet, veze	Evidencijska
127	distribucija tiska	Promet, veze	Evidencijska
128	djelatnost javnog informiranja	Promet, veze	Evidencijska
129	djelatnost elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga	Promet, veze	Evidencijska
130	univerzalne usluge s područja elektroničkih komunikacija	Promet, veze	Evidencijska
131	usluga s posebnom tarifom	Promet, veze	Evidencijska
132	djelatnost pružanja audio i/ili audiovizualnih medijskih usluga	Promet, veze	Evidencijska
133	djelatnost pružanja usluga elektroničkih publikacija	Promet, veze	Evidencijska
134	djelatnost objavljivanja audiovizualnog i radijskog programa	Promet, veze	Evidencijska
135	djelatnost pružanja medijskih usluga televizije i/ili radija	Promet, veze	Evidencijska
136	audiovizualne djelatnosti	Promet, veze	Evidencijska
137	djelatnost proizvodnje audiovizualnih djela	Promet, veze	Evidencijska
138	promet audiovizualnih djela	Promet, veze	Evidencijska
139	javno prikazivanje audiovizualnih djela	Promet, veze	Evidencijska
140	komplementarne djelatnosti audiovizualnim djelatnostima	Promet, veze	Evidencijska
141	usluge certificiranja elektroničkog potpisa	Promet, veze	Evidencijska
142	usluge informacijskog društva	Promet, veze	Evidencijska
143	projektiranje i građenje građevina te stručni nadzor građenja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
144	energetsko certificiranje, energetski pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
145	stručni poslovi prostornog uređenja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
146	djelatnosti prostornog uređenja i gradnje	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska

147	djelatnost projektiranja i/ili stručnog nadzora građenja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
148	djelatnost upravljanja projektom gradnje	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
149	djelatnost tehničkog ispitivanja i analize	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
150	djelatnost ispitivanja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
151	djelatnost prethodnih istraživanja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
152	geodetska djelatnost	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
153	djelatnost snimanja iz zraka	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
154	poslovi upravljanja nekretninom i održavanje nekretnina	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
155	posredovanje u prometu nekretnina	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
156	poslovanje nekretninama	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
157	poslovi ovjeravanja zakonitih mjerila i/ili poslove pripreme zakonitih mjerila za ovjeravanje	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
158	održavanje nerazvrstanih cesta	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
159	održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
160	održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
161	održavanje javnih zelenih površina	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
162	održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
163	održavanje groblja i krematorija unutar groblja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
164	održavanje čistoće javnih površina	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska

165	održavanje javne rasvjete	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
166	usluge parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
167	usluge javnih tržnica na malo	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
168	usluge ukopa i kremiranje pokojnika u krematoriju unutar groblja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
169	komunalni linijski prijevoz putnika	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
170	obavljanje dimnjačarskih poslova	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
171	upravljanje grobljem	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
172	pogrebnička djelatnost	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
173	djelatnost punjenja vode u boce i drugu ambalažu, a koja je namijenjena stavljanju na tržište	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
174	djelatnost javne vodoopskrbe	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
175	izmjera dubina mora	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
176	marinska geodezija	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
177	snimanje objekata u priobalju i moru	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
178	snimanje objekata na morskom dnu i podmorju	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
179	geologija i geofizika mora	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
180	oceanologija	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
181	stručni poslovi zaštite okoliša	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
182	djelatnost zoološkog vrta i/ili skloništa za životinje	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska

183	upravljanje speleološkim objektom radi posjećivanja ili obavljanja druge djelatnosti u speleološkom objektu	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
184	gospodarsko korištenje prirodnih dobara	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
185	djelatnosti praćenja kvalitete zraka	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
186	djelatnosti praćenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
187	djelatnost osiguranja kvalitete mjerenja i podataka kvalitete zraka	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
188	djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja sljedećih uređaja i opreme koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise: rashladni i klimatizacijski uređaji i oprema te dizalice topline, isključujući te uređaje i opremu u motornim vozilima, te nepokretni protupožarni sustavi i aparati za gašenje požara	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
189	djelatnosti prikupljanja, obnavljanja, uporabe i stavljanja na tržište oporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
190	djelatnost uvoza/izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i uporabe tih tvari	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
191	stručni poslovi zaštite od buke	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
192	stručni poslovi zaštite od neionizirajućeg zračenja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
193	promet izvora neionizirajućeg zračenja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
194	djelatnost druge obrade otpada	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
195	djelatnost uporabe otpada	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
196	djelatnost posredovanja u gospodarenju otpadom	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
197	djelatnost prijevoza otpada	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
198	djelatnost sakupljanja otpada	Građenje, komunalno	Evidencijska

		gospodarenje, infrastruktura, okoliš	
199	djelatnost trgovanja otpadom	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
200	djelatnost zbrinjavanja otpada	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
201	gospodarenje otpadom	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
202	djelatnost ispitivanja i analize otpada	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
203	djelatnost proizvodnje, prometa, prijevoza, skladištenja, uporabe, uništavanja, istraživanja, ispitivanja i ocjenjivanja sukladnosti eksplozivnih tvari	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
204	djelatnosti proizvodnje, popravljanja, prepravljanja i/ili onesposobljavanja, skladištenja, prometa, nabave i prijevoza oružja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
205	djelatnost prodaje na malo pirotehničkih sredstava, oružja i streljiva	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
206	djelatnost vođenja civilnih strelišta	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
207	djelatnost označavanja, ispitivanja i obilježavanja žigom vatrenog oružja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
208	djelatnost sakupljanja starog oružja	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
209	djelatnosti proizvodnje, stavljanja na tržište i korištenja kemikalija	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
210	poslovi razminiranja ručnom metodom, poslovi strojne pripreme površine i pregleda površine psima za detekciju mina	Građenje, komunalno gospodarenje, infrastruktura, okoliš	Evidencijska
211	poljoprivredna djelatnost	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
212	ekološka proizvodnja, prerada, distribucija, uvoz i izvoz ekoloških proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
213	integrirana proizvodnja poljoprivrednih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
214	proizvodnja brašna i stavljanje brašna na tržište	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
215	potvrđivanja sukladnosti sa specifikacijom proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
216	stručni poslovi u području savjetodavne djelatnosti u poljoprivredi, ruralnom razvoju, ribarstvu te unapređenju gospodarenja u šumama i šumskim zemljištima	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska

	šumoposjednika		
217	proizvodnja, promet, prerada grožđa za vino (osim prerade u sok od grožđa i koncentrirani sok od grožđa)	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
218	proizvodnja i promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
219	destilacija promet vina i drugih proizvoda od grožđa i vina	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
220	proizvodnja i promet voćnih vina i drugih proizvoda na bazi voćnih vina	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
221	provođenje izobrazbe za stjecanje i obnavljanje odgovarajućih znanja o sigurnom rukovanju s pesticidima i pravilnoj primjeni pesticida	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
222	distribucija i prodaja pesticida	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
223	djelatnost (ovlaštene ispitne stanice za) pregled strojeva za primjenu pesticida	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
224	pružanje usluga tretiranja pesticidima	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
225	zdravstvena zaštita bilja	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
226	proizvodnja, prerada, unošenje iz trećih zemalja ili distribucija određenog bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
227	poslovi suzbijanja štetnih organizama ili uništavanja bilja, biljnih proizvoda i drugih nadziranih predmeta za koje su naređene mjere uništenja	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
228	proizvodnja sjemena	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
229	dorada sjemena	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
230	pakiranje, plombiranje i označavanje sjemena	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
231	stavljanje na tržište sjemena	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
232	proizvodnja sadnog materijala	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
233	pakiranje, plombiranje i označavanje sadnog materijala	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
234	stavljanje na tržište sadnog materijala	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
235	uvoz sadnog materijala	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
236	djelatnost ovlaštenog skladištara za žitarice i industrijsko bilje	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
237	proizvodnja gnojiva i poboljšivača tla	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
238	promet gnojivima i poboljšivačima tla	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
239	proizvodnja duhana	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska

240	promet duhana	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
241	proizvodnja i uzgoj uzgojno valjanih životinja	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
242	oplođivanje domaćih životinja	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
243	trgovina uzgojno valjanim životinjama i genetskim materijalom	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
244	ispitivanje veterinarsko-medicinskih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
245	stavljanja u promet veterinarsko-medicinskih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
246	proizvodnja veterinarsko-medicinskih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
247	promet na veliko veterinarsko-medicinskih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
248	promet na malo veterinarsko-medicinskih proizvoda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
249	farmakovigilancija	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
250	proizvodnja pribora i drugih proizvoda za uporabu u veterinarstvu	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
251	stavljanje u promet pribora i drugih proizvoda za uporabu u veterinarstvu	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
252	osposobljavanje za provođenje pokusa na životinjama, oblikovanje pokusa i projekata, skrb o životinjama i usmrćivanje životinja	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
253	osposobljavanje za izvođenje kirurških zahvata	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
254	uzgoj i korištenje životinja, uključujući uzgoj divljači u svrhu proizvodnje	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
255	uzgoji kućnih ljubimaca namijenjenih prodaji	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
256	djelatnost privremenog smještaja kućnih ljubimaca	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
257	djelatnost u zoološkim vrtovima	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
258	djelatnost skloništa za životinje	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
259	gospodarenje lovištem i divljači	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
260	djelatnost akvakulture (označava uzgoj ili kultivaciju vodenih organizama korištenjem tehnika osmišljenih da povećaju proizvodnju navedenih organizama preko prirodnog kapaciteta okoliša, gdje organizmi ostaju u vlasništvu fizičke ili pravne osobe tijekom faze uzgoja i proizvodnje, do i uključujući fazu izlova)	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
261	savjetodavna djelatnost u području ribarstva	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
262	djelatnosti gospodarskog ribolova na moru	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
263	ribolov u znanstvene i znanstveno-nastavne	Poljoprivreda,	Evidencijska

	svrhe i ribolov za potrebe akvarija otvorenih za javnost	šumarstvo i ribarstvo	
264	gospodarenje ribama slatkih (kopnenih) voda	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
265	izvođenje šumarskih radova	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
266	gospodarenje šumama	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
267	proizvodnja, stavljanje na tržište ili uvoz šumskog reprodukcijskog materijala	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
268	proizvodnja, stavljanje na tržište ili uvoz božićnih drvaca	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	Evidencijska
269	djelatnosti prometa na veliko lijekovima	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
270	posredovanje lijekova	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
271	djelatnost uvoza lijeka	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
272	ispitivanje lijeka	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
273	proizvodnja međuproizvoda, lijekova i/ili ispitivanih lijekova	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
274	proizvodnja djelatne tvari	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
275	promet medicinskog proizvoda na veliko	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
276	promet medicinskih proizvoda na malo	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
277	uvoz medicinskih proizvoda	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
278	kliničko ispitivanje medicinskog proizvoda	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
279	proizvodnja, odnosno izrada medicinskih proizvoda	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
280	ocjenjivanje sukladnosti medicinskog proizvoda	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
281	djelatnosti proizvodnje i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
282	djelatnost uvoza, proizvodnje, prometa i stavljanja na tržište hrane i/ili aditiva, aroma i enzima i njihovih mješavina	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
283	poslovi zaštite na radu	Zdravstvena zaštita, lijekovi	Evidencijska
284	kupnja i prodaja robe	Usluge	Evidencijska
285	pružanje usluga u trgovini	Usluge	Evidencijska
286	obavljanje trgovačkog posredovanja na domaćem i inozemnom tržištu	Usluge	Evidencijska
287	zastupanje inozemnih tvrtki	Usluge	Evidencijska
288	upravljanje slobodnim zonama	Usluge	Evidencijska
289	usluge turističke agencije	Usluge	Evidencijska
290	turističke usluge u nautičkom turizmu	Usluge	Evidencijska
291	turističke usluge u zdravstvenom turizmu	Usluge	Evidencijska

292	turističke usluge u kongresnom turizmu	Usluge	Evidencijska
293	turističke usluge aktivnog i pustolovnog turizma	Usluge	Evidencijska
294	turističke usluge na poljoprivrednom gospodarstvu, uzgajalištu vodenih organizama, lovištu i u šumi šumoposjednika te ribolovnom turizmu	Usluge	Evidencijska
295	usluge iznajmljivanja vozila (rent-a-car)	Usluge	Evidencijska
296	usluge turističkog ronjenja	Usluge	Evidencijska
297	usluge iznajmljivanja opreme za šport i rekreaciju turistima i obveze pružatelja usluge	Usluge	Evidencijska
298	pripremanje i usluživanje jela, pića i napitaka i pružanje usluga smještaja	Usluge	Evidencijska
299	pripremanje jela, pića i napitaka za potrošnju na drugom mjestu sa ili bez usluživanja (u prijevoznom sredstvu, na priredbama i slično) i opskrba tim jelima, pićima i napitcima (catering)	Usluge	Evidencijska
300	posredovanje pri zapošljavanju	Usluge	Evidencijska
301	profesionalno usmjeravanje	Usluge	Evidencijska
302	obrazovanje radi povećanja zapošljivosti radne snage	Usluge	Evidencijska
303	djelatnost istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja	Usluge	Evidencijska
304	djelatnosti savjetovanja u vezi s upravljanjem	Usluge	Evidencijska
305	djelatnost ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova	Usluge	Evidencijska
306	poslovi ustupanja radnika korisnicima za privremeno obavljanje poslova	Usluge	Evidencijska
307	socijalna usluga savjetovanja i pomaganja	Usluge	Evidencijska
308	socijalna usluga pomoći u kući	Usluge	Evidencijska
309	socijalna usluga psihosocijalne podrške	Usluge	Evidencijska
310	socijalna usluga rane intervencije	Usluge	Evidencijska
311	socijalna usluga pomoći pri uključivanju u programe odgoja i redovitog obrazovanja (integracija)	Usluge	Evidencijska
312	socijalna usluga boravka	Usluge	Evidencijska
313	socijalna usluga smještaja	Usluge	Evidencijska
314	socijalna usluga organiziranog stanovanja	Usluge	Evidencijska
315	djelatnost privatne zaštite	Usluge	Evidencijska
316	detektivska djelatnost	Usluge	Evidencijska
317	provođenje osposobljavanja sudionika i pripadnika operativnih snaga sustava civilne zaštite	Usluge	Evidencijska
318	obavljanje stručnih poslova za izradu planskih dokumenata u području civilne zaštite	Usluge	Evidencijska
319	djelatnost obavljanja stručnih poslova u području zaštite i spašavanja	Usluge	Evidencijska
320	poslovi sigurnosne zaštite luka	Usluge	Evidencijska

321	djelatnost ukrcaja osoba za naoružanu pratnju brodova	Usluge	Evidencijska
322	organiziranje i osiguravanje djelovanje arbitražnih sudova	Usluge	Evidencijska
323	organiziranje postupka mirenja	Usluge	Evidencijska
324	djelatnost ovlaštenoga carinskog otpremnika	Usluge	Evidencijska
325	proizvodnja i/ili popravak predmeta od plemenitih kovina i srodnih proizvoda	Usluge	Evidencijska
326	sportska priprema	Sport, kultura	Evidencijska
327	sportska rekreacija	Sport, kultura	Evidencijska
328	sportska poduka	Sport, kultura	Evidencijska
329	organiziranje sportskog natjecanja	Sport, kultura	Evidencijska
330	vođenje sportskih natjecanja	Sport, kultura	Evidencijska
331	upravljanje i održavanje sportskom građevinom	Sport, kultura	Evidencijska
332	priprema i organizacija te javno izvođenje dramskih, glazbeno-scenskih, lutkarskih i drugih scenskih djela (scenska i glazbeno-scenska djela)	Sport, kultura	Evidencijska
333	destiliranje, pročišćavanje i miješanje alkoholnih pića	Proizvodnja	Evidencijska
334	piljenje i blanjanje drva	Proizvodnja	Evidencijska
335	prerada čaja i kave	Proizvodnja	Evidencijska
336	prerada drva	Proizvodnja	Evidencijska
337	prerada i konzerviranje mesa i proizvodnja mesnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
338	proizvodnja šećera	Proizvodnja	Evidencijska
339	proizvodnja željezničkih lokomotiva i tračničkih vozila	Proizvodnja	Evidencijska
340	proizvodnja žice i elektroinstalacijskog materijala	Proizvodnja	Evidencijska
341	proizvodnja čeličnih cijevi i pribora	Proizvodnja	Evidencijska
342	proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
343	proizvodnja proizvoda od porculana i keramike	Proizvodnja	Evidencijska
344	proizvodnja alata	Proizvodnja	Evidencijska
345	proizvodnja aparata za kućanstvo	Proizvodnja	Evidencijska
346	proizvodnja baterija i akumulatora	Proizvodnja	Evidencijska
347	proizvodnja bicikala i invalidskih kolica	Proizvodnja	Evidencijska
348	proizvodnja biljnih i životinjskih ulja i masti	Proizvodnja	Evidencijska
349	proizvodnja boja, lakova i sličnih premaza, grafičkih boja i kitova	Proizvodnja	Evidencijska
350	proizvodnja brava i okova	Proizvodnja	Evidencijska
351	proizvodnja cementa, vapna i gipsa	Proizvodnja	Evidencijska
352	proizvodnja dvopeka, keksa i srodnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
353	proizvodnja električne opreme	Proizvodnja	Evidencijska
354	proizvodnja elektromotora, generatora i transformatora	Proizvodnja	Evidencijska

355	proizvodnja elektroničkih i optičkih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
356	proizvodnja elektroničkih komponenata i ploča	Proizvodnja	Evidencijska
357	proizvodnja eteričnih ulja	Proizvodnja	Evidencijska
358	proizvodnja glazbenih instrumenata	Proizvodnja	Evidencijska
359	proizvodnja gotove hrane i jela	Proizvodnja	Evidencijska
360	proizvodnja homogeniziranih prehrambenih pripravaka i dijetetske hrane	Proizvodnja	Evidencijska
361	proizvodnja hrane za kućne ljubimce	Proizvodnja	Evidencijska
362	proizvodnja igara i igračaka	Proizvodnja	Evidencijska
363	proizvodnja instrumenata i aparata za mjerenje, ispitivanje i navigaciju	Proizvodnja	Evidencijska
364	proizvodnja kakao, čokoladnih i bombonskih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
365	proizvodnja karoserija za motorna vozila, prikolica i poluprikolica	Proizvodnja	Evidencijska
366	proizvodnja keramičkih pločica i ploča	Proizvodnja	Evidencijska
367	proizvodnja kože i srodnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
368	proizvodnja komunikacijske opreme	Proizvodnja	Evidencijska
369	proizvodnja kruha, peciva, mlinarskih proizvoda, slastičarskih proizvoda i kolača	Proizvodnja	Evidencijska
370	proizvodnja ljepila	Proizvodnja	Evidencijska
371	proizvodnja makarona, njoka, kuskusa i slične tjestenine	Proizvodnja	Evidencijska
372	proizvodnja metala i proizvoda od metala	Proizvodnja	Evidencijska
373	proizvodnja metalnih cisterni, rezervoara i sličnih posuda	Proizvodnja	Evidencijska
374	proizvodnja metalnih konstrukcija	Proizvodnja	Evidencijska
375	proizvodnja mliječnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
376	proizvodnja motornih vozila i motocikala	Proizvodnja	Evidencijska
377	proizvodnja nakita, imitacije nakita (bižuterije) i srodnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
378	proizvodnja obuće	Proizvodnja	Evidencijska
379	proizvodnja odjeće	Proizvodnja	Evidencijska
380	proizvodnja opeke, crijepa i proizvoda od pečene gline	Proizvodnja	Evidencijska
381	proizvodnja optičkih instrumenata i fotografske opreme	Proizvodnja	Evidencijska
382	proizvodnja osvježavajućih napitaka, mineralne i drugih flaširanih voda	Proizvodnja	Evidencijska
383	proizvodnja papira i proizvoda od papira	Proizvodnja	Evidencijska
384	proizvodnja parnih kotlova	Proizvodnja	Evidencijska
385	proizvodnja peći i plamenika	Proizvodnja	Evidencijska
386	proizvodnja pića	Proizvodnja	Evidencijska
387	proizvodnja piva	Proizvodnja	Evidencijska
388	proizvodnja pletenih i kukičanih tkanina	Proizvodnja	Evidencijska
389	proizvodnja prehrambenih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
390	proizvodnja proizvoda od žice, lanaca i opruga	Proizvodnja	Evidencijska

391	proizvodnja proizvoda od betona, cementa i gipsa	Proizvodnja	Evidencijska
392	proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala	Proizvodnja	Evidencijska
393	proizvodnja proizvoda od gline	Proizvodnja	Evidencijska
394	proizvodnja proizvoda od gume	Proizvodnja	Evidencijska
395	proizvodnja proizvoda od krzna	Proizvodnja	Evidencijska
396	proizvodnja proizvoda od plastike	Proizvodnja	Evidencijska
397	proizvodnja putnih i ručnih torba	Proizvodnja	Evidencijska
398	proizvodnja računala i periferne opreme	Proizvodnja	Evidencijska
399	proizvodnja radijatora i kotlova za centralno grijanje	Proizvodnja	Evidencijska
400	proizvodnja rashladne i ventilacijske opreme	Proizvodnja	Evidencijska
401	proizvodnja sapuna i deterdženata, sredstava za čišćenje i poliranje, parfema i toaletno-kozmetičkih preparata	Proizvodnja	Evidencijska
402	proizvodnja satova	Proizvodnja	Evidencijska
403	proizvodnja sirovog željeza, čelika i ferolegura	Proizvodnja	Evidencijska
404	proizvodnja sječiva	Proizvodnja	Evidencijska
405	proizvodnja slada	Proizvodnja	Evidencijska
406	proizvodnja sladoleda	Proizvodnja	Evidencijska
407	proizvodnja sokova od voća i povrća	Proizvodnja	Evidencijska
408	proizvodnja sportske opreme	Proizvodnja	Evidencijska
409	proizvodnja stakla i proizvoda od stakla	Proizvodnja	Evidencijska
410	proizvodnja stočne hrane	Proizvodnja	Evidencijska
411	proizvodnja strojeva za obradu metala	Proizvodnja	Evidencijska
412	proizvodnja strojeva za poljoprivredu i šumarstvo	Proizvodnja	Evidencijska
413	proizvodnja tekstila i proizvoda od tekstila	Proizvodnja	Evidencijska
414	proizvodnja tepiha i sagova	Proizvodnja	Evidencijska
415	proizvodnja užadi, konopaca, upletenoga konca i mreža	Proizvodnja	Evidencijska
416	proizvodnja uređaja za distribuciju i kontrolu električne energije	Proizvodnja	Evidencijska
417	proizvodnja vatrostalnih proizvoda	Proizvodnja	Evidencijska
418	proizvodnja začina i drugih dodataka hrani	Proizvodnja	Evidencijska
419	proizvodnja zakovica i vijčane robe	Proizvodnja	Evidencijska
420	čišćenje svih vrsta objekta	Ostalo	Evidencijska
421	administrativne djelatnosti	Ostalo	Evidencijska
422	cvjećarsko-aranžerska djelatnost	Ostalo	Evidencijska
423	dizajn interijera	Ostalo	Evidencijska
424	djelatnost autopraonica	Ostalo	Evidencijska
425	djelatnost otpremništva	Ostalo	Evidencijska
426	djelatnost pakiranja	Ostalo	Evidencijska
427	djelatnost posrednika u korist pojedinaca na dobivanju angažmana u sportu i kulturi	Ostalo	Evidencijska
428	djelatnost za njegu i održavanje tijela	Ostalo	Evidencijska

429	djelatnost za poboljšanje fizičke kondicije	Ostalo	Evidencijska
430	djelatnost za poboljšanje kvalitete života	Ostalo	Evidencijska
431	djelatnosti skladištenja	Ostalo	Evidencijska
432	fotografske djelatnosti	Ostalo	Evidencijska
433	frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	Ostalo	Evidencijska
434	gradnja brodova i čamaca	Ostalo	Evidencijska
435	grafički dizajn	Ostalo	Evidencijska
436	industrijski dizajn	Ostalo	Evidencijska
437	istraživanje i razvoj iz područja strojarstva, elektrotehnike i tehnologije	Ostalo	Evidencijska
438	istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja	Ostalo	Evidencijska
439	izdavačka djelatnost	Ostalo	Evidencijska
440	iznajmljivanje strojeva i opreme, bez rukovatelja i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Ostalo	Evidencijska
441	izrada i održavanje web stranica	Ostalo	Evidencijska
442	izrada suvenira, uporabnih i ukrasnih predmeta	Ostalo	Evidencijska
443	izvođenje investicijskih radova u inozemstvu i ustupanje investicijskih radova stranoj pravnoj osobi u Republici Hrvatskoj	Ostalo	Evidencijska
444	kurirske usluge	Ostalo	Evidencijska
445	modni dizajn	Ostalo	Evidencijska
446	obrada i prevlačenje metala	Ostalo	Evidencijska
447	organiziranje sajмова, priredbi, kongresa, koncerata, promocija, zabavnih manifestacija, izložbi, seminara, tečajeva, tribina	Ostalo	Evidencijska
448	popravak i održavanje motornih vozila	Ostalo	Evidencijska
449	pranje i kemijsko čišćenje tekstila i krznenih proizvoda	Ostalo	Evidencijska
450	prekrcaj tereta	Ostalo	Evidencijska
451	prerada i konzerviranje voća i povrća	Ostalo	Evidencijska
452	priprema za tisak	Ostalo	Evidencijska
453	proizvodnja, popravak i održavanje strojeva, opreme i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo	Ostalo	Evidencijska
454	proizvodnja, popravak i ugradnja namještaja	Ostalo	Evidencijska
455	proizvodnja, ugradnja, popravak i održavanje građevinske stolarije i elemenata	Ostalo	Evidencijska
456	projektiranje, montaža, popravak i održavanje solarne opreme i uređaja te solarnih sistema	Ostalo	Evidencijska
457	promidžba (reklama i propaganda)	Ostalo	Evidencijska
458	računalne i srodne djelatnosti	Ostalo	Evidencijska
459	savjetovanje u vezi poslovanjem i upravljanjem	Ostalo	Evidencijska
460	strojna obrada metala	Ostalo	Evidencijska

461	tiskanje časopisa i drugih periodičnih publikacija, knjiga i brošura, glazbenih djela i glazbenih rukopisa, karata i atlasa, plakata, igraćih karata, reklamnih kataloga, prospekata i drugih tiskanih oglasa, djelovodnika, albuma, dnevnika, kalendara, poslovnih obrazaca i drugih tiskanih komercijalnih publikacija, papirne robe za osobne potrebe i drugih tiskanih publikacija, pomoću knjigotiska, ofseta, fotografire, fleksografije, sitotiska i drugih tiskarskih strojeva, strojeva za umnožavanje, računalnih pisača, fotokopiranja i termokopiranja	Ostalo	Evidencijska
462	upravljačke djelatnosti holding-društava	Ostalo	Evidencijska
463	uređivanje i održavanje krajolika	Ostalo	Evidencijska
464	usluge krojenja i šivanja	Ostalo	Evidencijska
465	usluge lekture	Ostalo	Evidencijska
466	usluge prevođenja	Ostalo	Evidencijska
467	web dizajn	Ostalo	Evidencijska

3.4.2. ODLUKE U POSTUPKU UPISA U REGISTAR

Odredbom 53. ZSR propisuje se rok u kojem se mora donijeti rješenje o upisu u sudski registar na način da se isti skraćuje na 5 radnih dana (ranije 15 dana).

Propisano je, dakle, da se rješenje o upisu u registar mora se donijeti u roku od pet radnih dana od dana kada je podnesena uredna i po sadržaju osnovana prijava za upis s priložima, osim ako ne postoje opravdani razlozi za duži rok. Opravdani razlozi za duži rok nisu definirani i praksa će ih stvoriti.

3.4.3. POSTUPCI BRISANJA I PROMJENE PODATAKA U REGISTRU

1. Brisanje subjekta upisa po službenoj dužnosti

Člankom 70. stavak 1. ZSR propisano je da će registarski sud po službenoj dužnosti provesti postupak brisanja subjekta upisa:

1. ako nema imovinu, odnosno ako ima imovinu neznatne vrijednosti,
2. ako se u propisanom roku nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti,
3. ako tri godine zaredom nije postupio po zakonskoj obvezi da objavi svoja godišnja financijska izvješća s propisanom dokumentacijom, ako je propisana obveza objavljivanja tih izvješća,
4. ako inozemni osnivač podružnice tri godine zaredom nije postupio po zakonskoj obvezi da registarskom sudu u koji je podružnica upisana dostavi radi upisa predaje

svoja godišnja financijska izvješća i druge financijske isprave čije je objavljivanje zakonom propisano.

Izmijenjen je čl. 70. ZSR na način da su određene odredbe brisane, druge dorađene i to na sljedeći način.

Ovim člankom se propisuje da će registarski sud odbiti prigovor ako utvrdi da nije osnovan i da postoji razlog za brisanje, stavkom 13 predviđeno je brisanje subjekta upisa iz registra bez likvidacije te se briše dosadašnja odredba članka 70. stavka 14. ZSR koja je uređivala postupak oko brisanja subjekta upisa koji se nije uskladio sa zakonom obzirom da se ova odredba detaljnije razrađuje u novom članku 70.d. ZSR.

Brisane su i odredbe stavaka 17. do 20. o postupanju s naknadno pronađenom imovinom i to je riješeno u sadašnjem čl. 70.e ZSR.

2. Brisanje subjekta upisa koji se nije uskladio sa zakonom

Novim člankom 70. d ZSR propisano je brisanje subjekta upisa koji se nije uskladio sa zakonom.

Ako registarski sud pokrene postupak brisanja subjekata upisa koji se u propisanom roku nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti, rješenjem o pokretanju postupka brisanja imenovat će likvidatora.

Ako likvidator utvrdi da subjekt upisa koji se u propisanom roku nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti ima imovinu, likvidacija se provodi uz odgovarajuću primjenu odredaba zakona kojim se uređuje likvidacija trgovačkih društava. U tom slučaju troškove likvidacijskog postupka predujmit će subjekt upisa koji se u propisanom roku nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti ili druga osoba koja je učinila vjerojatnim da subjekt upisa ima imovinu, a sud može odrediti da se troškovi likvidacije namire iz imovine subjekta upisa.

Ako likvidator utvrdi da subjekt upisa koji se u propisanom roku nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti nema imovinu, odnosno ako ima imovinu neznatne vrijednosti u smislu članka 70. stavka 1. točke 1. ZSR ili ako likvidator ne može utvrditi ima li subjekt upisa imovinu, likvidacija se provodi uz odgovarajuću primjenu odredaba članka 70. stavka 13. do 15. ZSR.

Likvidator je po okončanju likvidacije dužan poslovne knjige i dokumentaciju subjekta upisa predati na čuvanje Hrvatskoj gospodarskoj komori.

3. Naknadno pronađena imovina

Člankom 70.e ZSR uređeni su slučajevi ako se pokaže nakon brisanja subjekta upisa iz registra da on ima imovinu, provodi se likvidacija nad tom imovinom (likvidacijska masa).

Likvidacija imovine brisanog subjekta upisa provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba zakona kojim se uređuje likvidacija trgovačkih društava.

Likvidacijska masa nositelj je prava vlasništva i drugih prava. U ime i za račun likvidacijske mase mogu se voditi sporovi, ako zakonom nije drukčije određeno. Likvidator zastupa likvidacijsku masu s ovlaštenjima zastupnika po zakonu te vodi samo one poslove koji se odnose na likvidacijsku masu.

Postupak likvidacije imovine brisanog subjekta upisa okončava se donošenjem rješenja o zaključenju postupka, odnosno rješenjem o obustavi postupka ako likvidator na temelju prijavljenih tražbina utvrdi da imovina nije dovoljna za namirenje svih tražbina vjerovnika s kamatama. U tom slučaju likvidator je po okončanju likvidacije dužan poslovne knjige i dokumentaciju subjekta upisa predati na čuvanje Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Detaljnijom razradom odredaba o brisanju subjekta upisa koji se nije uskladio sa zakonom, kao i odredbe o naknadno pronađenoj imovini željelo se otkloniti nejasnoće oko primjene tih odredaba u praksi.

Ono što je osobito značajno za postupke koji se vode nakon brisanja subjekta iz sudskog registra je određivanje likvidacijske mase kao novog subjekta upisa, a time i novog subjekta sposobnog za sudjelovanje u svim postupcima. Ove odredbe rezultat su potrebe za rješenjem brojnih situacija u praksi koje bi se javljale nakon brisanja društva iz sudskog registra nakon čega bi se utvrdilo da društvo koje je bilo likvidirano ima imovinu, tzv. naknadno pronađena imovina. Ovime se omogućava rješavanje pitanja vlasništva imovine društva i nakon što je ono formalno prestalo postojati.

3.5. PRAVILNIK O NAČINU UPISA U SUDSKI REGISTAR

Pravilnikom o načinu upisa u sudski registar (Narodne novine broj 121/19, dalje u tekstu: Pravilnik), koji je stupio na snagu 19. prosinca 2019., detaljnije se propisuje oblik sudskog registra, način vođenja i upisa u registar, osiguranje i čuvanje registarskih podataka, sadržaj i oblik prijave za upis, sadržaj drugih propisanih obrazaca i šifriranih oznaka, kao i druga pitanja važna za vođenje registra i korištenje informatičke tehnologije.

Najvažnije izmjene Pravilnika odnose se na elektroničke upise i digitalizaciju općenito.

Oblik registra

Tako se glavna knjiga registra vodi se u elektroničkom obliku dok se zbirka isprava registra vodi se na papiru ili u elektroničkom obliku. Pri tom ministar nadležan za poslove pravosuđa može odrediti da se zbirka isprava vodi samo u elektroničkom obliku u svim sudovima, samo u određenim sudovima ili za određene subjekte upisa, ovisno o tehničkim i kadrovskim mogućnostima registarskih sudova. isto tako Pravilnik je mijenjan radi usklađenja s izmjenama ZSR-a iz 2019. i rješavanja tehničkih pitanja.

U glavnu knjigu, umjesto teksta, podaci propisani zakonom upisuju se uporabom šifrnika koje priprema, verificira, mijenja i dopunjuje komisija za izradu šifrnika i obrazaca.

Podaci koji se po zakonu upisuju u registar u glavnoj knjizi moraju biti i dalje organizirani po sljedećim grupama podataka:

1. Temeljni podaci
2. Podaci prema ustroju subjekta upisa.

Temeljni podaci su:

1. matični broj subjekta upisa i Europski jedinstveni identifikator (dalje u tekstu: EUID), ako ga subjekt ima
2. osobni identifikacijski broj
3. tvrtka ili naziv, skraćena tvrtka ili naziv
4. sjedište, poslovna adresu i adresu elektroničke pošte
5. pravni oblik
6. predmet poslovanja kada je zakonom propisan upis u glavnu knjigu sudskog registra.

Za društva osoba podaci u glavnoj knjizi moraju biti organizirani po sljedećim grupama podataka:

- temeljni podaci o subjektu
- članovi/osnivači
- osobe ovlaštene za zastupanje
- podružnice
- pravni odnosi
- ostali podaci propisani zakonom
- zabilježbe.

Podaci koji se upisuje za društva kapitala u glavnoj knjizi moraju biti organizirani po sljedećim grupama podataka:

- temeljni podaci o subjektu
- članovi
- osobe ovlaštene za zastupanje
- članovi nadzornog ili upravnog odbora
- temeljni kapital
- podružnice
- pravni odnosi
- ostali podaci propisani zakonom
- zabilježbe.

U čl. 21. Pravilnika definirane su i razrađene su detaljno grupe podataka koje se vode na način da:

- Grupu podataka »**pravni odnosi**« čine podaci koji se grupiraju za sve subjekte upisa, i to: podaci o datumu usvajanja statuta, društvenog ugovora, izjave ili akta o osnivanju, podaci o roku do kojeg se treba u cijelosti uplatiti ulog u novcu, podaci o donošenju odluke o utvrđivanju predmeta poslovanja s popisom djelatnosti, pravila zadruge i odluke koje se po zakonu upisuju u registar, njihove izmjene i dopune i s time povezanih odluka, uz oznaku članka koji se mijenja, kratak opis izmjena, datuma odluke tijela ili osoba koji su je donijeli i njezin kratki sadržaj + podaci o pravno ustrojbenom obliku subjekta upisa, njegovim promjenama i drugi upisi vezani za status subjekta upisa, vrijeme trajanja i prestanak subjekta upisa uz naznaku razloga za prestanak ili razloga zbog kojeg je određeno brisanje iz registra, a osobito, pravni temelj i eventualni podaci o pravnom slijedniku, likvidaciji, nastavljanju subjekta upisa, podaci o pretežitoj djelatnosti - šifri i nazivu po kojoj je razvrstana prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (dalje u tekstu: NKD), kao i drugi zakonom propisani podaci. Za društva kapitala u ovu grupu podataka unose se podaci o povećanju i smanjenju temeljnog kapitala i s time povezane odluke, podaci o statusnim promjenama pripajanja, spajanja, podjele i preoblikovanja, priključenju i prestanku priključenja, zaključenju, promjeni i prestanku poduzetničkih ugovora, nastavku osnivanja, ništetnosti i ukidanje društva, a kod dioničkog društva i prijenosu dionica manjinskih dioničara, prijenosu imovine na osobe javnog prava i druge osobe te drugi zakonom propisani upisi.
- Grupu podataka »**financijski izvještaji**« čine podaci o danu predaje potpunih financijskih isprava, uz naznaku obračunskog razdoblja poslovne godine za koju se predaju, ako je propisana obavezna objava tih podataka.
- Grupu podataka »**zabilježbe**« čine podaci o roku u kojem je član društva dužan uplatiti ostatak temeljnog kapitala, o zabranama, ograničenjima raspolaganja i ukidanju tih ograničenja, određivanju nadzora nad ispunjenjem stečajnog plana i ukidanju nadzora, podaci o odlukama o otvaranju postupka predstečajne nagodbe, podaci o odlukama o otvaranju predstečajnog postupka, odnosno odlukama o obustavi ili prekidu tih postupaka, podaci o rješenju o odobravanju predstečajne nagodbe, odlukama stečajnog suca o predstečajnom sporazumu i drugim odlukama koje se upisuju po službenoj dužnosti, odlukama o izrečenim kaznama, sigurnosnim mjerama ili mjerama opreza, o podnesenim tužbama i pravomoćnim presudama, uz navođenje naziva suda i broja presude, o postupcima i odlukama drugih tijela, brisanju upisa i druge zakonom propisane zabilježbe, podaci o podnesenim žalbama protiv rješenja o upisu, o odlukama drugostupanjskog suda, datum objave i pravomoćnosti rješenja, podaci o podnesenim žalbama protiv odluka sudskog savjetnika ili ovlaštenog registarskog referenta te o odlukama registarskog suca o prigovorima na pokrenuti postupak brisanja subjekta iz registra + podaci o zabilježbama koje se po službenoj dužnosti upisuju u postupku domaćih i prekograničnih statusnih promjena društva, pripajanja, podaci o zabilježbama spora, o tome da je u zbirci isprava položen prijevod isprava na jednom od službenih jezika Europske unije uz naznaku njihovog naziva, podaci o namjeranim promjenama i promjenama sjedišta Europskog društva (SE) ili Europske zadruge (SCE) u drugu državu članicu Europske Unije, odnosno Republiku Hrvatsku, podaci o dosadašnjem sjedištu, nazivu registra ili drugog upisnika u kojem je subjekt vođen, uz naznaku dosadašnjeg broja

upisnika ili registra, i druge zabilježbe, kada je zakonom ili odlukom određeno da se upisuju u registar.

- Grupu podataka »**odluke suda**« čine podaci o rješenjima suda o nakani pokretanja postupka brisanja subjekta, obustavi postupka brisanja, prekidu ili zastoju postupka brisanja, rješenju o brisanju subjekta upisa, podaci o rješenju o odobravanju (sklapanju) predstečajne nagodbe, rješenju o odbačaju ili odbijanju sklapanja predstečajne nagodbe, podaci o rješenju kojim se potvrđuje predstečajni sporazum, rješenju o odbačaju ili odbijanju zahtjeva za potvrdu predstečajnog sporazuma, rješenju o otvaranju stečajnog postupka, rješenju o obustavi i zaključenju stečajnog postupka, rješenju o imenovanju privremenog stečajnog upravitelja, s time da se njegov upis provodi u grupi podataka »zastupnici«, rješenju o zabrani obavljanja djelatnosti koja se upisuju po službenoj dužnosti i drugim odlukama koje se po zakonu upisuju u registar.

U članku 22. Pravilnika propisani su načini upisa kada se radi o automatiziranom prihvatu podataka iz sustava eSpis, iz OIB sustava, sustava Državnog zavoda za statistiku i iz sustava FINA-e, unos u glavnu knjigu provodi se elektroničkim putem na temelju obavijesti o elektroničkom upisu, bez donošenja rješenja o upisu.

Obavijest o elektroničkom upisu potpisana od sudskog savjetnika ili ovlaštenog registarskog referenta je funkcionalno jednaka upisnom rješenju. Ako se radi o osnivanju društva na daljinu putem internetske stranice sustava sudskog registra ili u sklopu sustava START, odluke i potvrde u postupku upisa registarski sud donosi kao elektroničke isprave potpisane naprednim elektroničkim potpisom i dostavlja podnositelju prijave ili sustavu START putem sustava sudskog registra.

U članku 23. Pravilnika koji se odnosi na evidencijske i statističke podatke propisano je, među ostalim, da neposredno pravo na elektroničko preuzimanje evidencijskih podataka o članovima društva i njihovim udjelima imaju Ministarstvo financija, Porezna uprava i Državni zavod za statistiku pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, a ostala javnopravna tijela na temelju odluke ministra nadležnog za poslove pravosuđa kada im je to potrebno za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti. Pristup evidencijskim podacima o predmetu poslovanja odnosno djelatnostima koje ga čine svima je javno dostupan.

Zbirka isprava u elektroničkom obliku

U članku 25. Pravilnika, koji propisuje zbirku isprava u elektroničkom obliku, razrađene su odredbe o elektroničkoj zbirci isprava. U elektroničku zbirku isprava pohranjuju se sve odluke registarskog suda kao elektroničke isprave potpisane naprednim odnosno kvalificiranim elektroničkim potpisom, elektroničke obavijesti i dostavnice, isprave dostavljene registarskom sudu elektroničkim putem, potvrde o dodijeljenom OIB-u subjektu upisa i drugi dokumenti, kao i isprave na papiru preoblikovane u elektronički oblik u postupku osnivanja društva s ograničenom odgovornošću putem e-Tvrtke, odnosno isprave koje su bile pohranjene u zbirci isprava na papiru te su na prijedlog ovlaštenih osoba subjekta upisa pretvorene u elektronički oblik. Dokazi i isprave u elektroničkom obliku pohranjuju se u zbirku isprava po istom redoslijedu koji je propisan za polaganje isprava u zbirku isprava na papiru. Svim ispravama i podacima dodjeljuje se redni broj »Rbr.«, a priložima se

pored rednog broja dodjeljuje podbroj »Pbr«. Isprave koje se ulažu u »omot nejavno« označavaju se oznakom »N«. Način vođenja zbirke isprava u elektroničkom obliku kao i pretvaranje isprava i podataka pohranjenih u zbirci isprava na papiru u elektronički oblik propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Glede izvadaka iz sudskog registra propisano je da izvatke, preslike i prijepise iz elektroničke zbirke isprava ovlaštene su izdati i javni bilježnici, odvjetnici i Hrvatska gospodarska komora (čl. 26. Pravilnika).

Pokretanje postupka upisa u registar

U glavi Pravilnika koji se odnosi na "Pokretanje postupka upisa u registar" u čl. 35. propisan je redoslijed popunjavanja obrasca prijave PO, pa tako i u dijelu predmeta poslovanja:

"3. predmet poslovanja - naznaka djelatnosti koje ga čine ili naznaka više djelatnosti općenitim navođenjem skupine djelatnosti, odnosno općenitim navođenjem skupine djelatnosti uz izuzimanje djelatnosti koje se ne obuhvaćaju predmetom poslovanja, te promjene tih podataka, odnosno naznaka onih djelatnosti za koje je zakonom propisano da se mogu obavljati samo na temelju suglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog tijela pod nazivom »predmet poslovanja«".

Elektronička prijava

Člankom 36. Pravilnika detaljno je propisana elektronička prijava, koja je ranije postojala u Pravilniku.

Elektroničkom prijavom smatra se podnesak u elektroničkom obliku potpisan naprednim odnosno kvalificiranim elektroničkim potpisom od javnog bilježnika i odvjetnika ili prijava podnesena elektroničkim putem preko internetske stranice sudskog registra odnosno preko internetske stranice sudskog registra u sklopu sustava START.

Elektronička prijava potpisana naprednim odnosno kvalificiranim elektroničkim potpisom javnog bilježnika ili odvjetnika smatraju se javno ovjerenom ispravom.

Kod osnivanja društva putem sustava e-Tvrtke elektroničku prijavu s priložima i ostalim dokumentima ovlaštene su podnijeti registarskom sudu javni bilježnik ili ovlaštene osobe ureda HITRO.HR.

Elektroničkim putem preko internetske stranice sudskog registra ili preko internetske stranice sudskog registra u sklopu sustava START podnosi se prijava za upis osnivanja društva s ograničenom odgovornošću ili jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću na daljinu bez punomoćnika. Prijava za upis osnivanja trgovačkog društva na daljinu podnosi se uvijek u elektroničkom obliku.

Pravila o načinu popunjavanja podataka na PO obrascu prijave, uključujući i redoslijed upisivanja podataka u prijavu odgovarajuće se primjenjuju na elektroničke prijave.

Prijava za upis osnivanja društva na daljinu i upis adrese elektroničke pošte

Ujedno su dodane odredbe 50. Pravilnika u odnosu na prijavu upisa osnivanja društva na daljinu, i odredba 52. Pravilnika u odnosu na upis adrese elektroničke pošte.

Odredbe o rezervaciji imena ili naziva su brisane sukladno brisanjem istih odredaba iz ZSR.

Upisi po službenoj dužnosti

U glavi Pravilnika koji se odnosi na upise po službenoj dužnosti (čl. 62. Pravilnika) propisano je da rješenja stečajnog suda automatski se preuzimaju iz sustava eSpis i unose u glavnu knjigu na temelju obavijesti o elektroničkom upisu koju potpisuje sudski savjetnik ili ovlašteni registarski referent nakon provjere sadržaja preuzetog rješenja i unosa propisanih podataka u tvrtku ili naziv subjekta, kao i podataka o stečajnom upravitelju, uz brisanje podataka o osobama koje su bile zastupnici po zakonu. Podaci o prethodnom stečajnom postupku, odobravanju ili odbijanju sklapanja predstečajne nagodbe odnosno predstečajnog sporazuma i o mjerama zabrane obavljanja djelatnosti preuzimaju se na isti način. U glavnu knjigu elektroničkim putem preuzimaju se i sve odluke u postupku predstečajne nagodbe iz sustava za predstečajne nagodbe FINA-e. Unos odluka u glavnu knjigu provodi se potpisom sudskog savjetnika ili ovlaštenog registarskog referenta na obavijesti o elektroničkom upisu. U glavnu knjigu elektronički se unose i podaci iz drugih sustava, matičnih evidencija i javnih upisnika, bez donošenja rješenja o upisu.

Kada drugostupanjski sud preinači rješenje registarskog suda i u svom rješenju odredi sadržaj upisa u registar, registarski sudac, sudski savjetnik ili ovlašteni registarski referent po službenoj dužnosti provode naloženi upis u registar.

U glavnu knjigu po službenoj dužnosti upisuju se i ostali podaci propisani zakonom.

Člankom 63. Pravilnika dane određene ovlasti sudskom savjetniku ili ovlaštenom registarskom referentu (ranije registarski sud): sudski savjetnik ili ovlašteni registarski referent po službenoj dužnosti upisuje u glavnu knjigu odluke glavne skupštine za koje se tužbom traži utvrđenje ništetnosti, ako parnični sud pravomoćnim rješenjem naloži da se odluke skupštine upišu u sudski registar.

Pokretanje postupka brisanja subjekta upisa na prijedlog Porezne uprave

U članku 74. Pravilnika propisano je pokretanje postupka brisanja subjekta upisa na prijedlog Porezne uprave: sadržaj prijedloga (čl. 75.), sadržaj rješenja (čl. 76.).

Pokretanje postupka brisanja subjekta upisa po službenoj dužnosti

U članku 78. Pravilnika razrađen je postupak brisanja po službenoj dužnosti subjekta koji se nije uskladio s propisom s kojim se trebao uskladiti.

Objava podataka

U pogledu objave podataka brisane su odredbe o objavi u Narodnim novinama. Članak 79. Pravilnika propisuje da na internetskoj stranici sudskog registra objavljuju se podaci koji se po zakonu javno objavljuju. Osim podataka koji se po zakonu javno objavljuju javno se objavljuju i odluke za koje je registarski sudac odredio da će se objaviti na internetskoj stranici sudskog registra. Podaci o upisima, promjenama upisa i prestanku Europskog društva (SE), Europskog gospodarskog interesnog udruženja (EGIU) i Europske zadruge (SCE) javno se objavljuju u Službenom listu Europske unije.

U prilog Pravilniku nalaze se novi obrasci usklađeni sa svim navedenim izmjenama.

3.6. PRAVILNIK O PODUZIMANJU RADNJI U POSTUPKU OSNIVANJA TRGOVAČKIH DRUŠTAVA NA DALJINU

Pravilnikom se propisuje poduzimanje radnji te sadržaj elektroničkih obrazaca u postupku osnivanja društva s ograničenom odgovornošću i jednostavnog društva s ograničenom odgovornošću na daljinu bez punomoćnika.

Osnivanje trgovačkog društva na daljinu je postupak u kojem osnivači i druge osobe koje sudjeluju u postupku osnivanja uređuju međusobne odnose te određuju ustroj i osnivaju trgovačko društvo korištenjem propisanih elektroničkih obrazaca pri nadležnom trgovačkom sudu.

Ovaj Pravilnik stupio je na snagu 13. srpnja 2019.

3.7. PRAVILNIK O IZNOSU NAKNADE ZA POHRANU I ČUVANJE POSLOVNIH KNJIGA I DOKUMENTACIJE DRUŠTVA NAKON NJEGOVA BRISANJA IZ SUDSKOG REGISTRA

Pravilnikom se propisuje iznos naknade koji Hrvatska gospodarska komora naplaćuje za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva nakon njegova brisanja iz sudskog registra. Naknada za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva podmiruje se na teret društva prije njegova brisanja.

Pravilnik je stupio na snagu 24. siječnja 2020.

Za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije koja se čuva trajno plaća se naknada za razdoblje od 10 godina.

Dokumentarno gradivo u digitalnom obliku pohranjuje se i čuva bez naknade.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa, na prijedlog Hrvatske gospodarske komore, donijet će odluku o ispunjavanju uvjeta za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva nakon njegova brisanja iz sudskog registra, kad se za to ispune uvjeti. Do završetka pisanja ovog rada navedena odluka nije donesena.

LITERATURA

1. Zakon o trgovačkim društvima (Narodne novine, br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19)
2. Zakon o sudskom registru (Narodne novine broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05, 40/07, 91/10, 90/11, 148/13, 93/14, 110/15, 40/19)
3. Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine broj 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 129/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12, 152/14)
4. Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11, 78/15, 29/18)
5. Pravilnik o načinu upisa u sudski registar (Narodne novine broj 121/19)
6. Pravilnik o poduzimanju radnji u postupku osnivanja trgovačkih društava na daljinu (Narodne novine broj 65/19)
7. Pravilnik o iznosu naknade za pohranu i čuvanje poslovnih knjiga i dokumentacije društva nakon njegova brisanja iz sudskog registra (Narodne novine broj 6/20)
8. Nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o trgovačkim društvima od 4. travnja 2019.
9. Nacrt konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudskom registru od 4. travnja 2019.
10. BARBIĆ, Jakša: Zakon o trgovačkim društvima, Zakon o sudskom registru, Zakon o uvođenju europskog društva-Societas Europea (SE) i europskog Gospodarskoga intersnog udruženja (EGIU), Uredba Vijeća (EZ) br. 2157/2001, Uredba Vijeća (EEZ) br. 2137/85, sedmo, izmjenjeno idopunjeno izdanje, Organizator, Zagreb, 2019.
11. BARBIĆ, Jakša: Novela Zakona o trgovačkim društvima 2019., Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i prakse, Godišnjak 26, Organizator, Zagreb, 2019.